(22) (17) 325

PORTAE LVCIS

Hęc est porta Tetragrămaton iusti intrabūt p eam.

זֶה הַשַּׁעַר לַיהוָה צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ

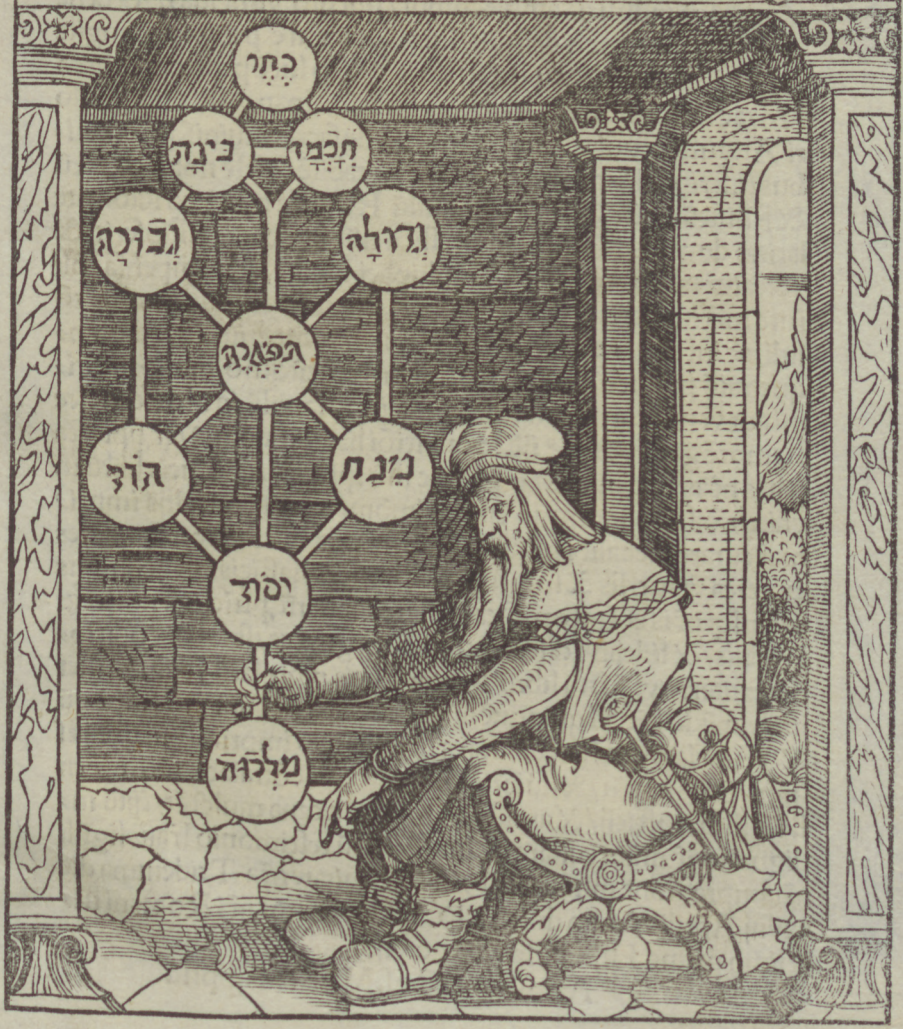

MAXIMILIANVS Diuina fauente clemẽtia Electus Romanorũ Imperator semp Augustus ac Germaniæ Hũgariæ Dalmatię Croatiæ &c. Rex Archidux Austrię Dux Burgũdię Brabantię &c. Comes Palatinus &c. Cum libenter honestis fauoribus eorũ industriã amplectimur/ qui pro virili sua nũ q̃ bene de re literaria mereri desistũt/ siue illorũ qui e penu suo frugifera ipsi depromũt/ siue ab alijs deprõpta in lucẽ proferũt Iccirco nr̃o/ ac sacri Imperij fideli nobis Dilecto Ioan. Miller impressori Augustẽn. qui cũ librũ quendam de sacris diuinisq; nominibus inscriptũ Portæ Lucis (per honorabilẽ fidelẽ nobis dilectũ & Phisicũ nostrũ Doctorẽ Paulũ Riciũ de hebraico idiomate latino donatũ eloquio) impressiõi nũc tradendũ assũpserit/ & vereatur ne fructus/ qui ex multiplici labore/ atq; impensa ipsi iure merito debent ab aliq̃ eripiant̃/ cupit petitq; sibi a nobis cõsuli/ ac int̃dici/ ne p totũ sacrũ Romanũ Imperiũ hinc ad quinquenniũ prędictũ Portæ Lucis librũ a q̃cũq; nõ modo imprimi aut vt imprimat̃ curare sed nec alibi impressũ in id deferri licet/ morẽ gerere duxim⁹ illi⁹q; petitiõi, libent̃ ãnuim⁹/ et ꝓpterea p has nr̃as edicim⁹ nemini licere illũ ipsũ Portæ Lucis librũ in vniuerso sacro Romano Impio imꝑmere/ aut vt ab alijs imprimat̃ curare/ nec alibi impressũ vẽdere vel vẽdi facere. Mandãtes ꝓpterea vniuersis & singlis Prĩcipib⁹ eccl'iastĩcis & sęcl'aribus cęteriscq; nr̃is et Imperij sacri achęreditariarũ ꝓuinciarũ nostrarq; subditis/ & fidelib⁹ dilectis cuiuscũq; gradus/ stat⁹ & cõditionis extiterit/ vt ꝓfatũ librũ Portæ Lucis p prędictũ Ioan. Miller imprimẽdũ hĩc ad quinquẽniũ p totũ sacrũ Romanũ Imperiũ & ꝓuincias nr̃as hereditarias a nemine alio imprimi aut impressum vẽdi ꝑmittat̃/ & huic nr̃ę interdictiõi cõtrafacientes/ suspensiõis illorũ officij/ & amissiõis librorũ pœna mulct̃et/ q̃tũ indignationẽ nrãm euitare maluerit/ harũ testimonio lr̃arq; sigilli nr̃i Impressione munitarũ. Datę in Ciuitate nr̃a Tridentina die xxvij Aprilis Anno dñi. M.D. XVI. Regni nr̃i Romani tricesimo primo Hungariæ vero xxvij.

Ad mãdatũ Cæs. Maiestatis ꝓprĩũ

P. XVI. 603 adl.

AD SERENISSIMVM MAXIMILIANVM CAESAREMPAV LIRICII HVMILI MI MAIESTATIS SVÆ PHI SICI EPISTOLIVM

QVVM SEMPITERNÆ ET INCOM mutabili veritati/ac tibi(Inuictiſſime Cęſar) omnia mea opera deſudent: ea maxime/ quę ſublimia/abditaque rerum concernunt ora- cula: pręſens vtique de ineffabili Tetragrammaton/ cæ teriſque ſanctis/horrendiſqꝫ dei nominibus epithoma ſacræ/ & prouidę Maieſtati tuę celſa(vt celſior es)rerũ archana petenti offerendum duxi/quod cum diuina in te mentis perſpicacia euolueris in ſummum quidem id erit cęleſti animo tuo oblectamẽtum/ & grandia inde reconditæ veritatis ſacramenta penetrabis. Hoc itaque (tam & ſi exiguum mole/virtute tamen/ & rei magni/ tudine latum/ ſublime/& empirea pulſans cacumina) clæmẽti pectore ſuſcipito/foue & ab obſtreperis/clau dianiſqꝫ(vt aiunt)tonitruis protege/ ſub ſacris nanque ſũmę clæmentiæ/& inexhauſtę largitatis tuę vmbracu- lis ago/ſpiro/vitamque traducam in æuum.

INTERPRETIS PAVLI RICII PRAEFATIO

TEMPVS ADMONET OFFICIVMQVE EXPOstulat priscũ deniq;/& abstrusum illud cabalistici epithomatis sacramẽtũ/hacten⁹ iuniorũ talmudistarũ allucinatione/rudiq; eorũ intelligẽtia inquinatũ detegere/ac splẽdidissimã facẽ/quã cęcutiẽs/p̃cepsq; tędifer portat illustratis orthodoxę pietatis mẽtib⁹ tradendã institui/ idq; licet ante bina ferme ãnorũ lustra de hebraicis latebris latĩo donãdũ eloq̃o assũpserĩ/vulgo tñ(ne fulgẽte solis rutilo nocticoracũ illiderentur luĩa)deꝓmere ꝑhorrui.nũc aũt q̃a ꝑ multorũ(& sũmę quidẽ eruditionis virorum)ora volitat nomẽ cabalę/illorumq; animis cęlestis & ardua quędã incessit cupido/eosq; incitat/ac impellit huiuscemodi vetustũ/& iudaica obductũ rubigine scrutari dogma/ ipsumq; indagine sũma expetere/ ingratitudinis sane/ & omnimodę impietatis vicio dari crediderim/si id ipsũ luminis passim occulere/atq; sub modio (vt aiũt)recõdere/ac de eo tot sincera pectora/& supernæ veritatis fulmine tacta defraudare dixerim.Diceres & tu dandum non est sacrũ canibus:equidem:sed nec renuendũ filiis lucis.Quod si nõ nullis ꝑuulorũ/& stomacho elanguẽtiũ huiusce esca fastidiũ/horrorẽq; intulerit/nil tamẽ sospiti/validoq; mẽte manare hĩc poterit noxii/sed fulcimẽ/roburq; æternæ salutis.Sic enim sapiẽs architectus vocatus
1.corin.1. apostol⁹ christũ nõ abhorruit prędicare crucifixũ/tã & si iudęis scandalũ/gẽtibusq; stultitiã/ꝓpterea ꝙ vocatis hæc erat prędicatio in dei virtutẽ atq; sapientiã.Qui enĩ habet(inquit veritas)dabitur ei/et abũdabit:& qui nõ habet quod habet auferetur ab eo.Hæc autẽ omnia sic profero/nõ ꝙ cabalisticæ eruditiõis me sapientẽ/& qui eius abdita/penetraliaq; fũditus eruerim iactitem/ vix enĩ vestibuli eius limina/& incunabula tetigisse pręsumo/me vero inopi/derisoriq; p̃fero: magistrũ non spondeo/& q̃ in hui⁹ dogmatis intelligentiam aperui non tam erudiendi/docendiue/q̃ monẽdi/& excitandi desiderio exposui:q̃ten⁹ ꝑspicaciora studiosorũ ingenia(nõ quidẽ tenui & garrula syllogizãdi/disceptãdiq; argutia/sed supnę mẽtis lumine fulta)per attentã horũ charismatũ meditationẽ in alti⁹ cõscẽdere/ꝓfũdiusq; secretorũ delubra penetrare queãt.Sic deniq; his paucis/cur ĩ publicũ hucusq; hoc dare distulerim⁹:& mõ inlucẽ ꝓferẽda nouerĩ⁹ placide quicũq; sincerus es lector accipito:prius tñ hoc vno(q̃ præmonitũ te volo)adiecto cẽsoriã .s.pręsẽtis voluĩs lectionẽ ne p̃sũpseris quĩ prĩonrãm in cabalã ysagogẽ/ei⁹q; p̃fatiũculã diligẽte/& accurata cogitatione euolueris.Quibus ita pręlibatis ipsum mox voluminis auctorẽ ausculta:eumq;(inuocato patre luminum)sic loquentem attende.

EFFLAGITA
STI IAM DVDVM MI DILE
ctissime: vt circa sancta dei nomina: quæ
mensuras: ac sphiros .i. numerationes ap-
pellari libuit semitã tibi lucis ostenderẽ:
qua voti cõpos fieri desideriq; limitẽ asse
qui valeas. Petitionem itaq; hanc quum iustam esse perspexe
rim: intẽtionẽq; ipsam honestiorẽ quoq; diiudicauerim: haud
pedem referre valui: quin te viæ lucis participem constituerẽ.
¶ Nunc igitur vigil esto: vt quem malit aut spernat altissimus
tramitem cognoscas: quem quum assequutus fueris: dum cla
mabis exaudieris: eorumq; scriberis in cœtu: qui propius acce-
dunt altissimo: hũc totis animi viribus coles: oblectaberis deo:
& is intima cordis tui optata penitus explebit.
¶ Nouisti itaq; (ni forte audiueris) deũ mũdi: deũ cuius conspe
ctu superna consternunt: & ima: cuiusq; timore totus terrarũ
orbis concutit: ac sua indignatione quis nã permanebit? iræq;
ipsius furore quis stare poterit? sanctis etenim suis ipse nõ cre-
dit: nec mundi sunt cœli ante oculos eius: ne dum abhomina-
bilis & inutilis homo / iniquitatem vt aquam hauriens: & quo
nam pacto de muliere nascens sanctis dei nominibus abutetur?
ausit ue in regni coronã: ad propria emolumenta manus imit-
tere. Statuũt enim maiores nostri: q; quicunq; ipsum nomen p
prijs litteris protulerit: partem nullam futuri seculi habeat.

RICIVS

De noĩe tetragrãmaton hic sermo est: quod solum creatori / &
nulli creaturarũ cõmunicabile institutũ est. iccirco quẽadmodũ
de irreuerentia / & contemptu arguitur filius qui proprio noĩe
parentẽ appellat: sic vtiq; irreuerẽtię & temerarię præsumpti-
oni ascribitur ipsum æternum ineffabilemq; mundi opificem

patremq; cœlestem proprio vocitare noīe. Quū itaq; irreuerentia & temeraria erga deū p̄sumptio futuri sęculi salutē excludat/haud iniuria statuit priscorū authoritas vt is qui magnum & horribile nomen creatoris suis characteribus protulerit(nulla ad ædificandū causa impellente)partem nō habeat futuri sæculi. ¶Accedit ad hoc vt quemadmodū ipse conditor vniuersi a nullo creatorū talis adamussim cōp̄henditur qualis ipse est/sic condecens fuit vt nomen quod huiuscemodi incōpræhensibile ens designat/nō ꝓferat ꝓut litterę conscriptę sonant. Soli tñ pontifici in sanctuario & summa cū formidine/annuatim sem el.s.propitiationis & magno pœnitentię die exprimere licuit. Hinc statuit ad Thimo.apostolus discedat(inquiens)ab iniq tate omnis qui inuocat nomen domini.

¶Siquidem sacer p̄cellensq; Rab Henina Tradionis filius: eo.q; ipsum nomē(& si nō ad vsum:ac ꝓphanū quippiā:sed ad discendi causa: vtq; mysteria altissimi nosceret)suis characteribus explicuerit:pœnā tñ criminis aufugere nō valuit. Quis
exodi.20. igitur ambiget:quin idem & pauperculis languētibusq; nobis contingere liceat. Vides enim quid prohibetur in lege altissimi.Nō assumes(inquit)nomen dei.s.Tetragrāmaton:dei tui s.Elohim in vanū: q̄uis de periurio admonere intentio sit: hoc tñ nomine vanū lex vtitur:quatenus (vt chaldaica testatur editio)sententia sonet:ne frustra quispiam dei nomen labijs profe rat:facile nanq; scriptu clariusue ītellectu fuisset: ne iuraueris p nomen dei/dei tui falsum:scriptū tñ est nō assumes. ¶Omniū igitur nostrū magister Mose (in altū conscendens) dū myste
deute.32. riū cōmemorandi nomen altissimi ab angelis ministrātibus didicerit:admonuit israel dicens:quū nomē dei inuocauero/date magnificentiā deo nostro.q; si angeli cœli de memoratione nominis altissimi admoniti sunt:protinꝰ quidem magis id attinet filio hominis;qui in tineas & vermes redigitur:ne dum vt is;q

facili cogitatione flectitur vsui suo creatoris coronã/ adaptare præsumat: hoc præsertim in quo degimus sæculo: vbi nos eruditio latet: quę nomẽ ipm altissimi: eiusq; cętera noĩa cõmemorãdi ratione pręstat, cõmemorationẽ (inq;) q̃ ipsi opi accõmodatur. Quare qui id ipsum memorare nititur: nihil vltraq; sui mundi perditionem assequitur: fictilisq; testæ fragmentũ adipiscitur. De hoc atq; similibus nostri dixerunt magistri: quicũq; sui creatoris gloriam non veretur expediret illi plurimũ: huius mundi machinam non intrasse.

¶Nunc igit̃ fili mi audi vocem meã: & auribus consilio meo attende. Si flectere te peccatores voluerint: auscultare noli. Si dicerent nos sequere/ & tibi sanctorũ (quib⁹ vtaris) noĩm eruditionem impartiemur: aures auerte, ne eorum consilio adhæreas: quinimo prauos illorum gressus fugias, pedesq; tuos ab eorum semita prorsus reuocabis. Cuncta enim huiuscemodi nomina: illorumq; vsus retiacula sunt/ & venatorij laquei: qui in perennem ducunt animas interitum. Et si prisci sapientum diuina nomina a prophetis ore tradita nouerint: vtpote septuaginta duarum: duodecimq; literarum nomen: & huiuscemodi plurima: quibus signa/ prodigia/ ostentaq; mũdi innouare potuerint: ad propria tamen cõmoda nequaq; illis abuti consueuerant: sed eo duntaxat tempore, quo gentes a vero dei cultu: Israhelitas detorquere moliebantur: aut dum in aliquo opere altissimi dei nominis sanctificatio emergeret, quẽadmodũ Rabi Meir: qui de meretricũ prostibulo vxoris sororem eripuit/ custodi iussit. Quum erumnis te affectũ noueris. Deus ipsius Rabi Meir exaudi me dicito. Idem vero rabi Meir: quum sese periculo subijci vidisset: fugam non sancti nominis vsum/ arripuit. Similiter & de gesto Honi Maagalensis: & Roua cũ Seuor rege: deq; horum similibus iudicãdum.

¶Veritatis itaq; sepes/fœderisq; traditio est: vt qui in re sanctorum nominũ vota assequi exoptauerit: is accinctis viribus studeat legi: vt in ea quorũcunq; sanctorũ nominũ sensum dignoscat. videlicet Eheie/Ioh/ Edonai Tetragrãmatõ/El/Eloha/ Elohim/ Edonai zeuoas/ Elohe zeuoas/Sadai. Sciatq; & ĩtelligat ad singula: quę vndequaq; sęculi vsus expostulat: qđ' uis prędictorũ nominũ clauis vicem gerere. Quę quidem quũ attentius inspexeris: & horũ plane singula intellexeris: legem cũctaq; eius mandata inde pendere statues: ac eius: qui dixit & factus est mũdus/magnificentiam admiraberis: coram eo plurimum pauebis/& perhorresces: eiq; adhęrẽdi ardua tibi inerit cupido: ppius stabis altissimo: ac placide tua exaudita erit ora-
psal. 90. tio: iuxta illud. Exaltabo eum quoniam cognouit nomẽ meum omnium enim radix ipsa cognitio est.

RICIVS.

Quia nõ in sola externa corporis sed & viua mentis voce noĩm
1. Corĩ. 6. vis reponitur. nam si orem lingua inquit apostolus, spiritus meus orat/mens autem mea sine fructu est. ¶Tu autẽ hanc in cunctis diuinis nominibus legem memento.

Qua adepta/ clamabit & ego exaudiã eũ: ac si dixerit: quũ de
q̃uis re opus ei fuerit: ad idq; nomẽ vnde exoptata res pendet
mentem erexerit: tunc exaudiam eum. cõmemorauit nanq; an-
Geñ. 43. gustiarum tempore Iacob. El sadai. i. deus omnipotens tribuat vobis misericordiam & Daniel super sanctuarium preces ef-
dani. 9. fundendo/ fac (inquit) vt luceat facies tua super sanctuarium tuum desolatum propter Edonai. quãq; libro Berachos. i. Benedictionum maiores nostri explanauerint: q propter Edonai idem sonet qđ' propter Abraam/ qui te primus dominũ vocauit. interior tamen insuper perscrutatio requiritur, idem & Hana nomen altissimi (vt ei semen annueret) implorans protulit
4. regũ. 1. iuxta illud Edonai zeuoas. i. deus exercituum si respiciens respexeris. Quod si de eodem in libro Berachos magistri nostri

aliud quippiam scripserint: ibi tamen radix & stirps quædã latitat. His stantibus condecens duco medullarem quandam tibi radicem ostendere: qua in hoc cui incumbimus negotio intrepide fulciri valeas. Non te prętereat igitur oportet: quęcũq; in lege complectũtur altissimi nomina/ ab Tetragrãmatõ dependere nomine. cęq; ipsum Eheie. i. sum arboris radix vocitari soleat: trunci tamen Tetragrãmaton (quemadmodum & Eheie radicem) vices obtinet: quo radicũ emittit copia/ & vndequaq; promunt rami. Sancta vero nomina alia ramorũ surculorq; de trunco emanantium exemplum prętulerunt: quorum singuli multifariam secundum vniuscuiusq; speciem edunt fructus.

¶ Prętereahęc insup (quę aboleri nephas est) cę plura alia sunt cuiuis prædictorũ nomina appensa. vt verbi causa Tetragrammaton cognomina sunt horribilis. Sustinens iniquitatem/ sup delicta transiens. Edonai. i. Dñi appensa sunt magnus/ Misericors/ clemens. Elohim quoq; sunt appensa fortis/ iudex/ iudicator. Istorũ prętereа singulis alia debentur cognomina: quę quidem sunt dictiones omes in quas lex ipsa absoluitur. Tota igit lex sup cognoia contexta reperit: cognoia sup sancta noia cũcta sancta noia ab ipso Tetragrãmaton dependent nomine in eoq; conflarunt in vnum, vnde lex ipsa, lex dei tetragrãmaton dicit. ¶ Hinc collige, q quũ sancta nomina iuxta propriã cuiusq; cognationem intellexeris & quæ cuiuis illorũ accõmodentur cognomina noueris: tũc vniuersa entia ab altissimi noie dependentiam trahere facile conspicies: & tibi adhærendi inserta erit cupido. tu assidua in eius conspectu formidine concutieris & pauore: dei nãq; timor quid sit perpendes, & dei Elohim scientiam assequeris, in illorũq; enumeraberis conuętu, de quibus scribitur. Exaltabo eũ quoniam cognouit nomen meũ nec te vticq latebit quantum is promeret supplicij, qui dei nomen in vanum cõmemorat, nedum qui ipsum Tetragrãmatõ suis litteris profert, longeq; magis & qui eo vtitur quantas psal. 90.

reus pœnas ſubire teneatur. Sed priuſq; voluminis propoſitū aggrediar/ a prælibamine quodam haud incongrue exordiri libuit. ¶ Aduerte igitur compertumq; exiſtima/ verum altiſſimi eſſe: neminem vnq; (ipſo excepto) mentis acumine cõprehendere potuiſſe: nec quiſpiam de vniuerſa ſuperũ multitudine cenſetur, qui locũ eius/ nedum eſſentię veritatem nouerit. Au
ezech. 3. dis enim quid cœleſtes angeli clamant. Benedicta gloria dei de loco ſuo. i. quocunq; loco extiterit. Q; ſi hoc apud ſuperos/ id proculdubio & imis cõpetere magis/ diiudicabimus. Quapropter qcquid in lege ſcribit: veluti/ os/ manus/ auris/ pes/ oculus & quæ huius ſunt generis: q̃q̃ magnitudinem veritatęq; altiſſimi inſinuet: quid tamen res illa/ quæ manus (verbi cauſa) & pes vocitat monſtret nullum ſane creatum ſcire & comprehẽdere poteſt. Quis & nos ad imaginem & ſimilitudinẽ facti ſimus: non tibi perſuadeas attñ velim: oculum illũ ad oculi: ad manuſq; formam manũ haberi: ſed in ipſo altiſſimi eſſe, quid intrinſecũ/ vnde defluunt ſcaturiuntq; vniuerſa: denunciant. qđ quidem aut manus quiditate & figura ꝓcul abeſt. iuxta illud ꝓphetæ: cui aſſimilaſtis me & adæquaſtis. Nulla igit inter ipm
yſa. 40. & nos merito ſubſtantiæ atq; figuræ ſimilitudo extat, ſed mẽbrorũ intentio eſt/ dociles reddere aures: quæ membra (inq;) altiſſimarum latentiũq; rerum menti humanæ incõprehenſibilium ſigna denũciant: illius inſtar qui calamo profert. Reuben filius Iacob. neq;. n. eiuſmodi litterę, nec illarũ figura ſimilitudinem præferunt ſubſtantię ipſius Reuben filij Iacob. ¶ Quũ igit altiſſimus nos gratię puritati adaptare voluerit: deliteſcentes/ reſeratoſq; multipliciter artus in humano corpore conſtruxit: eundem ſibi ordinem vendicantes, quem & quadrigæ in ſuperis opus. Quare ſi continens quiſpiã capaxq; extiterit: vt quoduis ſui corporis membrum a ſordibus mundũ conſtituat:

RICIVS

¶ Id archanũ apoſtoli chariſmata pandent dicentis, an neſcitis

ga membra vestra templum sunt spiritus sancti. Qui aũt sordibus & sensilium rerum turpitudine corporis sui membra inquinauerit: is membra tollit christi & templum dei membra efficit meretricis.

¶ Id latentis superni artus membrũ, cui idem nomen ascribit sedes euadet: vt oculus quidem oculi/ dextræq; dextra. vtpote si luminum intuitus a vanitate continuerit: nil aspiciens prauũ/ nil pudendum & turpe: sed quæ solum gloriam cultũq; concernunt altissimi: tunc lumen illud in abditæ rei supernæ sedem, cui oculi cognomen adaptas redigitur. Et sic pariter de manu/ pede/ singulisq; compaginis humanæ membris iudica. Hinc maiores nostri inquiunt patres ipsa quadriga existunt: non. n. quemuis patrũ: sed patres vna ipsam quadrigã asserunt. Abraam nanq; mundus sibi dextri nomen assumpsit ipsiusq; in supis dextri mẽsurę. s. gratię factus est hæres. iuxta illud. perrexit Abraam vadens & progrediens ad meridiem. Ysac vero mundus sinistri mensuram adeptus est. iuxta illud. Iurauitq; Iacob per timorem patris sui Ysac. Mediam vero lineam sibi mundus vendicauit Iacob/ iuxta illud. Et Iacob vir integer tabernacula inhabitãs. Tres itaq; patres ipsius quadrigę sedes admittimus. vergit & huc illud libri formatiõis: Rem super certitudinẽ: & formatorem super sedem suam repone. gen. 12. gen. 31. gen. 25.

¶ Te autem non lateat quamlibet mensurarum alicui membrorum accõmodari. vt oculo visus: auri auditus: manibus tactus: pedibus progressus. Quumq; maiores nostri mensuras ascribunt altissimo/ idem de mensuris censeas, quod de pede/ manu cæterisq; membris edocuimus: nulla etenim habitudo inter nos & altissimum (sicut nec membrorum ratione: sic nec mensurarum gratia) creditur inesse. Quia igitur hoc in codice/ in mensurarum sępius mentionem incidimus.

Caue prẽmonitus, ne corruas, vt deũ existímes alicui⁹ (absit) mensurę límitem quantitatemue (nostri instar) subire. At quẽ admodũ manus pedis auris oculi, sic & mensuræ intentio / nec terminum, nec molem, sed exemplũ tenuemue símilitudinem prefert. Sancta a ũt nomina mensuras vocãt prisci Talmudista rũ magístri tractatu Ros hasana, ibi dixit Rab Iehuda. Fœdus exo. 34. exciſum est tredecim mensuris, vt nunc⁊ supplicentur in vanũ. iuxta illud. Ecce excidã fœdus &c̃. tredecim vero mẽsurę sunt Deus Tetragrãmatõ, de⁹ Tetragrãmatõ, deus el, misericors, & clemens: longanimus, & multę miserationis, & verax custodiens misericordiam in mília: remittens iniquitatem, transiens super scelera, atc⁊ peccata, & innoxius. Summa denic⁊ intentio est nullam humanarum mensurarũ ad eas quæ sunt altissimi (nisi appellationis nominũ) habitudinem susćipere, prout de scripto nomine. Reuben filius Iacob, protulimus, hinc dicere solent magístri / nõ talis mensura est carnis & sanguinis, qualis dei altissimi.

¶ Præludio igitur (ac dicendorũ clauí) peracto, mox cuiusc⁊ sanctorum nominum, quæ scribuntur in lege tractatũ aggredimur: in qua vbicunc⁊ vnũ horũ offenderis: te doctum erudítũc⁊ reddere peropto. Quatenus viuentiũ aquarũ fontem, qui ex quouis altissimi scaturit noĩm haurire discernerec⁊ valeas: quẽ quũ ebíberis noueriſc⁊ oĩ in ope fœlicitatis euẽtũ assẽqris.

¶ Fũdamentũ legis & radix est credere in nomẽ altíssimi. vbi si in cogitationibus tuis recto tramite ambulaueris, incolumes e- eccle. 4. runt viæ tuę, nec pedes tui collidentur perpetuo. Ait. n. rex Salomo custodí pedem tuũ ingrediens domum dei, quibus vtic⁊ edocuit, vtq ad diuinũ auxilíũ ĩplorãdũ accedit se antea examinet aduertat & noscat, an tentatores & obstacula adsínt: vt orationes (ne susćipiantur) denígrent, quę si affuerint, amoueat, semitamc⁊ ab offendiculo expurget, eius exemplo, qui alíquid impetrandi gratia regis curiã petit, hic etenĩ prę uideat noscatc⁊

oportet: an p̄cipitij alicui⁹ in itinere obstet ꝑiculũ: cõsideret p̄te
rea quot in regiis ędib⁹ vestibulorũ sint ianuę: quaꝝ custodes
ianitoresq; diiudicet/ vt si eorũ quẽpiã hostẽ habuerit: ipsũ re-
cõciliet: suos insup amictus an decoro ei⁹ bene cõueniãt ꝑscru
tet̃: vt his decẽter ornatũ/ regalẽ liceat aulã intrare. scribit̃ enim
nõ licitũ est indutũ sacco aulã intrare regis. sed postremo exami hester. 4.
net an in regis/ prĩcipũ/ p̄latorũ/ astãtiũq; cõspectu rẽ suã facũ-
do eloquio disserere ausit: an ei⁹ in cõtradicẽtes suppetãt vires
queatq; cõtranitentib⁹ resistere: ad hęc oĩa cõcors vnicusq; ma-
iorũ nos cõcitat sermo: magnã hãc sũmãq; sentẽtiã esse inqens
terrenorũ regnũ cęlestiũ regni exẽplũ insinuat: si itaq; iuxta car-
nis & sãguinis regimẽ in oĩbus p̄tactis studiũ cautelãq; adhibe
re necessariũ sit: nõ ambigendũ quidẽ quĩ hæc eadẽ omni cura
attẽdẽda poti⁹ existãt/ dũ regis regũ maiestatẽ conspectũq; qs
adire conat̃: a terrestri nãq; elemẽto adusq; cęlestia corpora/ nul
lus locorũ euacuat⁹: sed multiformi tumultu replet⁹ admittitur
quorũ nõ nulli mũdi sũt misericordiæ & gr̃æ ꝑticipes: reliqui
vero his quidẽ inferiores/ tẽptatores sunt & noxij: ac oẽs ꝑ atra
volantes: hi pacẽ/ illi gladiũ/ hi bonũ/ illi malum/ hi vitã/ illi
mortẽ ministrãt: quos quidẽ oẽs hęc ima in q̃ degim⁹ machĩa
cõplectit̃: q̃rũ cã cãticũ nobis traditũ est malorũ euentuũ. Qui
habitat in abscõdito altissimi. vnde hoĩs deprecatio dũ (has ꝑtrã psal. 90.
seũdo turmas) supa petit: cuidã suspecta loca: deuiaq; lustranti
assimilatur: is qdẽ si puritatis gr̃ę capax extiterit/ in calũniatoꝝ
noxã sua minime dep̄catio irruet: si vero hui⁹ expers vacuusq;
fuerit/ multiplices nubilę fortunę euẽtus trucidatorũq; acies illi
se offerent: quãobrem psalmos statuit rex Dauid/ vt euacuatũ
sit iter ꝑ qd̃ facile trãseat orõ: omnes. n. p̄dictę turmę veluti nu
bes sunt/ quæ supplicationum ascensum detorquẽt. iuxta illud.
Opposuisti nubẽ tibi ne trãseat oratio. psalmos igit̃ edidit Da- threno. 3.
uid: qui ordine prolati tollũt discedereq; cogũt omnes obstacu-
la inferentes & damnũ. vocitantur aũt psalmi hebraica dictione

Zemiros/a nomine mazmeros:quod latino eloquio falcẽ so-
ysa. 18. nat/iuxta illud:& pręcidentur ramusculi eius:bemazmeros.i.
psal. 118. falcibus. Accedit ad hoc & illud. Psalmi erant mihi statuta tua
in domo pegrinationis(seu timoris)mei:quasi dixerit vbicũq;
horũ tumultuũ timor peregrinãtẽ me arripuit:his illos psalmis
(veluti falcibus)præcidi atq; subegi. Adde & illud .quũ cantu
iob. 38. laudãt simul astra matutina:ioriu.i.confringunt omnes filij elo
him.laudes cantu.idem quod & psalmi insinuant. quib⁹ mane
cõmemoratis disseminantur & confringuntur omnes diri iudi-
cij ministri:qui filij elohĩ nũcupari solent.dictio enĩ Iariu eius-
dẽ est locutionis cũ raa hissroea arez .i.cõfractione confringet
ysa. 24. terra. Diligens itaq; sui sit iudex:qui orare proponit:cogitatio-
nesq; recte disponat:ne orando perturbatione mens fluctuet:
ad nihilũq; eius redigatur imploratio:pro hoc nanq; nostri dixe
runt maiores:semper se trutinet homo vt si ad orandũ idoneum
se nouerit:oret:secus vero minime:quasi dixerint:si validum se
iudicauerit:vt intẽtionem ratam statuere valeat/oret/sin minus
nequaquam. His igitur pręcognitis:scito stirpem basimq; esse
vt intelligas noscasq; omnia sancta dei nomina:quę in lege pro
feruntur in nomine Tetragrammaton prolatum Edonai conti-
neri:quod arboris iam truncus dicitur. Reliquorum vero no-
minũ:alia radicis:alia rami:alia thesaurorum gazarũq; vices ge
rũt:quorũ singula peculiare operandi munus sortiunt.thesauri
instar:qui multiformia variaq; penetralia:& singula certę rei de
dicata replet & imptit.in hoc quidẽ margaritę & qd'uis gẽma
rũ genus/in isto argentũ/in illo aurũ:in alio ępulę:in alio pot⁹
in alio p̃ciosi ornat⁹/indumẽtaq; reponunt:& quũ alimẽto qs-
piã eguerit/penusq; locũ ignorauerit(& si plurimũ inqrendo
laboret)euenit tñ vt fame tabescens arescat & pereat.& quãuis
esculentis:opipare apparatu/lautis ferculis/cella abundet:perit
is tñ nõ quia ei⁹ renuatur petitio:sed qa ciborũ quos expostu-
lat repositoriũ ignorat.sic & de sanctorũ nominũ eruditiõe sciẽ

tiaq; iudicãdũ: q̃dam .n. miſericordiæ dep̃catiõi ꝓpitiatiõiq; q̃dã lachrymis & ſingultib⁹/q̃dã caſib⁹ ifortunijs anguſtiiſq; pręſũt/nõ nlla alimẽtis et victui/nõ nlla robori & fortitudini alia gr̃ę pręficiunt̃.qua de re ſi orãs in nomẽ qđ expetito muneri accõmodat̃/min⁹ q̃ deceat mẽtẽ dirigere queat:nil me hercle ſuũ abnegat votũ:niſi cognitiõis hebetudo atq; ſtulticia.iuxta illud:ſtultitia hoĩs ſupplãtat greſſ⁹ ei⁹:& cõtra deũ ferret cor ſuum.omnib⁹ enĩ aptę ſũt manus altiſſimi: ſed petẽtis ruditas:q̃ deſideriorũ aditus intimaq; diſcernere neſcit inanem conſtituit. Fatuus vero altiſſimũ ſuas a clamãtis precib⁹ aures auertere cogitat:ad quod dicit̃/peccata nr̃a ꝓhibuerũt bonũ a nobis.opus itaq; eſt legis inceſſus mẽte reuoluere:ſanctorũq; nominũ adeo myſteria dinoſcere:vt in his ꝓpr̃ijs hor̃ cognoĩb⁹ habitũ poſſi deat:in cõſpectuq; altiſſimi quũ ſupplicatiõis ſe cõpotẽ fieri ex optauerit:ad nomẽ petitiõi accõmodatũ ſe mente cõuertat:tunc enĩ nedũ votũ aſſequet̃:ſed & ſupis dilect⁹:imiſq; grat⁹:et pręſentis futuriq; ſęcli hęres euadet ętern⁹.hoc itaq; veluti dicẽdorũ fũdamẽto cõiecto/ad ſingula ſanctorũ nominũ:q̃ in lege notant̃:mox explanãda ſpiritu annuẽte altiſſimi accingimur. puer. 19. hiere. 5.

אהבי

PRimũ igit̃ ꝓpiuſq; creatis oĩb⁹ nomẽ:q.ſ.ad regẽ tetragrãmatõ adit⁹ pateſcit:ẽ qđ voce ſonat Edonai.i.dns.ad cuius notitiã aĩaduerte illđ peculiare nomen altiſſimi eſſe:qđ ſũmo pificis ĩnuit exiſtẽtiã:a q̃ qcqd cõtinet vniuerſũ depẽdet.ſed portarũ clauiũq; prĩa:qb⁹ ad tetragrãmatõ ꝓlatũ(nõ aũt ſcriptũ) edonai accedim⁹ ẽ nomẽ & characterib⁹ & voce edonai ſonans qđ quũ ſurſũ exordiamur/vergamuſq; deorſũ:ĩ toto dei nominũ ambitu:in extremo ordinẽ ſortit̃ & ad ipſũ edonai vſq; verę cõſũmatũq; vnionis myſteriũ credit̃:deĩceps vero inferi⁹ diuiſionis machĩa collocat̃.iuxta illđ.& fluui⁹ egredit̃ de loco voluptatis ad irrigandũ padiſũ:qui inde diuidit̃:& q̃tuor capita factus eſt;quę quidẽ capita q̃tuor turmę ſũt glorię regno edonai gene. 2.

ſubditę q̃ (vt antea explicui) vltimũ obtinet toti⁹ vniõis altiſſimi. ¶ Hic aũt Edonai theſaur⁹ diuitiarũq; exiſtit ędes: ad quẽuis modorũ inũdatiõis/ac dependẽtię rerũ ꝑ canales fiſtulas emanãtiũ a tetragrãmatõ prolatũ edonai. ¶ Tria.n.ſeſe אֶהְלֶה
reſpiciẽtia noĩa cõperim⁹: inferi⁹ Edonai: in medio Te
tragrãmatõ: ſupi⁹ Eheie.i.ſũ.ab eheie aũt oĩode ſeparã
tur inũdatiões: q̃ a fõte q ipſũ ĩfinitũ dicit̃: pedetentĩ ꝑ
grad⁹ ſcaturiũt: q̃uſq; ad tetragrãmatõ edonai applicẽt illĩcq; canales erũpũt fiſtulę: defluxꝰq; oẽs ad nomẽ edonai qd̃ cellariũ ẽ vbi oĩa tetragrãmatõ regis reponunt̃ ornamẽta. Rurſ⁹ id ipſũ eſt magn⁹ creatorũ pręſes: q tetragrãmatõ virtute cũcta enutrit: & eis vict⁹ cõmoda pręſtat: hui⁹ veniũt nutu: eoq; iubẽte diſcedũt/ qcũq; tetragrãmatõ adhęrẽdi cupidĩe petũt: nec ſemita: nec pars vlla: qua ipſi tetragrãmatõ aſſiſtat quiſpiã/ niſi manuducẽte edonai admittit̃: & quia rex tetragrãmatõ hoc ipſũ nomẽ ſibi in diuitiarũ ædes: in tẽplumue cui⁹ ipſe eſt hoſpes vendicet: ideo ſono eodẽ vocali/ q̃ nomẽ profert̃ edonai ꝓnũciari ſolet in lege tetragrãmatõ q̃ten⁹ nobis ĩnoteſcat/ q; qcũq; tetragrãmatõ quęſiuerit ipſũ in noĩe cõperiet edonai. ¶ Non te aũt effugiat oportet noĩ tetragrãmatõ quĩquaginta q̃tuor quadrata noĩa aſcribi: q̃ ipſius tetragrãmatõ cõbinatione emergunt horũq; literæ numerũ. 216. cõſtituũt/ quæ. 54. ſ. nomina myſteriũ ſunt defluxus virtutis in omnia: quæ mundi machina ambit & hæc (veluti ſpiritus) literas reſpiciunt: quibus nomẽ conſtruitur: quod eſt de lege excerptum: vbi perrexit angelus &c.

exodi. 14.

¶ Ipſa eadem 54. (inquam) nomina: quæ vniuerſa continent entia (manuducente Edonai) peculiaria cuiuſque creati commoda largiunt̃: Edonai itaq; ſui ipſi⁹ diſpoſitionẽ regnãdique facultatẽ ex propriis quibus conſuitur literis oſtentat. Aleph.n. myſterium ſignificat Eheie/ qd̃ int̃ cętera noĩa capitis vicem refert. Iod vero Tetragrãmatõ cui⁹ ſedes ẽ Edonai ꝑtẽdit: Dales aũt et Nun. 54. noĩa exiſtẽtię denũciãt vnde cui⁹ libet modi

3373

inundationis/dependentiæ:cunctorũq; permanentiæ archanũ relucet. Tota igit regnãdi perficiẽdiq; potestas/ ipsi committitur Edonai.quod & dictio Edonai insinuat:hebraico.n. hæc sermone dominũ sonat:quia idipsum (Tetragrãmaton duce) extat totius terrarũ orbis præsens & rector. Et quoniam nullũ creatum ipsum Tetragrammaton nomen adire licet:nisi Edo/ nai intercedẽte:decreuerũt prisci illud in cuiusq; oratiõis capite tali serie cõmemorari Edonai. i. dñe labia mea aperies. Scriptũ n.est אֲדֹנָי Edonai.litteris:Aleph:Dales:Nun:iod:quo duce cõspectum Tetragrãmatõ intrat oratio. Quãlibet.n.inũdationẽ depẽdentiãq; nomẽ Tetragrãmatõ/nomini ifundit Edonai.in quod opulentissima regis confluunt bona/ in eoq; reponunt in vnũ. & inde transmittit:& implet quicquid creaturarũ necessitas exigit: Piscinę instar in quam trahitur flumen:qua & horti/& campi/ & cætera irrigent vireta: merito cuius ipm q dẽ Edonai:in lege בְּרֵכָה Berecha.i.Piscina noiari solet.Nã Beracha.i.benedictio prolatione Berecha.i. piscinã sonat: qua gnatis benedixit Iacob.eamq; in hæreditatem suscepit ab Ysac. Ysac de Abraam: Abraam vero a nomine altissimi: vt (ea duce) reserandi portas Edonai: scientiam traheret & sibi & alijs vendicare posset:quæcunq; postulat vsus. Hac itaq; piscina eũ donauit.iuxta illud. Et sis Beracha.i.benedictio piscinaue/ nõ enim littera protulit. Sis meuarech.i. benedicens: sed Beracha quia ipsa Berecha piscina.s.tuæ potestati cõmittitur:quã suscipe:pro arbitrioq; cuiuis hominum impartiaris:in quod vergit illud. Benedicentur in te vniuersæ cognationes terræ:ac si dixerit. Quicunq; huius piscinæ quippiã exoptauerit:id vno te duce/expleri poterit:hanc siquidem tuam/tuæq; ditioni subditã statui. Quare arbitrati sunt maiores:primũ eorũ q altissimũ nomine vocarunt Edonai:extitisse abraam:clamans Edonai.i. domine Elohim Tetragrãmaton quid dabis mihi &c. ab hoc etenim nomine sua requisiuit cõmoda.in huius hæreditatem suc/

psal.50.

Geñ.12.

geñ.126

geñ.15.

geñ. 25. cessit post abraã ysac. iuxta illud. post obitũ Abraã/bñdixit deꝰ ysac filiũ eiꝰ huiꝰ ĩsup piscinę causa ĩter esau & iacob. acerrima longęuaqꝫ emersit cõtẽtio. Hęc ipsa primagenitura est: quã Esau venalẽ exposuit Iacob: cuiꝰ venditiõis cõtractui acquieuit rursus & Ysac: dũ Mesopotamiã Syrię mittebat ipm Iacob. vt

geñ. 82. scribit. surge & vade Mesopotamiã Syrię: deꝰ aũt oĩpotens benedicat tibi: & det tibi bñdictões Abraã. Solo igit iacob/eiusqꝫ semini hęreditũ huiusmõi cõdonata est piscina: ideo quũ Iacob morti appropiq̃sset hãc duodecĩ tribubꝰ piscinã aperuit/vt suã q̃is tribuũ hæreditariã portionẽ susciperẽt. iuxta illud. oĩes

Geñ. 49. hę tribus israhel duodecĩ: hęc locutꝰ est eis pater suꝰ: bñdixitqꝫ illoꝝ singulis scd'm ꝓpriã bñdictionẽ benedixit illis. addit singulis scd'm ꝓpriã benedictionẽ/ne forte existimes: qꝫ ꝓ libito cuiqꝫ bñdictionẽ impartiuerit (qđ falso creditur) ueꝝ qđ ex hac piscina peculiare cõdecensqꝫ vnicuiqꝫ tribuũ cõuenerit: id (nõ ꝓprio/sed ipius piscinę dictamine) singulis exhibuit. Sic & omnium nostrum magister Mose benedixit Israhel anteqꝫ promis

deu. 33 sionis terram applicuerit: quod & illud innuit: hæc est benedictio qua benedixit Mose filijs israhel. Nomẽ itaqꝫ Edonai mysteriũ benedictiõis exponit: benedictiõem inqꝫ: quę ei adhęrẽtes/oĩ afflictiõe solicitudineqꝫ ablata diuites cõstituit: iuxta il-

puer. 10. lud: benedictio dei diuitẽ facit: nec sociabit ei afflictio. ¶ Quũ vero nomẽ Edonai (thesauri instar) oĩm piscinarũ & defluxuũ inũdationẽ accipiat: illi tãqꝫ receptaculo. אַדְנֶבַל Adne. i. Basiũ dictio accõmodatur: vt bases atrij in qbus statuebãt columnę centũ. n. argenteę bases tabernaculo fabricatę erãt. iuxta illud. cẽ

exodi. 83. tũ bases cẽtũ talẽta: q̃ centũ piscinarũ e magna piscina Edonai haurientiũ imaginẽ præferũt. vnde decretũ est hõi centũ benedictõibꝰ singulis diebꝰ bñdicere ꝓ quas de harũ piscinarũ inũdatõe aliqd trahere possit: & si harũ vna defuerit, ac si maculã ĩ sanctuariũ inijceret iudicabit. huiꝰ vero mysticũ de mystico pẽdet

אֲלֹהִים בְּכָל aiak: bechar. i. alcph; Iod; kof, bes; chaf; res

ס	י	א
israelita:	leuita:	sacerdos
anima:	spiritus:	mens
100:	10:	1.

qd' & archanũ ĩnuit chahen.i.sacerdotis leuitę. israel. idq; mysticũ designat aĩæ:spũs:mentis.hinc ꝓtulit Dauid.benedic aĩa mea deũ:adaptauit.n.benedictonẽ aĩę scd'm mysteriũ triũ supiorũ ordinationũ:aĩę.n.cẽtũ bñdictiõib⁹ benedicat p̃cipit̃.q̃ ad israel serie p̃scripta respiciũt:de qb⁹ decĩa (q̃ decẽ est nũo) debet̃ spiritui/q leuitã ordine coęq̃t.Ex his vero decẽ leuitę & spiritui coordinatis/rurs⁹ mẽti ꝓ decima tradit̃ vnũ.vñ collige ꝙ si nõ singl'is dierũ/centũ benedictiões protulerit: nõ exhibebit̃ mẽti vna.qa nec spiritui decẽ:q̃ decĩa sunt leuitarũ:hi.n. decimã accipiũt ab israel:cuius denuo ipsi decimã sacerdotib⁹ tradũt.ac in hoc decimarũ effulget archanũ/ qd' in lege scribit̃. & leuitis loq̃re dicẽs eis:quũ accepitis a filijs israel decĩas:q̃s dedi vobis de possessionib⁹ eoꝝ:auferte ab eo primitias dei/ decimã de decima. Decĩę aũt decĩa/ aditũ mõstrat.Aleph:iod.kuf.si.n nõ fuerit kuf/nec iod erit:nec(iod ablato)erit & Aleph. Pręuideas igit̃ vt bñdictiõib⁹ singl'is dieb⁹ cẽtũ bñdicas:q̃rũ si vna defuerit/quasi maculatũ sanctuariũ relĩquas existimaberis:quũ eiusmodi bñdictiões:cẽtũ argenteis basibus assimilari habeãt: ꝑ q̃s inũdatio noĩs Edonai ĩ piscinas cẽtu vndequaq; diffũdit̃. Solet & ĩ lege edonai aliqñ בְּאֵר Pute⁹ cognoĩari:qa viuẽtiũ aq̃ꝝ putei exẽplũ designat:ĩq̃m(vt p̃posita ĩnuũt)ĩũdatio ac depẽdẽtia cõfluũt.iuxta illud.Fõs hortoꝝ pute⁹ aq̃rũ viuẽtiũ:& distillãtiũ de libano.& quãdiu iustitiã sectat̃ israel:ac rate singulis dieꝝ bñdictões cẽtũ ꝓfert:viua supnę inũdatõis aq̃ huiusce mõi pute⁹ replet̃. vniuersiq; israel ĩde viuã ad saturitatẽ vndã epotãtes oĩ diuitiaꝝ bonoꝝq; gñe abũdãt. Int'dũ ẽt dictũ Edonai בְּאֵר שֶׁבַע Beersceua.i.pute⁹ septenarij dicit̃ qa ĩ ip̃m ꝑ mũdi fũdamẽtũ a septẽ supnis altitudinib⁹ septẽ ducũt̃ torrẽtes.ĩ hui⁹ vero putei occursu/ali⁹ sordidaꝝ turpiũq; aq̃ꝝ(extra

psal. 102.

nume. 18.

canti. 4.

parietem ſphiros) eſt puteus cum reliquis multifariã puteorũ generibus: in quibus ſerpentum ſcorpionumq; copia repit: qui
puer. 23. & alienæ ciſternæ dici ſolent, iuxta illud: Fouea profunda eſt meretrix & ciſterna anguſta aliena: Qui igitur omnem praui-
tatis nequitiam amplectitur: haud illi vnq; quiſq; de Beerſce-
ua viuentiũ aquarũ hauſtus propinabit. Sed in diras perditiõis
Hiere. 2. ciſternas: quales & ipſe effodit: irruet perpetuo. iuxta illud ꝓ-
phetę: Duo inquit mala fecit populus meus: dereliquerunt me
fontem aquæ viuæ & foderunt ſibi ciſternas diſſipatas: quæ cõ
tinere non valent aquas/ciſternam. ſ. perditionis cuius fundus,
baſiſue rimis vndiq; plena/aquam in ſe ſeruare non poteſt: ſed
viperarum ſcorpionumq; cœtu circũquaq; repletur/cuius me
pſal. 68. tu clamauit Dauid: neq; vrgeat (inquiẽs) ſuper me puteus os
ſuũ. ¶ Sæpe inſup eidẽ Edonai. יָם Iam. i. maris cognomen
adaptatur. Quia in idipſum (veluti in mare flumina) oĩs pi-
eccle. 1. ſcinæ inundatio dependentiaue collabitur. iuxta illud. oĩa flu-
mina intrãt in mare. Mare enim non contentam aquam: ſed cõ
yſa. 11. tinentem alueũ inſinuat. iuxta illud. ſicut aquę operientes mare:
geñ. 1. & illud. congregantia aquas vocauit maria: receptaculum ergo
aquarũ mare dicitur. De hoc aũt mari multiformes angelor ꝓ-
munt turmę: variaq; ſuperũ reptiliũ genera: quæ in vndis quas
pſal. 103. mare complectitur reptant. iuxta illud: quod Dauid enunciat,
hoc inquiens mare magnum & ſpacioſum manibus/illic repti-
lium innumeri: animalia puſilla cum magnis. In eo inſuper va
ſta nauiũ nautarũq; multitudo: plurimaq; vexilla in capite ma-
li extenſa/multiplices gurgites: & quę huius ſunt generis/qui
pſal. 103. bus mare ipſum ſine interuallo fluctuat. iuxta illud. ibi naues
pertranſeunt. In huius aũt maris latere alius quidã ſituatur loc⁹:
qui caricoſum rubrũue mare nuncupari cõſueuerat. qđ quidẽ li
mitibus terræ vicinũ exiſtit: quam indicat menſura Edonai: vn
de Iudicium ſuper ægyptios irruit: quo & id/quod inferius
exodi. 14. mare rubrum eſt impetu eos operuit. iuxta illud. deus enim pu

gnat ꝓ eis in ægyptū: sic pariter latētibꝰ in rebus sapientes eandem mensuram Edonai: mare sapientiæ vocāt: quū cuiusuis sapientiæ ac dependētię & quæ de superna manant sapientia/hęc receptaculum extet: e cuius fonte omnes quidem sapientiæ participes sapientiam hauriunt & ebibunt: Hanc Regi Salomoni tradidit altissimus, vt scribitur: & deus dedit sapientiam Salomoni. is. n. quum huiusce sapientiæ mare intrasset/effulgebat in eo virtus: qua omnē tam in superis ꝙ imis hierarchiarū ordinem calluit: ac nihil qđ ipsum latuerit prorsus erat. Edonaiq; nominis vigore super solium sedebat altissimi: quo supacum imis sui regni potestati subegit. Quia eum dei afflauit sapientia ad agendū iustitiā. Nō nūq; rursus nomini Edonai cognomen ascribitur. כֹּל Col. i. omne/ quoniam possidet vniuersa/eiq; nihil deest. & qui pro voto aliquid impetrare nititur: nec potestatem nec locū alium exoret: ipsum enim omnia circuit & ambit. indeq; voti compos: quicūq; illud implorat/effi citur. Et si mensura: quæ ipsa Edonai dimensione eminentior priorq; censetur: pariter omne nuncupari consueuerit: hoc tamen aliunde (vt infra explanabitur) radicem sortitur: quia igit dimensio hæc benedictionis mysticū denunciat. scribitur in lege: & deus benedixit Abraam in omni quæ de Abraam migrauit in Ysac. iuxta illud: & comedi de omni. de Ysac in Iacob. vt scribitur: quoniam gratificauit me deus: & mihi est oīe. quasi dixerit Iacob Esau. putas ne dempto/quod tibi elargior munere/minus mihi bonorum relinqui: nequaq; omnes. n. supernæ piscinæ: quæ in ditione inq; Col. i. omne concluditur/claues possideo. idcirco & si plura tibi impēdā nec minꝰ teneo qppiā. ¶Plerūq; etiā Edonai אֶבֶן סַפִּיר SAPHIREVS LAPIS dicit quoniam ipsum totius mundialis fabricæ fundamentū extat: vnde oīa/sua expetunt cōmoda. ¶Appellat itidem & אֶבֶן הָרֹאשָׁה capitalis lapis, a quo ingenita caducaue entia in opere principij promūt in esse. At Saphireus ideo dicitur.

3. regū. 4.

gen. 24.

gen. 29.

gen. 33.

ga(ſaphiri iſtar)oīfariā a ſupnis altitudinibus colorē trahit & ī creatis cōtraria diffūdit.nā bonū nō nūcp: qñcp malū, nūc in teritū/nūc vitā/nūc lāguorē/nūc medelā/ nūc egeſtatē/nūc di
deuto.32 uitias miniſtrat.iuxta illud.videte nūc qm ego ipe ſum/& nō ē dey mecū/ego occidā & ego viuere faciā:pcutiā & ego ſanabo. Hęc igit dimēſio de fonte oīm ſphiros vī haurit:oīm modop ad ſe piſcinas & depēdētias trahēs cūctiſcp ī eip ditōē redactis
pſal.117 ſcdm cuiuſcp limitē alimētū victūcp pſtat.iuxta illud.lapis quē reprobauerūt ędificātes factp eſt in caput anguli. Abraā.n.Yſac Iacob de ſupioribp ſphiros ſuā gſcp portionē ſūpſit. dauid vero hāc q īferior ē ſibi mēſurā vēdicauit.caput aūt eſt anguli qa ī eā nō minp ſupa ygūt:cp ima.ſupa gdē:vt ei vim ínūdationē/ bndictionēcp diſtribuāt:in eā vero aſpirāt ima qtenp alimentū/
Iob.38 pmanētiā/victuſcp cōmoda īde aſſequūt.iuxta illud. aut quis piecit lapidē angularē.g & lapis eſt qui alumnus ſtatuit iſra-
geñ.49. hel.iuxta illud.inde paſtor egreſſus eſt lapis iſrahel. hic ipſe lapis in altiorē lapidem ſua cupidine ferť. vnde cuiuſuis generis
exodi.28. haurit defluxum:iuxta illud.ſumeſcp duos lapides onychinos
geñ.15. & ſculpes in eis noīa filiorū Iſrahel:& illud. Dñe Edonai deus Tetragrāmatō elohim quid dabis mihi: gloria,n.cohabitās de ſurſum trahit: trahitcp & ipſa deorſum. Huic lapidi oppoſitus alius eſt lapis Magnp lapis vocitatp.is quū putei os obturet:di rus tūc ſuppeditat iſrael quouſcp ille cui iudicandi cōpetit ius accedat.iuxta illud.acceſſit Iacob & amouit lapidē ab ore putei
geñ.29. & illud.& Iacob prexit in ſoccos.rurſp illud. Ecce dies veniet
geñ.33. dñi. Multotiēs itē ipſa Edonai dimēſio. בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
yſa.33. DOMVS SANCTVARII. cognom.ē habet:qm domiciliū hęc eſt/ in q peculiare degit altiſſimi nomen.quū.n. mō tē moria ſibi eligat ſanctificetcp altiſſimus :in ipſo ſanctuarij do
exodi.15. mū ſtrui voluit.iuxta illud. Sanctuariū dñe Edonai firmauerūt manp tuę: id ſingulare hoſpitium ſibi ipſe ſtatuit:vnde cœnaculorū/ porticuū/ cellariorū/totiuſcp domp forma ad formę Edonai ſimilitudinē ſtructa erat.eo.ſ.itellectu q de myſterio formę

membroꝝ hoīs docuimꝰ. quū vero calcitrauerīt/ pręuaricatiue fuerint Israhel: cohabitās gloria se abstulit/ domusq; prorsus vasta/ & desolata facta est. Quūq; Daniel (vt sanctuarij restaurarent̄ ędes) deū supplex īploraret in hāc mensurā se mente conuertens ostende (īquit) faciē tuā sanctuario tuo/ qd̄ desertū est ꝓpter Edonai. i. sanctuarij rursus cōstrue domū: qd̄ tēplū & sedes existit Edonai. id vero qd̄ libro Berachos in huius explanationē maiores nostri enunciāt. s. ꝓpter Abraā qui te primus nomine vocauit Edonai: a veritate vtiq; dissonū nō est/ dimēsio et enim hæc custos erat Abraę qua multiplicia variaq; ꝓ eo bella exercuit. iuxta illud. irruit sup eos noctu. & illud. quis concitauit? de oriēte: iusticiā ꝓpter ip̄m vocauit/ ꝓut in capite de iusticiæ dimensione (annuente spiritu) elucescet. Hęc eadē interdū mensura. שְׁכִינָה SCHINA. denoīari assueuit. i. gloria cohabitās: quę tabernaculo peracto assidue israel incoluit. iuxta illud. facientq; mihi sanctuariū & habitabo in medio eorū. Magna hic radix tenēda est: dū. n. ab initio/ mūdi machina fabricari cœpit: gloria ip̄a fūditꝰ sedē locauit cū imis: oīm. n. creaturaꝝ hierarchię scd̄m graduū ordinē sese respiciebāt/ cū superis. s. sup̄a/ cū imis ima vn̄ & gloria/ cohabitās (hic sua locata domo) īferius morā traxit: cœli cū terra vinculo q̄dā mutuū sortiebāt̄ amplexū. iuxta illud. vaychulu. i. ꝑfecti: seu (vt lr̄alis dictio sonat) cōp̄hēsi sūt cœli & terra & oīs exercitꝰ eoꝝ: nā vnū aliud cōtinebat/ alteꝝq; altero ꝓmiscue adīplebat̄: & canales fistulæ ac sphiros suū adamussim exeq̄bāt̄ opꝰ. a sup̄is deorsum adeo vberrime migrabāt defluxꝰ: vt tā īferiora q̄ꝫ sublimia nomē repleret altissimi. iuxta illud. cœli sunt sedes mea: terra aūt scabellū pedū meoꝝ. dū igit̄ gloria cohabitās se nō minꝰ terrenis q̄ꝫ cœlestibꝰ īseruit: p̄uaricator adā ꝓtinꝰ effectꝰ ē: q̄re cōfūdebāt̄ ordines: fistulęq; canales anfractū subibāt: piscinarū retrahebāt̄ defluxꝰ: & deniq; se abstulit gl̄ia vīculiq; dissolutio ꝓrsꝰ emersit quā exorsi mox sūt: abraā ysac Iacob rursꝰ reuīcere. quūq; illā q̄q̄mō attraxissent/ ī tres gl̄ię sedes sua corp̄a redigebāt: nō tn̄

dani. 9.

gen̄. 14.
ysa. 46.

exodi. 25.

gen̄. 2.

ysa. 66.

immobile ſuum intra caduca ſolium ſtatuit: ſed ſuperuolitando
geñ.17. ſeſe illis appoſuit. iuxta illud. aſcēdit de⁹: deſuper Abraã &c. q̃
geñ.8. drat & hic illud maiorũ/patres. ſ. ipſa q̃driga ſunt. Cohabitans
igitur gloria hiſce temporibus per aera ferebaẽ: nec potuit co-
lumba ſicut nec in creationis principio pedibus requiem offen-
dere: quouſq; Moſe vna cum Iſrahel ſanctuariũ eiuſq; ornamẽ
ta fabricauerĩt: & canalium fiſtularũ perplexionem correxerĩt:
areolas ordinauerint: viuãq; aquã p. diſpoſitas piſcinas in hydri
am retraxerint. tunc denicq; gloria repetens inferiora non ſuper
pauimentũ (vt in creationis exordio) ſed in tabernaculo ſibi ho
exodi.25. ſpitium repoſuit. iuxta illud. facientq; mihi ſanctuarium: & ha-
bitabo inter illos. hoſpitis inſtar qui erraticas luſtrare ſolet pro
uincias: habitabo. n. inquit (nõ inferius) ſed inter illos q̃cũq;. ſ.
greſſus ſuos tulerint ſecũ me conferam/eodemq; loco minime
nume.10. ſiſtam. iuxta illud. quumq; proficiſceretur archa. de hoc nimirũ
pſal.113. doluit Dauid/ſtabile gloriæ domicilium ſtruere cupiens. iu-
xta illud. ſicut iurauit domino &c. ſi introiero in tabernaculum
domus meæ &c. donec inueniam locum deo &c. quoniam e-
legit deus zion &c. hæc requies mea in ſæculũ ſęculi. Quoniã
igitur ad requiem glorię locum exquiſiuit Dauid: ſurge inqui
2.regũ.7. ens deus in requiem tuam/ratas ei⁹ cogitationes gloria ipſa ſu-
ſcepit. vnde ore prophetæ Natan ei denuncians: vade inquit
& loquere ſeruo meo Dauid. ſic dicit deus: nunquid tu ædifi-
cabis mihi domum ad habitandum? nec enim habitaui in do-
mo a die illa: qua de terra ægypti eduxi Iſrahel: ſed ĩ tabernacu-
lo: & in tentorio per cuncta loca quę tranſiui cũ omnibus filiis
Iſrahel: nunquid loquens locutus ſum ad vnam de tribubus
iſrael: quare nõ ædificaſti mihi domum cedrinam &c. tu aũt
non ędificabis domũ nomini meo/ſed filius qui exibit de lũbis
tuis ipſe nomini meo domum ipſam ædificabit. ¶ Præparauit
itaq; Dauid aurũ argẽtũ ęs ferrum/ligna/lapides onychinos/
gemmas/lapides criſtalli: ac diſcolores: & omnem precioſorũ

marmoreorumq; lapidum copiã: quæq; sanctuarij ornamenta
disposuit: eiusdẽq; constituit domus superiora cœnacula: cella
ria/ talamos/ atria/ portic⁹ & tẽplũ: q̃rũ oĩm formã (sancto cõ
sultore spiritu) effinxit: qui (spiritus inq;) cuiusq; loci effigiẽ
argenti auri gẽmarũ/ cæterorũq; quorũcunq; requisitorũ exa
cte mensuram ac pondus iuxta ipsius gloriæ ordinẽ prębuit.
quemadmodũ scribit dedit Dauid descriptionẽ porticus & tẽ parali. 28
pli cellariorũ cubiliũ &c. & oĩm q̃ cogitauerat atriorũ & exedra
rũ per circuitum in thesauros domus dei: quæq; opera domus
dei. & in vniuersa vasa mysterij templi dei aurum in pondere
per singula mysterij vasa argentiq; pondus ꝑ vasorũ & ope
rum diuersitate &c. Aduscq; in similitudinem quadrigæ ex au
ro cherubin extendentiũ alas & velantiũ archã fœderis dei om
nia venerũt scripta manu dei ad me vt vniuersa exemplaris opa
intelligentia &c. vnde conspicere licet q; quo ordine pondere
formaq; ipsum quadrigę archetypũ disponitur: eodem & vni
uersa sanctuarij opera ex altissimi ore disposuit Dauid: vt illic
sedes gloriędq; hospitium sisteret. Huic inde successit Salomo q
iuxta patris documenta cuncta peregit, tuncq; mox gloria ipsa 3. r egũ. 8.
repetens ima hanc sæculorũ ædem soliũ sibi statuit. iuxta illud
tũc Salomo ait &c. ędificans ędificaui domũ & habitaculũ tuũ
firmissimũ soliũ ꝑpetuũ. scriptũq; est nũc ergo deus Tetragrã
maton deus elohe israhel: firmet sermo tuus quẽ locutus es ser
uo tuo Dauid. credibile ne est: q; habitet deus elohim cũ homi
nibus super terrã &c. nũc igit consurge deus elohim in reqem
tuam: deus Tetragrãmaton deus eloha ne auertas faciem chri
sti tui memẽto misericordiarũ Dauid: serui tui. quũq; comple
uisset Salomo fundens preces ignis descendit de cœlo & deuo
rauit holocausta & victimas/ & maiestas dei impleuit domũ.
gloria igitur in terra ac domo sæculorũ requiem sibi rursus as
sumpsit. & in domũ sanctuarij benedictionem effuderũt tract⁹ psal. 131.
canalesq; fistulę omnes. iuxta illud. sicut ros hermon: qui descẽ

dit in mõtẽ zion qm̃ illuc mãdauit dꝰ Tetragrãmatõ benedi-
psal.49. ctionẽ vitã vsqꝫ in sæculũ. Scriptũqꝫ de ziõ sum̃a pulchritudi
nis deꝰ apparuit Elohim. A domo aũt sanctuarij in vniuersas
terrę cognatões septuagĩta: qbꝰ principes p̃sunt/canales scate-
bãt fistulę: p qs de Ierusalẽ omes qdẽ cognatões ipsę bona su-
sceperũt. iuxta illud. & ĩ te bn̄dicẽt vniuersę cognatões terrę/&
geñ.12. qa Salomo viã ęducẽdi scatebras in quẽuis locorũ de Ieusalẽ
ecclę.2. nouit: gl'iari voluit dicẽs: feci hortos & pomeria & conseui ea
cuiuscꝫ gñis arboríbꝰ. nũqd cõtĩgit vniuersa arborꝫ genera in
eadem terræ parte produci? nouit aũt Salomo: qs ex meatíbus
de índorũ plaga trahit: quẽ conseuit pipere: quis arabia: eũqꝫ ar
bore conseuit Mirræ. sic & de reliquis pariter censendum gene
psal.49. ribus: ad quod conuertit illud de zion sum̃a pulchritudínis: de
zion. n. (veluti irrigatorio fonte) ipsa gloria cohabitãs ad om-
nes terræ regiones (sanctuario ĩtercedẽte) benedictionũ copiã
effudit. Nõ ignarus aũt scis soli israel se gloriã cohabitãtẽ exhi
buisse. iuxta illud. faciẽtqꝫ mihi sanctuariũ & habitabo inter eos
exodi.25. & dabo tabernaculum meũ inter vos: ipsa etenim gloria (vt an-
leui.26. tea exarauim deꝰ) templũ est qd' nomẽ Tetragrãmatõ in habitat.
se nancꝫ spopondit altissimus israel dicens: quũ tabernaculum
meũ assumpseritis nõ discedã a vobis in sæcula: & si ĩmunditia
vos tetigerit haud vncꝫ tñ vos deseret gloria mea: ad quod in-
leui.16. nuit illud: Qui habitat cũ illis in medio pollutionis eorũ. Quũ
itaqꝫ nomen altissimi tanto israel munere condonauerit ac in il
lis cohabitans gloria degerit: cunctis cellarijs thesaurisqꝫ nomi
nis Tetragrãmaton: & quouis inũdationis dependentię bene-
dictionisqꝫ genere fruebant Israelitæ: cuiuscꝫ. n. abditæ penus
claues tenuere: quibus defluxum & benedictionẽ oĩariã a co
leui.26. habitante gloria suscipere valuerũt. iuxta illud: & dabo taberna
culũ meũ intra illos/ pambulaboqꝫ in medio vestrũ: vobisqꝫ ero
in deum Elohim. Quasi igit pignus noĩs altissimi in manibus
Israel est gloria cohabitãs: quã dũ (ob illorũ p̃uaricatiõẽ) san-
ctuarij dom vasta iacet: secũ per captiuitatẽ ducit Israel. ad qd'

cõpetit illud maiorũ: dilectus (inquiũt) est israel: vt q̃cũq; trãs migret: eũ semp cohabitans gloria cõcomitet. iuxta illud. ego tecũ descẽdã in ęgyptũ: sic nec in Babylonica captiuitate hũc pariter cohabitãs gloria deserit. iuxta illud. In Babyloniã missus sum ꝓpter vos. sic & cũ eo (dum exul in Elom fieret) ipa gloria cõmorabat. iuxta illud. & ponã sedem meã in Elom. Similiter quũ ꝓgrinãt in Edom nec illũ gloria ea derelinqt. iuxta illud. Quis nã est: q̃ venit de Edom. Quũq; suas repetat prouincias: & gloria vna cohabitans reuertit. iuxta illud. vesauu. i. & reuertet deus Tetragrãmatõ deus tuus Eloha cũ captiuitate tua: nõ n. scriptũ est: vehescif. i. reuerti faciet sed vesauu. i. reuertet. scriptũ q; est mecũ de libano sponsa: vbi tradũt magistri: hoc regis puerũ admonẽtis exẽplũ ꝓferre: dũ ait. Si me quęsieris: in nr̃i me filij cõmercio semp adinuenies: vt dictũ est: Qui cũ illis habitat in medio pollutionis eor̃: & scriptũ est: Qui secũ habitat dũ polluũt tabernaculũ meũ. & iter̃ dicit. ne polluant castra mãsionẽ suã quã ip̃e ihabito neq; cõtaminẽt terrã ipsã qm̃ ip̃e de⁹ tetragrãmatõ sũ habitãs iter filios israel. Cõsueuit & vbiq; dimensio hęc אֹהֶל מוֹעֵד Ohel MOED .i. Tabernaculũ cõcilij. nũcupari/qa dei: quã icolit dom⁹ est hęc. iuxta illud. adclamauit a Mose & loquut⁹ est ei de⁹ tetragrãmatõ de tabernacl'o cõcilij dicẽs &c. oĩs. n. dei sermo se tabernacl'o mediatore obtulit. At ip̃e Mose/quũ dei sermonẽ audire exoptasset: tabernacl'i iteriora adiẽs facie ad faciẽ dei suscepit eloqa. iuxta illud. Quũq; venerit Mose ĩ tabernacl'ũ cõcilij &c. ipa ℣o chaldaica editio/hoc nomẽ Tabernaculũ habitaculũ ꝓfert: qđ vtiq; cohabitãtis gl'ię mysteriũ ĩsinuat: dictio aũt Moed (quã latina editio testimoniũ dicit) hebraico eloqo (vt chaldaic⁹ iterpres trãstulit) cõciliũ paratusue denũciat. qa altissimi nomẽ/ibi veluti in cõcilij ędib⁹ patũ sp cõpit. iuxta illud. & tecũ ibi cõueniã. Interdũ & hęc mẽsura צֶדֶק Zedech. i. iustícia. cognoiat. qa scl'orũ domos eligens: assidue gl'ia hęc Ierusalẽ icolebat. iuxta illud.

gen. 55.

ysa. 43.

Hiere. 49

ysa. 63.

deut'o. 30

canti. 4.

leui. 16.

nume. 5.

leui. 1.

nume. 8.

exodi. 25

plena iudicij iusticia pernoctauit in ea. Ad huius vero doctrinã scito præscriptã mensuram inferiorẽ lenemq; iudicandi domũ vocitari. in quã ab altiori iudicandi domo (mensuram dico fortitudinis atq; timoris) quum defluxerit inundatio: ipsa quidem iudiciũ/in gladiũ aut pacem/in famẽ aut saturitatem/in interitũ aut vitam/in languorem aut sanitatem iudicando exequitur. ¶ Itidem hęc a timoris ac fortitudinis dimensione hauriens alia quęcũq; sæculi iudicia ministrat: & dei exequitur certamina: Quam fortes validiq; sexaginta gladijs cĩcti bellorũq; magistri ambiunt: vt profligant & interimant prouincias q; deprædentẽ & vastent: regna subuertant: vindictę supplicia suggerant. Nã quũ mensurę huic ZEDECH cognomẽ accõmodat: ingens tũc legionũ acierũq; numerus imperio eius subigit: quas ꝓpugnatores appellãt: qui ad debellãdũ vibrãdũq; enses pugiones tela arcus sagittas & iacula gestant: Hæc eadem comes erat mẽsura Abraę dũ bella cum regibus exercuit: qua duce profligatis regibus certaminis victor euasit. iuxta illud. quis nã concitauit de oriente iusticiã: eã vocauit propter ipm (seu ad pedẽ eius)
yſa. 41. Vocitat & dimẽsio hęc צֶדֶק GLADIVS vltione fœderis vltor: q veluti iudex Ierusalẽ inhabitãs corrigit israelitas illorũq; iniqtatũ delictorũq; adeo debita rependens: vt omẽs iusti pmã serint: qua propter statuerũt magistri hanc ideo iusticiã vocitari quia eorũ auferẽs scelera/iustos restituit. iuxta illud. Nec dicet
yſa. 33. vicinus elangui. populus qui habitat in ea auferet ab eo iniqtas qđ hanc videtur sententiam resonare videlicet non dicent hi q Ierosolymã incolũt. Cur. n. assiduis languemus angustijs: quia hæc dimensio: quę lenis iudicij domus dicit/illic continue hospitat: quatenus (illorũ debita quęq; exigẽdo) ab iniquitatib⁹ delictisq; expurgati ac iusti: & ad futuri sęculi vitã prompti cõsistant. ad hoc facit & illud. vos duntaxat ex omnibus terræ cognationibus noui Quapropter reddam super vos omnes iniqtates vestras. qm̃ aũt hoc ipsum iusticię metrũ Ierosolymis nul

la temporis intercapedine (iudiciũ ministrans) degit: non per noctauit ibi quispiam in iniquitate pollutus: in die enim illa cuiuscũ diei expurgauit debitũ ne super vrbis incolas scelerũ farragínem coalescere permitteret. iuxta illud. ZEDECH. i. iustícia ꝓnoctauit in ea: & quia vestibulũ dimensio hæc est: quo ad tetragrãmatõ ingressus admittit̃: quoue iustos ab impijs tetragrãmaton secernit: & nusq̃ introeũdi impijs aditũ prestat: ideo lętatus est Dauid: quũ hanc sibi placabilem nouerit: cuius auxílio faciẽ noīs altissimi visendã adiuit. vt scribit̃ ego per iustícíã vísitabo faciẽ tuã: Haurit & hoc idẽ metrũ aliqñ misericordíã eaq̃ replet̃ erga ísrael/cum gratía misericordiaq̃ iudicandi munus exercet. vnde iudiciũ gratía & misericordía permixtũ dicit̃ idcirco dictũ est. Repleta iudicio iustícia pernoctauit in ea. & iuxta illud. iustícia & iudiciũ paramentũ solij tui. vnde dícitur corrige me deus iudicio tantũ/ non ira tua ne in minus redígas me. Et huiusmodi dimensio iudiciariæ domui in terra ísrael vẽ dicata est. iuxta illud. & ipse iudicat terrã in iustícia: reliquæ vero nationes iudicant̃ per domũ iudicandi: quæ profertur Mesarim. i. rectitudines. iuxta illud. iudicat gentes cũ Mesarím. iudiciariæ nãq̃ ędes quibus gentes iudicant̃ sęculi/misericordiã gratiãue nequaq̃ ministrant/sed minime indulgendo mensurã mensurę coęquãt. At mensura iustícię domui iustíciarię ísrael tradita est. iuxta illud. Iudices & exactores constitues &c̃. & iudicent populũ iudicio iustícię: & scriptũ est iustícia iustíciam ꝑsequere: iustíciam. s. inferiorem: & eam quę superius iuxta mystícũ Edonaí: Elohím Tetragrãmaton. apponit̃ aũt ibidem vt viuas. s. ꝑ iustícíã quę supi⁹: & hęres sis. s. iustícię quę inferius. Iꝑmq̃ hoc iustíciæ metrũ: qm̃ a superiori prætorio quo iudicat ísrahel: sibi assumit influxũ/ideo nomine Edonaí vbiq̃ vocitarí solet. Quod dedicandum in domũ iudicij Israel sumopere requísiuit Mose. Si gratiam (inquiens) obsecro inueni in oculís tuis dñe Edonaí ambulet quęso in medio nostr̃ Edonaí &c̃

ysa. 1.

ysa. 1. psal. 88.

psal. 9.

psal. 9.

deu. 16.

deu. 16.

exodi. 34.

Gentes vero ſupior iudiciaria dom⁹ (angelo prīcipeue mediatore) iudicat: q̄rū angelorū (inquā) aut prīcipū neminē a ſtatuto diſcedere licet. iuxta illud. Ecce mittam ante te angelū vt te exodi. 23. cuſtodiat in via &c̄. a cuius cōſpectu prēmonitus eſto &c̄. qm̄ nō ſuſtinebit peccata veſtra. De iuſticię vero dimēſione: quę p̄ toriū eſt iſrael/ ſcribitur dei Tetragrāmaton dei noſtri Elohim miſericordię ſunt: & ꝓpitiatiōes quū p̄uaricati fuerim⁹ in ip̄m daniel. 9. & ſcriptū eſt. Edonai audi/ Edonai propitius eſto/ Edonai auſculta &c̄. ¶ Vbi aduertendū/ q ꝓhibentia legis mādata q̄rū ex ceſſu retributionis ac vindictę iudiciū expectandū eſt trecentū ſexaginta quinq; ſunt numero. qualis eſt dierū numerus in q̄s ſolaris anni periodus abſoluit: in quibus delinquere poteſt homo. verū quia Edonai miſericors menſura ipſa iniquitatē omnē cunctaue ſcelera noſtra abſoluit: ideo trina exprimit prolatione Edonai/ iunctū litteris/ quæ iuxta prohibentium mandatorū numerum. 365. componit. Hæc eadem menſura quum iudicium exequi proponit ſuper Iſrael/ ſe tunc gratiæ & miſericordiæ indumētis operit. iuxta illud. Quomodo dabo te Effraim: oſee. 11. tradam te iſrael &c̄. conuerſum eſt in me cor meum/ ſimul incaluerunt pœnitudines meę. Quando enim in pœnitentiā prorūpit iſrael ipſa iuſticię dimenſio propter iudicium in iſrael explēdum dolore angitur: idcirco quū iudicet/ illos non dire ſed pie (veluti natum pater) redarguit. iuxta illud. Quem diligit deus ꝓuerb. 3. corrigit/ & ſicut patris in filium ſpirat voluntas. ſcriptumq; eſt/ Iob. 5. Beatus vir quem corripit deus &c̄. nec ignoret cor tuum q nō deute. 8. aliter ac vir filiū/ te deus Tetragrāmaton deus tuus elohim corrigit & obiurgatur. ¶ Inditur etiam dimenſioni huic vniuerſa in lege pronomen ENI. i. EGO. quia metrū hoc prætorium iſrael exiſtit q̄ vindictæ pro eis ſupplicīū infert: ac ſępius de crimine/ eiuſq; iudicij formidine prēmonet iſrahel: quū fieri nequeat/ quin ip̄m iudicādi opus exequat. iuxta q̄ vbiq; ſcribit. & timeas deum tuū Elohim. ego ſum deus. i. timere for

midareq; oportet iudicium meum: & si misericordia ei iũcta sit
iuxta illud. & ego quoq; ĩcedã &c̃. & ego q̃q; corripiã vos. ꝓ leuiti. 26.
fert aũt ibidẽ lr̃a septuplũ ꝓpter peccata vr̃a: eo q̃ dimensio ista
septenarij pute⁹ dicit̃ varij. n. putei. sũt timore. videlicet robore
iudicioq; repleti: putei. s. ysac. de qb⁹ scribit̃. Et inde ascẽdit Be
erseua. i. puteũ septenarij. ysac aũt est q ꝑ septẽ flumina iudicia geñ. 26.
trahit ad tẽplũ Edonai: quorũ alia iudicij alia pietatis alueo ꝓ-
labũt̃. iuxta illud. ego interimo: & viuifico: vulnera infero/ &
medelã adhibeo. & qm̃ mensura hæc vĩdictã sumere: hostesq; deut̃o. 32.
debellare cõsueuit: ideo ęgyptioꝝ ipsa primogenitis plagã ĩ-
tulit atq; de eoꝝ medio israel eripuit: suꝑna tñ iusticia duce:
q̃ Iubile⁹ dici assueuit. Quũq; primogenitos ip̃a ꝑcussisset: nec
angelus: nec prĩceps: aliudue qppiã opi man⁹ iniecit. iuxta il- exodi. 12.
lud. & transibo ꝑ terrã ægypti nocte: & ꝑcutiã omnẽ primoge
nitũ in terra ęgypti ab hoĩe adusq; iumẽtũ: & ĩ om̃es deos ęgy
pti inferã iudicia ego de⁹. vbi dixerũt maiores trãsibo ꝑ terram
ęgypti ego: & nõ angel⁹: ꝑcutiã oẽm primogenitũ ego/ & nõ
Saraf. i. angel⁹ vrens: & in oẽs deos ęgypti inferã iudicia ego/
& nõ nũcius/ ego de⁹/ ego ipse/ & null⁹ alter/ vnde admonẽs
israel/ vobis (inqt) hac mensura redemptor exto: qua & vos iu
dicare soleo. iuxta illud. q vos eduxi de terra ęgypti: vt sim vo- leui. 22.
bis ĩ deũ Elohĩ: idẽ repetẽs (ait) ego de⁹ Tetragrãmatõ. de⁹ vr̃
Elohim. hãc qppe sentẽtiã & ĩ capite & ĩ fine ꝓferre cernis. e-
go deus de⁹ vester: vnũ qdẽ ad misericordiã alterũ ad iudiciũ.
¶ Qm̃ aũt hui⁹ mẽsurę dicioni q̃q; subijciuntur sæculi creata:
eaq; magnus cõstituit̃ alumnus: cuius amplitudini quoduis cre
atoꝝ aspirat. appellat̃ & hæc in lege מַלְכוּת MALCH-
VS. i. regnũ. qa ea manu ducẽte rex Tetragrãmatõ. sua quęuis
munia obit. iuxta illud. dei tetragrãmatõ est regnatio p̃estq; gẽ psal 21.
tib⁹ regnatio & dñatio ambo præsidentiã: potestatemq; decla-
rant: nomen autem Edonai: quod dominiũ insonat/ ab Eheye
& Tetragrãmaton recipiendę virtutis: inundationisq; modum.

teſtat̃.regni vero dictio preſidentię normã edocet vi.ſ. iudicij emergentis a nomine Edonai namhoc ipſum (intercedentib⁹ 216.litteris:quas.54. exiſtentiæ continent nomina) populum ſuũ diiudicat.verũ quia metrũ hoc fœderis vltionẽ explere cõſueuit:ideo mandata eius vilipendentem regem Saul a proprio regno diſpulit quod exinde tradidit Dauid.vnde MALCHVS.i.regnum domus Dauid vocitari ſolet: quæ quidem cõ-
pſal.17 menſuratio a Dauid cõmercio minime diſcedens eiuſdem bella hoſtilemq; vindictam exercuit.ex quo protulit Dauid.Perſequar inimicos eoſq; aſſequar &c̃.quos & vulneribus confodiam &c̃.Huic menſurę adhęſit Dauid.vnde & regnandi munus accepit:quam pronus implorare ſolitus.Ad te(inquit)de-
pſal.29 us Tetragrãmaton clamabo & in dñm Edonai preces effundam.hac duce ſuos profligauit hoſtes.iuxta illud. Surge & ex-
pſal.34 pergiſcere ad iudiciũ meũ deus Elohim:& dominus Edonai in iurgia mea.vidiſti deus Tetragrãmaton ne ſileas domine Edo-
Pſal.37 nai ne protinus ſis a me:& prona eius in hãc ſemper erat cupido.iuxta illud.domine Edonai erga te omne deſideriũ meum:
ibi nec a teabſconditus eſt gemitus meus:& ſcriptũ eſt quoniã te
pſal.38. deus Tetragrãmaton expectaui:& tu reſponſum dabis domine Edonai deus meus Elohai.& ſcribitur nunc autem ad quid ſperaui?domine Edonai ſpes mea in te eſt.& quoties ipſum op-
pſal.76 preſſit tribulatio in hanc ſuum ſemper poſuit refugium.iuxta illud.in die tribulationis meę domine Edonai quæſiui:ſcriptum etiam eſt miſerere mei domine Edonai ad te clamo tota die.Et quoniam huiuſcemodi metrũ in tranſmigratione comes eſt iſrael,ideo dicere conſueuimus:regnum domus Dauid chriſti tui propere ſubleua/ ipſumq; ſuam in priſtinã ſedẽ repone. ¶Dicit & aliquoties dimenſio eadem נצר NESER.i.Aquila ſeu virentium decidua quia dum iuſticiam operatur iſrael ab vniuerſis ſuperum altitudinibus ad hanc/ omnifariam inundationem/dependentiam/miſericordiam/gratiãq; trahit/ ab vni

uersis (inq̃) quæ hac superiores sphiros existunt. Sed quum a vijs altissimi retro se transferat / tunc metrũ hoc: cuius (veluti pomerij aquarũ penuria) folia defluunt: egens inops ac aridũ p̃stratumq̃ iacet / vnde vt arborei decidunt fructus / sic & miseri passim israelitæ in obprobria conuiciaq̃ vergunt. quum enim a superis cõmẽsuratio hęc quicq̃ deuescí transglutireq̃ neq̃at. nec aliqd in israel ipsa depromere transfundereq̃ potest. & Neser tunc vocitaẽ: quod idem dictione sonat qđ arbor: cuius Neser. i. decidunt fructus / surculi / ac frondes. Iamq̃ prætulimus arboris radicem esse nomen altissimi: & noĩa alia veluti ramos Itaq̃ cohabitans gloria quĩ nihil de superis rapiat / tunc egeni siticulosi atq̃ esurientes existunt israelitæ: ab eaq̃ (non secus q̃ ab arboris trunco) cadunt vt folia. interdũ aũt dimensio ista opibus profluit: aliq̃n egens diminutaq̃ iacet: plena qñdoq̃: exhausta non nunq̃. iuxta illud. quemadmodum aquila suũ cõ citat nidum &c. Quũq̃ ad pœnitentiam conuertiẽ israel: tunc eam / in quem prius obtinuerat statũ reducit: vt in illam supernæ piscinæ canales fistularum reintegratione stillẽt: quibus vndiq̃ locupletissime repleta: denuo vires resumit. iuxta illud. qui ad saturitatem ornatui tuo bonum tribuit: renouabitur veluti Aquila puericia tua: Hanc dimensionem Neser. i. Aquila dictã magna alatarũ aquilarũ turma cõcomitaẽ: quæ ipsius quadrigæ Aquilæ vocitãẽ: hæ vt israelitas de ęgyptiorũ onere degrauarẽt / eis in ægypto superferebanẽ. iuxta illud. vos vidistis qđ feci in ægypto & vos super Aquilarum alas portaui. & harum quadrigã constituentiũ aquilarũ: plenitudo & præstantia: plenitudinẽ & præstantiam israel in lege & mandatis sicut & earũ dem diminutio / israelitaq̃ ab his recessum cõsequiẽ. Qm̃ vero hanc ipsam dimensionem vt inde inundationem contrahat: altioribꝰ annecti oportet / ideo potestatem israel donauit altissimꝰ vt vinculo quodam ipsam altioribus subnectere valeat. Quod mysterium est תְּפִלָּה TEIPHILA. i. iũctio ore ornamẽ-

deuẽo. 32

psal. 102.

exodi. 19.

tumue manus. iuxta illud. & ligabis ea in siguũ super manum tuam. Quare edocuerunt magistri: ꝙ quicũq; legit lectionem Sema. i. audi Israel/mane absq; ornamentis is de se falsum testimoniũ perhibet: & omnis ei via clauditur/ne intret oratio. vna n. tephila. i. oratio seu copula ex alia pẽdet tephila. oratio. s. seu copula oris: ex copula manus: quæ (inq̃) manus copula portas reserat quibus ad nomẽ Edonai introire licet: vnde & ad nomen altissimi. Idcirco legendo matutinam lectionẽ Sema/ipsa ornamẽta apponere præcipitur. ¶ Dixerunt maiores sabatis alijsq; solennibus diebus non sunt tempora quibus apponenda sint ornamenta: vbi grandia quidem mystica proponunt̃. his. n cunctis diebus/sunt patentes aditus. Quapropter sabatorũ aliarũq; celebrãdarũ dierũ excepta sunt tẽpora quia ipsa hæc signũ sunt: alteriusq; signi connexione non egent. ¶ Rursum dictio: qua lex/prophetę agiographicq; vtuntur: est פָּה. Ko. i. sic. quia metrum id ipsum quarũcunq; altitudinum hostiũ est: & sancti spiritus mysticũ designat: quo prophetiæ machinã vniuersus prophetarũ chorus ingredit̃. vnde sæpius prophetæ colloquijs suis hanc dicendi seriem inserunt. Sic dicit domin⁹. Mensuram hanc (vt ante disserui) cũ imis reponere cœpit Abraam:
geñ. 15. cui & primus nomẽ accõmodauit Edonai dicens. Edonai: Elohim Tetragrãmaton quid dabis mihi: cui domin⁹ respondens ait/ꝙ nec syderũ/nec vllus tã superꝝ q̃ inferiorũ esset ordo qui ei prolem sponderet: id ipsum solo vigore dimensionis. Ko. euenire posse. hæc. n. orationum est ianua/qua syderum minas propulsare/eiusq; petitiones exorare contingit. ipsa iudicij dimensionem in misericordiam transfert: ꝑ exanimi nanq; viuentem: pro laguente sanum: pro sterili fœcundum reddit. inde. n. cuncta dependẽt & omnibus veluti Ianua introitum præstat.
geñ. 15. Idcirco Abraæ spopondit altissimus. Sic erit semen tuum: quasi dixerit. mensura hac intercedente: ingrediendi tenebis aditum/ad omniũ scaturiginũ fontem: omniumq; genitorum ori

ginem/eum aduſq; locum: qui omnium fataliũ ſignorum ſignum dicit: a quo in vniuerſa fatalia ſigna viuus ſuperũ liquor effluit. Signo hoc ductore ſemen propagare poteris: ipſum.n. eſt in quod maiorum hæc vertitur ſententia. Vniuerſa de fatali pendent ſigno: etiam lex in templo repoſita: non autem de ſydereo ſigno vt praue nonnulli arbitrantur/ audiendus ſermo eſt. Sic & quicquid. cap. cui obtenebratur/ de fatalibus ſignis protulerint/ miranda ibi concludunt archana. ¶ Quum vero cõmenſuratio iſta in hæreditatem condonata fuerit Abraæ. iuxta illud. & ſis benedictio & deus benedixit Abraæ in omni: id eo opus erat vt altiſſimus clauem traderet Iſrahel: qua piſcina hæc reſerari poſſet. Qua de re ſacerdotibus ſuperum claues p̃buit: quibus piſcinas/ inundationem: ac dependẽtiã ab altitudinibus omnibus/ ac ſupremis ſphiros in hanc piſcinam. Ko. protraherent/ idcirco mandauit iuxta ſacerdotum benedictionem/ loquere Aron & filijs eius dicens. Ko. i. Sic benedicite &c̃. genẽ. 126 genẽ. 24. nume. 6.

¶ Quumq; metrum huiuſcemodi benedictum repletumq; extiterit/ tunc benedictio defluxus ac dependentia applicat iſrahel iuxta illud. & ponent nomen meum ſuper filios iſrahel: & ego benedicam illis. ſacerdotalis enim benedictio in. Ko. metro claudit. iuxta quod pſallit Dauid. & ſancti ſeu gratia pleni tui benedicunt tibi. hebraice benedicunt. Ko. de quo pariter ſcribitur & erit in ſignum ſuper manum tuam. hæbraice ſuper manum. Ko. Nos autem alligamus leuæ ornamenta/ eo q̃ de ſiniſtra dimenſione: quæ eſt timoris ac roboris dimenſio prodit virtus in metrum. Ko. ¶ Et quoniam cõmenſuratio hæc. Ko. pro dauid bella peregit: ideo/ cecinit per te/ hebraice per. Ko. curram accinctus. ſeu in accinctam militiam. huius enim dimenſionis virtute profligit Dauid: & perſecutus eſt hoſtes/ eadem & hęc debellauit reges pro Abraã/ ,put in dictione iuſticia edidimus. ibi. pſal. 17.

Metrum id est qđ prodigia & sæculi portenta ostentat: qđq; decem in ægyptios plagas intulit. In hoc aũt te erudiri velĩ. Placuit maioribꝰ egyptũ in secundo collocari ordine post terrã israel/ægyptiorũ aũt princeps ex ꝓceribus est dñoꝝ gẽtiũ: adeo vt ex cœlestibꝰ sibi vẽdicet signis/qđ primę genituręvicẽ gerit. signũ. s. Arietis/cuiꝰ ẽ ortꝰ ĩ mense Nissan/qui mensium
exodi. 12. primꝰ accipit. iuxta illud. hic mensis vobis primus sit mensiũ. Qm̃ igitur suo prĩcipi adhęsit Pharo: ac nominis Tetragrãmaton expers ꝓrsus extitit: eo q huic domino erat dicatis: ad ipm delegauit altissimus Mose: qui ei exponeret/quẽdam vniuersi omnium principũ & exercituũ mundi dominum & prę sidem consistere/qui ipse (inq;) est altissimus: cuiꝰ portio atq; possessio est israel; quiq; Mose eũdem prę monuit/vt israel dimitteret q nullo cœlestis signi ac syderis vigore/sed altissimi nutu regit a q̃ accepit Mose: nullũ dei scientiã asseq posse/nisi cui prior la-
exodi. 3. nua pandat. Ko. Qua recluſa/altissimi dictio Tetragrãmaton in ea tanq; ꝓprijs ædibus temploq; refulget. iuxta illud. dixitq; deus Elohim Mose. Eheie eser eheie. i. sum q sum: & dixit. Ko. i. sic dicas filijs Israel. eheie. i. sum. me misit ad vos. deinceps repetit idem. & dixit deus Elohim Mosi. sic dicas filijs israel deus Tetragrammaton deus patrum vestrorum &c̃. Hoc est nomen mihi in æternũ/& hoc est cõmemoratio mea in generatione & generationem: q̃uis hic multifariam lateant adita/ vnum tamen expedit hoc scias. Hanc dictionem esse. s. Ko. ꝑ quam ad nomen Tetragrãmaton ingressus admittit. Idcirco. li. æternum hebraice littera caret vau. & scribitur. Iealam/qđ ad celandum sonat/quia occultandũ est nomen Tetragrãmaton dũ legitur/ vetitũ nãq; est ipsum nisi in sanctuario suis litteris enunciare: nec illud proprio nisi cognomine proferre licet. & hęc est recordatio mei. s. Tetragrãmaton templum/nomen Edonai. ac si dicat/quoties nomẽ reperies Tetragrãmaton ipsum pronũcia cognomine Edonai. iuxta illud sapientum: non quibus chara-

ſcriptibus inſcriptũ iaceo: eiſdem voce nuncupor, ſcribor enim litteris iod he, ꝓferor vero Edonai. In his ambabus lectiũculis qbꝰ nomẽ Eheie & Tetragrãmatõ cõmemoratũ eſt: ſcribit dictio. Ko. quia hoſtiũ eſt ꝑ qđ ad hæc duo accedimus. tria .n. (vt prius explicui) nomina ſunt in capite Eheie: in medio Tetragrãmatõ/ in extremo Edonai. Quia igitur vocalis cõmemoratio noīs Tetragrãmaton ſit cognoīe Edonai in his duabꝰ lectiũculis mẽtio eſt dictionis. Ko. Et quũ iuſſu altiſſimi ad Pharaonem acceſſiſſet Moſe in hanc menſuram vti in nominis Tetragrãmaton porta ſermonem aperuit. iuxta illud. deinde venerunt Moſes & Aaron: dicentes Pharaoni. Ko. i. ſic dicit deus Tetragrammaton deus Elohim hebrẽorum &c̃. quibus Pharo reſpondens ait. quis nam deus Tetragrammaton cuius voci auſcultare debeo? cui rurſus Moſes, ſi a te inquit altiſſimi nomen abditũ eſt. Scito priorẽ ianuã per quã ad eius notitiã ingredimur eam eſſe quæ dicitur Ko. qua & cœli creanť & terra. iuxta illud. Ko. i. ſic dicit deus El. deus Tetragrãmatõ creans cœlos &c̃. Ipſa eadem eſt quæ prauis omnibus & præuaricatoribꝰ ſupplicia repẽdit. iuxta illud. nec audiuiſti ad. Ko. i. hucuſq; Ko. i. ſic dicit deus Tetragrãmaton per hoc noſces qm̃ ego deꝰ Tetragrãmaton in medio terræ ecce macke. i. percutiam cũ virga quam manibus teneo/ omnem. n. plagã intulit menſura Ko. quarũ (vt iudicium expoſtulat) vnaquęq; quinq; modis plaga erat. eadem & ipſa primogenitorũ flagellũ præbuit: quũ ægyptiorũ numẽ inter cętera gẽtiũ numĩa primogeniti vices obiuit percute cardinẽ/ & cõmouent ſupliminaria. Quapropter quũ a pluribꝰ legis mãdatis receſſerit homo: illũ quatit: & vindictę pœnas impendit: eumq; (iubet altiſſimus) qui de docentis/ ꝓhibentibuſq; ſeptem legis præceptis vnum tranſgreſſus fuerit: in hoc quod nobiſcũ eſt prætorio: quadraginta diuerberari flagellis: ne diras atrocioreſue menſuræ. Ko. procellas ſubeat Iſrael. Quoniam vero noſcit bos poſſeſſorem ſuum: & aſinus præ

exodi. 6.

yſa. 42.

exodi. 8.

yſa. 1.

ſepe domini ſui: ideo metrum hoc manuducente boue & aſino peccatores plectit: vnde id quo verberum infertur ſupplicium de aſini & bouis corio texitur. Quumq; menſura hæc de timoris atq; fortitudinis metro hauriat/ indeq; repletur/ tunc vaſtat prouincias: varijſq; erumnis & cladibus vniuerſa ſæculi agitat: Quãobrẽ præmonuit altiſſimꝰ iſrael: vt cũ menſura. Ko. caute ſe gerat: ne ipſa (formidinis ac roboris metro duce) ferueat ex acerbeſcatq; in iram: Sed operam nauet (vt in eũ ne ſeculũ diſſi
nume. 6 pet) miſericordiã benedictionẽq; inducat. iuxta illud. Ko. i. ſic benedicite filijs iſrael. i. ad eam benedictionem gratiam & miſericordiam attrahite: quatenꝰ & vos benedictio inhabitet. huius vero contrarium ſumopere cauendum. acerrime enim eius affli
deu. 25 git cõculſio. iuxta illud. quod ſcribitur quadraginta verberibꝰ eum percutiet & non addat. i. ſi peccator quadraginta hęc ſuſcipit flagella/ nõ affligent eum quadraginta verbera menſurę. Ko quæ his ingeſtis per vos ſupplicijs lõge atrociora ſe offerunt. cui deinceps annectit/ ne ipſum vlterius pcutiat mako raba. hoc eſt percuſſione magna: quaſi innuat niſi quiſpiã quadraginta in hoc ſæculo verba ſuſceperit. futuri ſæculi flagella verbere aſperrimo euitare nõ poterit. pro quo dixerunt maiores non eſt Macho legendum: ſed miko. i. de Ko. raba vero numerũ comonit. 20. iuxta prohibentium mandatorum (quorũ tranſgreſſores verberibus pœnam luunt) numerum: quem lex ipſa continet. explanauerũt inſuper magiſtri quod ſcribitur. quadraginta verberibus eum percutiat: non addat quadraginta inquiunt quibus vnũ deeſt: omnia. n. ipſa nos edocuit ſcriptura. ¶ Quũ igitur de primogenitorum plaga monitur Moſe acceſſerit: illã
exodi. 11 a mẽſura. Ko. prodire innuit. iuxta illud. Ko. i. ſic dicit deus Tetragrãmatõ circa dimidiũ noctis ego exibo inter ægyptios vbi priſci tranſibo (aiũt) p terrã ęgypti ego & nõ angelus &c. Mẽſura eadem in principij opere עֵץ חֲדָשָׁה Ez HADAAS i. lignum ſcientię dicit/ in qua delinquens Ädã a mortaliũ ipa

cõmercio se abstulit: coloris nanq; (vt prædiximus) omnisariã susceptrix hæc est qualisq; in eã superioribus vis stillans existit: talem in creata effectum/mortem scilicet aut vitam/ malũ bonũue diffundit/ idcirco scribit lex lignũ ipsius scientiæ boni & mali: si.n. bonum cur malũ: si malũ qua nam ratione bonũ. sed hæc ideo lignũ vocat scientię quia dictio Tetragrãmatõ ipsa scientia est: mensuraq; Edonai lignũ est noīs Tetragrãmatõ & eiusdem quas inhabitat ędes templũq; existit: & in quã id ipm extendẽs radices vim benedictionẽq; transmittit/ mensura tñ intercedente Zadic. i. iusti: quæ bonũ cognoīe dicitur. Quũ vero canaliũ fistularũ p iusti metrũ transiens scatebra deserit: tũc ea quidem a sinistris ex diri iudicij mensura seua variaq; hanc īde machinã irruentia mala absorbet. Cętерum quia nunc bonũ nunc malũ: mensura haurit Edonai/ ideo lignũ boni maliq; scientiæ hanc lex ipsa appellat. Quũ itaq; in huiuscemodi haustu peccauerit Adam illum interitus suppliciũ inuasit. vt scribitur. En proposui inconspectu tuo vitã & bonũ/ interitũ & malum scriptũq; & ipsi sicut Adam transgressi sunt fœdus fefellerũt ī me &c̃. in ipso.n. Beris. i. fœdere delinquit/ hoc est in mensura quæ fœderis vindictã infert oĩbus (vt exponẽt dicenda) in nõ nulla legis præuaricantibus mãdata rependit. Et quũ metrũ hoc a ligno vitę duce mensura El hai. i. dei viui largas benedictiones variumq; a superis defluxum hauriat: tunc אֶרֶץ הַחַיִּים Erez hahaim. i. terra vitę appellari cõsueuit. vñ defunctos q̃rũ tumulꝰ ī puincia huic mensurę accõmodata iacet resurgere priores asserimus: & qui legem eiusq; mandata seruauerit: quiue (vt in exordio edocui) corporeis artubus tersis huic mensuræ adhæserit is & post obitũ vitã uiuere dicitur. iuxta illud. & Benaiohu filius iehoioda filius viri hail. i. robusti: scribitur enim hai. qđ viuũ sonat legit aũt hail. & amboqdẽ se īferũt mutuo: gcũq; igit huiꝰ mensurę consortem se statuit futuri sæculi vi-

gen. 2.

deut. 30
hosee. 6.

1. regũ. 24

deuto. 4 tam adipiſcitur, iuxta illud & vos qui adhęretis deo Tetragrā/maton deo vero Elohim: viui vos omnes eſtis hodie. Qđ vero maiores admiratione quadam proferentes: cōtingit ne? (inquiunt) quempiam gloriæ ipſi adhærere: ratum vtiq; eſt/ ſed myſticū qd includit & celat. ¶Nūcupat & eadē סֵפֶר הַחַיִּים SEFERHAHAIM. i. Liber vitæ: quia cellarium eſt in quod ab altiori: quæ vita futuri ſæculi dicitur: per deum El viuū vita ipſa diffunditur: libri qui ad ſcripturam contexitur inſtar. ſic enim omnes tam vitę q; interitus hæc ſuperum in ſe pictas ſcri/
deuto. 32 yſa. 4 ptaſq; ſuſcipit formas, pro quo dicitur ego interimo & viuifico. & ſcriptum eſt. Quicunq; aſcribitur vitæ in Ieruſalem: nā & hæc pro parte Ieruſalem dicitur: quemadmodum latius pandunt ea quæ tractantur in menſura El hai. ¶De ſignatur & crebro huiuſmodi menſura in lege dictione זֹאת Zos. i. hæc. quatenꝰ monſtret quoduis bonorum & inundationē quācūq; benedictionemq; iſrael ipſa intercedente ſuſcipere: quæ illi aditum ad nomen Tetragrāmaton efficit. Quoniam igitur hanc in hæreditatē ſibi vendicauerunt Iſraelitæ qua portio & poſſeſſio dei Tetragrāmaton dicuntur: quæ ſine interuallo cum illis inhabitat his altiſſimi conſpectum adeuntibus vna cum eorum cœtu ipſa ingreditur & illorum ſingula vota proſequitur. Cernis enim ſummum templi miniſtrū propitiationis die quo ſanctum ſanctorum ingredi licuit/ ad ueniam indulgentiam & benedictionem aſſequendam: nec non quæ totius anni volumīe expetuntur cōmoda niſi hac menſura duce admitti atq; introire potuiſſe: īmo & Moſe niſi primo manuducente Zos. altiſſimi
leui. 1 conſpectum nunq; adiuit. iuxta illud & clamauit ad Moſen: & loquebatur ei deus Tetragrāmaton de tabernaculo concilij dicens &c. quis nam erat? qui clamauit ad moſen? clamauit q/dem Aleph minor dictionis וַיִּקְרָא Vaikra. i. & clamauit & deinceps loquebatur ei deus: vnde autem erupit ſermo? erupit quidem de tabernaculo concilij: quid autem tabernaculum

concilij præferat iam iam aperui. Est & eadem in aduersis israel protectrix: de qua Dauid enũciat/ si super me castrametata acies fuerit non timebit cor meum. si super me bellũ insurgeret in Zos. i. in hanc ego confido. hęc israel/ secũ in captiuitate p manẽs consolatur assidue. iuxta illud & Zos. i. hæc statura tua virenti palmę similis est. huius ductu tã scriptã/ cę ore traditã legẽ promerebatur israel. pro qua scribitur. Zos. i. hęc est lex: homo qui moritur in tabernaculo. Assequimur & huius dictamine scriptæ legis intellectum: ea enim oretenus traditæ legis mysteriũ existit. Ipsa duce terram hæreditauit israel: vt scribit. Zos i. hæc est terra: quę in possessionem vobis contingit/ eadem bonorũ est potissimum quibus futuri sęculi vitam adipiscimur. iuxta illud. Zos. ſ. hæc est possessio seu hæreditas seruorum dei Tetragrãmaton hac præuidente omnis generis bonorũ munera suscipit israel: ad quod dicitur. Vezos. i. & hæc est quam loquutus est illis pater eorũ benedixitq eis. sic & huius imperio Mose benedictionis israel participem effecit/ scribitur. n. Vezos. i. & hæc est benedictio. est etiam mensura hæc qua regni compos fact⁹ est Iuda: vt ex illo elicit. Vezos. i. & hęc ad Iudã monetq altissimus ac hortatur israel vt illã custodiant atq obseruent/ eãq a sordibus emũdati tractẽt: vbi dicit nec fœdũ nec turpe quicq in te appareat ne tibi reuertatur a tergo: scriptũq est vtinam saperent intelligerent Zos. i. hanc: prouiderent nouissimum eorum. ac si dixerit vtinam de sapientiæ fonte bonũ traherent intellectum ad mensuram Zos. tũc fructibus iusti q bonus est vescentur prouidebũtq nouissimũ. nã de spacioso loco/ prudentiæq haurient flumine in mensuram Zos. quæ vocatur Aheris. i. nouissimũ. in quod tendit illud. congregamini & denunciabo vobis qd in dierum nouissimo eueniet vobis & illud. spes adest in tui nouissimum. ¶ Innuit eandem mensurã lex quoties cõmemorat vaiomar. i. & dixit/ aut quicquid a prolatione pẽdet. אֵמִירָה. EMIRA. i. dictio. vtpote Koomar

pſal. 26.

canti. 7.

nume. 19.

nume. 34

yſa. 54.

geñ. 48.

deu. 33

deu. 23

deu. 32

geñ. 48.

Hiere. 30

i. sic dixit: deus, ad cuius enodationem aduerte: ꝙ vbi in lege scribitur ꝓlatio pendens a dibur. i. eloquiũ vt vaiedaber. i. locutus est deus/ibi fortitudinis metrũ ostenditur scriptęq; legis negocium est. prolatio vero Emira. regni mensurã insinuat/ & circa legem oretenus traditam versatur intentio. quoniam autẽ harũ legum altera alteri opem præbet/seq; mutuo seruant: placuit altissimo id ipsum nobis in lege mysticum effulgere: quare vbiq; profert lex/& loquutus est deus Tetragrãmaton Mosi dicens: loquutus enim quod in capite clausulæ scribitur/legẽ scriptã ostendit. dicens vero/quod in extremo profertur ore legẽ latam designat: ac per talia duo/locutionem. s. & dictionem
exodi. 34 lex ipsa passim struit̃ atq; perficit̃. vt innuit illud. scribe tibi hęc eloquia. quoniam ore istorũ eloquiorũ tecũ fœdus excidi: statutum igit̃ est fœdus super legem scriptam: quãdo hæc ore editę legi nectit̃. Nunc aũt mystici huius summam audias: tabulę
deut̃o. 10 fœderis reponũtur in archa/vt illud. & eas repone in archa: lex autem scripta per legem oretenus traditã explanatur: nam scriptæ legis templum: ore lata lex est/Edonai. n. i. dominus templũ est Edonai Tetragrãmaton: & sese binę hę leges veluti gemini ceruæ fœtus amplectuntur: & qui has seiũxerit de eo scribitur. Et musitans seiungit ducem/similisq; est ac si nullius dei cultor fuerit. Quamobrem quotiens lex cõmemorat & loquu
canti. 1. tus est deus ad Mosen dicens: geminas leges has pariter monstrat/vt illud. osculetur me osculo oris sui. quumq; tam in scriptam q̃ ore traditam legem deliquerint Israelitę: hos increpauit
ysa. 5. propheta dicens. quoniam habuerunt legem dei exercituum in cõtẽptum(. i. legem scriptam) dictaq; sancti israel irrita fecerũt legem. s. ore traditam: signũ aũt quod astipulatur ei quo loquutionem mensuram fortitudinis/ dictionem vero mensuram re-
exodi. 6. gni asserimus est illud. Et loquut⁹ est deus Elohim ad Mosen dixitq; ei/ego deus Edonai: ibi enim subnectit loquutioni nomen Elohim: quod fortitudinis metrum enunciat: dicere autem

ſubiũgit/ego deus Edonai: quod regni menſurã inſinuat. Cũ itaq; hæc noueris conſidera menſuram hanc/ore editam legem vocitari: quia lex dei ſcripta iſtam ore latam veluti tabernaculũ areamq; inhabitat. Sed quia miranda quæq; interioraq; penetralia in ſcripta lege latitantia: per oris legem promulgatam elucescunt: dictum eſt. quum latuerit te aliquid iudicij. i. aliquid altum velatumq; in lege ſcripta: ſubditur. facieſq; ore illius quod ipſi tibi enunciant. Tu igit̃ intellige menteq; reuolue/hoc librã do inſuper examina: q̃ nulla inundatione dependẽtiaq; fungitur oris lex niſi quam ſcripta lex impartitur/nec ad ſcriptã legẽ introeundi ſemita vlla/niſi per ore traditam admittitur: quemadmodum nec aliũde q̃ a nomine Tetragrãmaton benedictionem haurit nomen Edonai: nec ad Tetragrãmaton accedendi aditus niſi ductore Edonai comperitur: quod iam dicta planiꝰ edocent. Reciprocum ſibi igitur adminiculum huiuſcemodi leges præſtant/ac ambę deniq; conflantur in vnum. vt illud. deus vnus & nomen eius vnum. ¶ Omnibus itaq; in mẽſura Zos/Edonai vocata enucleatis/vnum haud paruipendendum ĩmo pectore ſeruandum relinquitur exponendum. Ipſa nanq; menſura quum ab altioribus multiformem abſorbeat vigorem modo ad interitum/modo ad vitam perducit. hunc rapit ad ſuperos/ illum detrudit ad ima: languentem efficit: ſoſpitem reſtituit/omniaq; ſecũdum q̃ iudicij rectitudo expoſtulat diſponit. Ibi enim nihil iniq; flectitur: nihil obliuioni traditur: nulla ibi perſonarum acceptio admittitur: iccirco vt a ſuperioribus cõtrahit: ſic diuerſa ſuperum ſortitur cognomina: vtpote nomen fortitudinis timoriſq; metro accommodatum Elohim exiſtit: cui & ſublimium prætorium dicitur: quo vniuerſa creata (media intercedente linea) ad dextram atq; ſiniſtram iuſto iudicantur iudicio/quũq; fortioris menſura iudicio mortalia diſſipãda ſuccidenda atq; ꝑdẽda ſtatuit: Edonai tũc: quod oĩm a ſuperis

deut. 17

zacha. 13

ſcatentium eſt cellarium: dei Elohim iudiciũ quo repletũ eſt ex
equitur. quare tunc Elohim quidem appellatione vocitatur. vn
de & ipſum fortioris mẽſura qua iudiciũ exoritur denominari
conſueuit: ac ſi legato delegantis congruat nomen. Hac igitur
lege huiuſmodi menſura ſępiſſime dominus Edonai: deus Te
tragrãmaton deus Elohim: Sadai. i. omnipotens. iuxta illi a ſu
periori metro condonatam inundationis exuberantiam nuncu
pat. Nam a ſuperno hauriens fonte/ quia ſat perfectionis com
plementicꝫ obtinet: cognomen ſortitur ſadai. quo duce illiden
p ſal. 100. tium hæc deprædantiũcꝫ agmina fugat. iuxta illud. cantico ma
lorum euentus. Qui habitat in abſcondito altiſſimi in vmbra ſa
dai cõmoratur. ¶ Quoniã aũt mẽſura iſta qua nomẽ Tetragrã
maton ingredimur veſtibuli ſpeciem figurat: ſtatutum eſt vt ſa
dai nomen poſtibus ab extra inſcribatur: in ſectionis occur
deut. 6. 11 ſu quæ incipit. Quumcꝫ audiens audiueritis &c̃.
¶ Scire aũt operepreciũ eſt/ hanc trinonimam Sadai: Elohim:
Edonaicꝫ menſuram (auctore fouẽte miniſtrantecꝫ omnia Te
tragrãmaton) triplici igniũ genere indui: dum enim Sadai no
mine promitur: vrentis ignis amictu coloratur: omniũcꝫ ſordi
dorum ſpirituũ phalanges in conſpectu eius metuentes contre
miſcunt & proſternunt/ ipſius nutu diſſeminãtur/ & inuias ter
ræ ſpecus irrumpunt. dum vero Elohim exprimitur vrente ig
ne/ rubore infecto operitur: ſupremacꝫ diiudicans & ima/ im
pios pariter & iuſtos cõcremata diſſipat & enerrat/ indecꝫ om
nes in iudicij exequutionẽ poſiti iudicandi ius efflagitant. Hęc
enim (reſidẽtis in ea Tetragrãmaton vigore) ſtatuitur: vt mor
tem vitam/ morbos ſalutem/ ſupplicia medelamcꝫ diſtribuat:
ſublimes deponat/ in celſitudinem reuocet. Quum autem Edo
nai voce profertur ignis colore veſtitur: quẽ vniuerſa creata me
tuunt & perhorreſcunt: in ſublimi cꝫ regni ſolio ſedens vt prin
ceps & dñs regijs monilibus adornat: totiuſcꝫ quadrigæ & ſup
tum & caducorum/ intercedente duarũ & quadragínta litterarꝫ

nomine/ſolidiſſimus præſes effulget. ad quod ſcribitur deus dñs noſter q̃ efficax eſt nomẽ tuũ in vniuerſa terra: qui exhibes confeſſionem tuam ſupra cœlum. ¶ His igitur de mẽſura Edonai reſeratis rurſus examina q̃ ſicut in verę vnionis vinculo tria nomina. ſ. Eheie: Edonai Tetragrãmaton Edonai dominus: ſic in humana compagine tres/ inde pendentes nexus eluceſcunt. Anima. ſ. ſpiritus & mens. Animã igit̃ ſpiritui: ſpiritũ menti: mentem ipſi Edonai connecti vniriq̃ oportet. vt illud. Eritq̃ anima domini mei colligata in vinculo vitæ. ¶ Quoniam vero menſura hæc quum a ſummo ad infima deuehimur extremum obtinet: quumq̃ ab infimis ad ſuprema conſcendimus exordiũ habet: eam ideo vltimũ. he. nominis Tetragrãmaton denũciat: quo vnum cũ altioribus nouẽ conſtituente/ expedit vt eius ductu/ pro viribus quicunq̃/ nomẽ Tetragrãmaton aſſequatur: illi adhærere ſtudeat. iuxta illud. & ipſi adhærebis. ¶ Audiendum denicq̃ hoc ſupereſt q̃ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל eccleſiam iſrael q̃ties maiores cõmemorãt ipam cũ preſcriptis noibus Edonai menſurã oſtendunt: in ſe nanq̃ omnem continet iſrael conuentũ/ in eam piter cõgrediũt ibiq̃ aggregãtur in vnũ. hac eadẽ a cunctis nationibus ſecernunt Iſraheli tæ. vt illud. & vos ſepauí a gentibus vt peculium ſitis mihi. & illud. dum altiſſimus poſſeſſionem impartiuit gentibus/ dum ſeparabat filios Adæ: ſtatuit terminos populorum/ ad numerũ filiorũ iſrael. ¶ Quare metrũ q̃dẽ hoc אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל Terra Iſrael. vocari cõſueuit/ in duodecim enim tribuũ portiões proſcindit. ¶ Quod rurſus in cantico canticorum כַּלָּה Kalo. i. ſponſa dicitur. Iſtorũ tamen enodationẽ quia latius ſequentia cũcta deuoluent/ modo ſilentio prætereundam duxi. Sed hoc tandem compendio ſe collectũ reſerua. Id. ſ. Edonai nomen/ magnũ eſſe templum: inquo inundationis omnes reponuntur modi: qui pulchritudine. hoc eſt Tetragrãmaton ducente a capite erumpũt coronę Eheie appellatæ: in ipſo nanq̃ templo queq̃ a tredecim coronæ altitudi

psal. 8.

1. regũ. 25

leui. 20 deute. 32

nibus prodeuntia flumina collabuntur: decꝫ duabus & trigin-
ta sapientiæ semitis/de quinquaginta prudentiæ ianuis/ e duo-
bus & septuaginta pontibus a summæ misericordiæ aquis ꝓ-
ficiscẽtibus: ex speciebus flameí ignis (fortioris mensuram exeũ
tibus) duabus & quadraginta/ex meatibꝰ per mediam lineam
incedentibus septuaginta/prosiliunt & scaturiunt/viaꝫ æterni
tatis & confessionis in mensuram El hai. i. dei viui/ fundamen
tum vocitatam iunguntur atꝫ conspirant: & inde in ipsam ci-
sternam seu puteum vergunt: a fundamento (inꝫ) in supernã
quæ Edonai dicitur piscinam vergunt. ¶Non existimes tamen
assidue omnia prædicta simul erumpere: sed tũc dum ipsum ad
eo cõpletũ est nomẽ/vt deus Tetragrãmaton vnus vociteẽ: tũc
enim omnes in nomen Edonai altitudines istę vnanimes conflu
unt/& ꝓ inundationis opulentia in ipsum ab altioribus nouem
sphiros emanante idem bonorum copiam secundũ cuiusꝫ na-
turæ limitem/creatorum singulis elargiri solet. Interdum autẽ
iudicij meatus sancti minuũt gratięꝫ & misericordiæ defluxꝰ
adaugent. Sæpius vero econtra gratiæ quidem & misericordię
fistulas canales impij demunt/iudicijꝫ plures addũt & consti-
tuunt. Quare acerrima sæuaꝫ in nomen prodeunt Edonai: vn
de varijs erumnis opprimitur sæculum: supremę obturantur fi
stulæ canales: externiꝫ erũpunt meatus. Sicꝫ ingentia/ vt sor
didarum vortices aquarꝫ mala regurgitant. vbicunꝫ dolor & af
flictio: deprædantur regna: corruunt sceptra: prosternuntur i-
peria: obruunt prouincię: proflígant exercitus: truculentissimę
captiuitates & cędes emergũt. Febres vlcera fames pestis meror
fletus desolatio morbi inumeri: inopinatę neces: frequentia fu-
nera cunctaꝫ deniꝫ miseranda lætaliaꝫ proueniunt. Conclu-
de itaꝫ talem ipsum Edonai appellationem subire: quale idqꝫ
ab intus & extra siue bonum siue malum in eum vehitur existit
iuxta illud lignum scientiæ boni & mali. Si enim a gratiæ late
re tractus educitur: ei boni inditur cognomen: si a iudicij latere:

iudicij (inq̄) quod de internis trahitur cateruis rursus & bonū dicitur. vt illud innuit/ & ipse rubicundus cum oculorum pulchritudine bonitateq; aspectus. Si vero ab exteris turmis iudicium emanauerit/ pessimum illud malum erit prauaq; dispositio. ¶ Istud autem considera: quoties scilicet Edonai nomen delatere gratiæ/ aut iudicij eorum qui ab intra in eum profluxerint existet/ boni sortitur appellationem in cuius mysterium dicimus. Benedictus iudex veritatis: & iuxta hoc super necatos beter statuerunt benedicere: qui bonus es & bona impartis. q; si iudicium ab extra degētib⁹ prodiderit/ mala tunc dispositio dicit. At si secus spiritum gratiæ miserationumq; absorbeat tunc vniuersa sæculi locupletissime misericordia aluntur & gratia. vt ex illo percipitur. Quoniam dei Tetragrammaton dei nostri Elohim sunt misericordiæ & propitiationes. Hæc igitur trutina pēsanda clauso repone pectore: ne spretus defluat inde liquor. Altissim⁹ itaq; nobis ineffabili pietate/ suarumq; gratiarū amplitudine & munificentia huiusce eruditionis doctrinam impartiatur: veritatisq; tramitem exhibeat: per quem sanctissimum ei⁹ nomen adire: eiq; placita peragere: & futuri sæculi vitam promereri valeamus. Amen.

1. regū. 16

אֵל חַי

¶ SITIVIT ANIMA MEA AD DEVM ELOHIM AD DEVM EL VIVVM: QVANDO NAM VENIAM ET VISITABO FACIEM DEI ELOHIM: &c̄

psal. 41.

SEcūdū (iuxta gradus altitudinū) ex dictiōib⁹ sanctis est nomē El hai. i. de⁹ viu⁹ vocitatū: nā istud īter nouē altitudies: q̄s sphiros ac specka dicim⁹ extremū obtinēs a cūctis supioribus gratiā haurit & vitā: ī Edonaiq; (vt a p̄libatis ē cognoscere) diffūdit & trāsfert

Quatenus igitur ipsum gratiæ dimensione suscipit El appellat ex quo autem vitam absorbet viuus dicitur: quæ duo quũ sibi inuicem adhęreant: ambo deus viuus nũcupari solent. quũq; hũc vitæ vigorẽ in metrũ diffundit Edonai: ipsum terra vitæ: Edonai cognominat: quia a supremis in se vitam colligens: nõ minus angelicis q; cœlestibus choris/totiusq; terrarũ orbis multi
gen. 1. tudini vberrimæ vitæ munus impartit. vt illud. producat terra animam viuentem in genere suo. hæc enim litteræ series secũm sapientiæ mysterium: cuiusq; rei mobilis animam designat: reptilium. s. in arida: piscium in mari: iumentorũ: beluarũ: volucrũ: iumentalemq; humani generis ac vitalem angelorũ animã: totiusq; cœli & stellarũ ad singula eorũ genera/copias demonstrat: supernamq; homini assidentem animam/mentemq; denũciat.

RICIVS

¶ Animam vocat vitam quam per vniuersa ꝑ cuiusq; capacitate creator diffundit: Messię vero animam appellat non eam qua indiuidus hic homo est homo/ sed supernam quam dicit assidentem.

TEXTVS

¶ Pro quo tradunt maiores: producat terra animam viuentem in genere suo: dicẽtes hæc aĩa est Masiæ. admirãda eq dẽ ac valida intuenti istorum sunt eloquia. sententiæ autem huic astipulatur id quod littera profert: in genere suo. i. qualiscunq; fuerit generis superum mediorũ caducorũ animęq; Masiæ: non tamẽ me philosophiæ cultores redarguant: si & angelum animæ participem dixerim: nullum siquidem (supple viuentium) creatorũ admittitur: quodanima vitæ iuxta proprium genus non inhabitet: tantum enim animæ sibi vnumquodq; vendicat/ quantũ sui materiæ limites petunt. vniuersus igitur insuperis ac decíduis animarum chorus a terra vitæ vitã cõtrahit Edonai ducto re. s. El hai. i. deo viuo: qui ab ortu vitæ/lignum intercedente vi

tæ/vitam transponit in nomen Edonai: quod cum animantibꝰ cunctis/ nutu El hai/ viuendi præbeat munera/ deprecationes in anni principio constitutę sunt. Memor sis nostrum in vitam: vbi intentio vertit in El hai atq; magen.i.protectorem. ¶ Qua propter considera futuri ſęculi vitam exoptatę mensuræ El hai ad Edonai metrum precibus attractæ applicari oportere: cui in hians Dauid. Sitiuit (inquit) anima mea ad deum Elohim: ad deum El viuum: per quorũ connexionem vota omnia israel assequit: hostes profligat/ nullusq; tam acer validusq;/ quin in cõflictu eorum vires amittat. ad quod protulit Iosue. in hoc noscetis q; deus El. viuus vos inhabitet: vos hostium hæredes constituet. ¶ Quoniam igit altitudines ac sphiros iungamus oportet mensuræ Edonai/ iccirco in benedictione: quæ matutinos assidue sequitur psalmos: dicere mos est. Qui eligis psalmorũ cantus rex El hai sæculorum. ideo quicunq; vitæ alteriusue cõmodi se compotem fieri/ desiderat: in El hai dimensionem mentem erigat: qui enim Edonai nomini mundus adhęrebit ꝑ nutu ipsi iungetur El hai. ex quo scribitur. vos qui adhæretis deo Tetragrãmaton deo vestro Elohim viui estis omnes hodie. Solet & nonnũq; dimensio ista Elohim haim. i. deus viuus seu viui appellari. vt dicitur ipse est Elohim haim. i. viui & rex mundi. & quãdo El hai mẽsura Edonai metro/ dicto Elohim anno-datur/ vitaq; repletur: vtrunq; tunc Elohim haim nuncupari legimus. vnde per canales fistulas animantium genus affluentissime viuendi facultatem ebibit/ dũq; Mose in cœlum se tolleret/ El hai metrum in mensurã conflabat Edonai: vt ex illo eruitur. magnificetur nunc obsecro virtus Edonai/ virtus enim Edonai vitę mysterium insinuat: quam El hai transmittit: quia parum infra scribitur peperci secũdum verba tua/ viuus autem ego. ex quo nobis vtiq; innotuit Mosen in Edonai dimensionem vitã traxisse/ pro quo facit illud maiorum: dixit sanctissimus Mosi viuificasti me eloquijs tuis: & nisi id egisset Mose/ sup omnes

psal. 41

iosue. 3

deuto. 4

nume. 14

mox irruisset interitus/iccirco quousq; exuberans metrum hoc fructus rursus & fructuum fructus edidit: vita functus est israhel: quibus postremo editis/ criminis pœnas repēdit. Qua propter qui mysticū hoc assequi dignouerit/facile quāti vigoris: tractus El hai ī Edonai dimēsionē existat auspicari poterit. profertur aūt Elohim haim: cuius & metrum Edonai similiter cognominetur: quia ipsa El hai mensura/nulli nisi ad equi iudicij exigentiā/vitam impartitur: nam personarum nulla ibi p̄scribitur electio/ac si dixerit iudicij/cum haim (.i. vita) dimensio/quare & in capite anni quod iudicij dies determinatur: has pariter mēsuras vna cum magen.i. protector prima benedictione cōmemoramus dicentes. Memento nostrum in vitam: rex cui placet vita: scribe nos in libro vitę: propter te Elohim haim: El hai: rex auxiliator: saluator: atq; protector.

¶ Legitur & crebro hæc dimensio El hai: אֵל שַׁדַּי El Sadai.i. deus qui sufficiēs: ga p ipsū vigor/ perfectio/vita/ínū datio/superiorq; omnis defluxus satis in nomen stillat Edonai: vt in libro hegiga (.i. solennitatum) enunciāt maiores: Sadai/ nam eo rerum opifex mundo suo sat dicit. licet ibi sonare videatur q; se latius ac latius mundus extenderet/donec proprius ei architector statū imponeret. interior tamen sensus est q; mensura El sadai cuiuis creatorum alimenta ministrat/quousq; sat sat cuncta pariter clamitent. Quumq; Edonai metrum/ El sadai potestate repletur: ipsum tunc (vt prę habita explanant) huius sibi El sadai cognomen expostulat/ & singula bonorum a superis manantium in Edonai nomen/ per El sadai mensurā prodeunt: vt insonat illud. Et El sadai.i. deus qui sufficiens siue
Geñ. 28 omnipotens benedicat tibi.

¶ Dimensio etiam hæc ne dolores erumnęq; in posterum ma-

gisq; exacerbando affligant sat dicit: iccirco deprecatus est Ia-
cob in nomine El sadai. ¶ Metro etiam huic aliquan-
do cognomen competit. מְקוֹר מַיִם חַיִּים Fons a-
quarum viuentium. quia ex sublimiori voluptate/ a coronæ
cui infinitum dicitur origine/ vnde viuentium omnium vita de
riuat: huiusce modi erumpunt aquæ. quoniam vero sunt & pra
uarum aquarū lacunę: mortuæ aquæ ac fœtidę & de impetuo-
sis irruentium vndarum fluctibus exq; cisternis alienis vocita-
tę: queue turpiores promentes aquarum gurgites scatent & ex
iliunt: ideo altissimus furens israel redarguit & increpat/ duo (ingens) mala patrauit populus meus: me dereliquerunt fon- Hiere. 2.
tem aquarum viuentium: vt effodiant sibi cisternas confractas
aquam retinere non valentes. scriptumq; est congregatio/ seu Hiere. 17.
spes israel deus Tetragrāmaton: omnes derelinquentes te eru
bescent &c̄. Scriptum quoq; est. quoniam dereliquerunt fon- Hiere. 17.
tem aquarū viuentiū deū Tetragrāmaton. Multiplex igitur ra
tio est p quā metrū istud viuentiū aq̄rū fontē vocari liceat/ tū
quia de superna idem voluptate migrat/ qua cuncta viuendi a-
ctum exercentia vitæ opulentiam permanentiamq; adipiscun-
tur: tū qa/ vt viuū animal varia peragēdo opera hac atq; illac p
gredit: sic eiusmodi defluentes aquæ/ ad campos prata vineas
pomeria irrigandum: ad singulaq; humanarum rerum emolu-
menta quocunq; assidue decurrunt: cū etiā quia omni eā quę
in conspectu altissimi vera est vita explorāti id aquarum genus
exoptati loci fulgidum pandit iter fluminis more qui eius pī- numer. 21.
nacula comitantem in sui d nicq; originem ducit. iuxta illud.
de mathana in naheliel: de naheliel bamoth (.i. de dono flumina
dei & de fluminibus dei excelsa) & secundū hanc sentētiam au
diendum est quod præmonet lex vide præbui in conspectu deuto. 30.
tuo vitam ipsumq; bonum: & mortem ipsumq; malū/ nam qui
dimensioni El hai deuincitur/ vitam assequitur & bonum:
qui vero longæ ab ea discedens retrocedit/ malum offendit

atq; interitū/diuersa enim serie sibi inuicem vniuersa coęquāt/
Eccles.7. vt illud innuit/etiā hoc ī occursu illius fecit deus Elohim. ¶Vo
cata est quoq; eadem mensura יסוד IESSOD .i. fundamen
tum. quemadmodum enim domus coniectum sustinet funda
mentum: sic & dictio Edonai metro fulcitur Iessod: cui dicitur
El hai hinc libro hegiga (.i. solennitatum proferunt sapientes:
vnica columna sustinet mūdum: cui nomen est zadic (.i. iust9)
puerb.10 vt dictum est Iustus fundamentū est mundi. Cōsiderare autem
oportet: fundamenta non omnia/lege eadem superstructa aspi
cere. Fundamentorum nanq; aliud altius iacitur: ipsa vero con
structio humilius: aliud ędificij obtinet mediū: aliud subsistens
fabricam constituit altiorem: iuxta trinam machinā: superiorē/
geñ.6. mediam/ & inferiorem. cui innititur illud. inferiora/ secunda/
tertia/ facies ea alti9. .s. altiori/ medio medium/ inferiori inferi9:
cuius mysteriū est חול : שוד : חיל Holem/ surich/ hirik. Con
uenit & huic illud priscorū: considera (inquiunt) non talem es
se altissimi dimensionem: qualis carnis & sanguinis est mensu
ra. huius enim moles supereminet/ ipsum vero sustentaculum
& basis subsstat/ altissimus aūt in sublimi residet/ onus vero pen
det deorsum: vt scribit. Sic dicit deus Tetragrāmatō excelsus &
sublimis. mensuram igitur Edonai veluti constructam domū
defert fundamentum El hai vocatū. Quapropter peruolare sem
per Edonai ad El hai mensuram continua estuat cupidine/ nec
ancipiti quidem animo sensus hic audiendus est/ quum & ca
duca sensibiliter percepta idipsum similitudine insinuent: trahit
nanq; altior superposita magnes inferius locatum ferrū. itidem
ignis aer aqua plucide mōstrāt. ¶Huic etiam vbiq; צדיק
ZADIC. i. iustus cognomen inditur/ quoniam omnia hęc su
puerb.10. stineat dimensio inferiora: pro quo legitur. Et iustus fundamē
tum mundi. Iustus autē dicitur ꝙ quæcq; inundationis bonicq;
genera in nomen transfundit Edonai. ¶Ast vnū cōmemoratio
ne dignum hic examina & ausculta: tria esse nomina: Iustus: iu

ſticia: iuſtificatio. Iuſtus quidem metro cõgruit El hai: Iuſticia Edonai: & quũ iuſtus huic ſuum impartiat munus/huiuſmodi inundationem dependẽtiamq; iuſtificationem appellari libuit. Tres enim hæ in vnũ coincidunt dictiones: Iuſtus vt præbeat: Iuſticia vt ſuſcipiat: Iuſtificatio vtrunq; cõiungit. Ad hoc rurſum mentis aciem conuerte. Cum iuſtus bonorũ munera elargiatur iuſticiæ/terra vitæ ipſa de more nuncupatur. Sed ſi huius iuſti fiſtulæ canales reuocentur/vt in iuſticiæ metrũ non defluant: tunc mortiferis hæc abundans meatibus/ſæculi interitus clades anfractuſq; miniſtrat: econtra vero quum iuſtificationis vinculo vniatur pro ſupplitio oblectamenta/p̃ interitu vitã exhibet. iuxta illud. & iuſtificatio eripit de morte. Hoc igitur tramite decernere licet/quẽcunq; terrã vitæ hereditare affectantẽ/ iuſti dimenſioni adhærere neceſſariũ eſſe: ſicq; iuſtus vocabit & ipſe: quare & eiuſdem terræ vitæ fidelis cultor poſſeſſorq; euadet. pro quo dicit. & populus tuus oẽs iuſti ſunt in æternũ hæreditabunt terrã. Iam tibi ſatis inotuit: quid hic maiores exprimant. Omnes (inquiunt) iſrael partem futuri ſæculi habent: vt dictum eſt: & populus tuus omnes iuſti ſunt & c̃. ¶ At quatenus in criminũ culpa magnitudinẽ diiudices/id vnũ nequaq; ſilentio inuoluendũ fore putaui. En exacte iã docuimus q; ipſa Edonai dimenſio: quũ El hai iuſticq; metro annexa extiterit tũc oĩm bonorũ locuples affluẽtiſſime vnicuiq; p̃uidens vniuerſũ fœcũdat orbem/ipſumq; munerũ quoꝝcunq; generibus adimplet. Retrogradiente vero eadem/vacua inaniſq; bonorũ/ Edonai relinquitur menſura. Primum quidem contingit/dum legẽ mandataq; a ſordibus expurgati filij hominũ ſeruãt/accidit aũt alterum/quũ ſpreta lege ventris ſtudent delicijs nephariaq; ſectantur facinora: tunc enim ſe reuocans auertenſq; Zadic: ad ſuprema euolãdo ſe colligit: vnde canales fiſtulæ quęq; tabeſcũt: aridaq; & inops Edonai deſeritur dimenſio/vt ſonat illud. propter ipſum malum ablatus eſt iuſtus. Scribit & Salomo. iuſtus

puerb. 10

yſa. 6.

eccliſ. 7.

psal.13. ē q perit ī iusticia sua/legit̄ q̄ de⁹ de cœlo ꝓspexit/ vt videat an
sit ītelligēs &c̄. oēs declinauerūt simł ī utiles facti sūt nō ē faciēs
bonū &c̄. ꝓfert aūt nō ē faciēs bonū: qa in supis īnūerabilia cō
dere/vastare atq̄ cōfrīgere mortalib⁹ facultatē elargit̄: cui cō-
psal.118. petit illud. Tēp⁹ est agēdi deo/subuerterūt legē tuā: dictū est
ysa.27. similiter/aut tenebit fortitudinē meā pacē faciet mihi/ faciet mi
hi pacē. ¶ Quāta igit̄ iustoꝝ legē amplectētiū sit potestas exa
mina: qb⁹ dat̄ sphiros oēs iūgere atq̄ īt̄ supa & ima ītegerrimā
necessitudinē cōponere/ p q̄s cœli & terra cōflāt̄ ī vnū/ p q̄sq̄
(adherēte Zadic) Edonai metꝝ de⁹ viu⁹ vocabit̄. o fœlicē ho
minē tā sublimia sua p scrutātē īdagine/ q̄ digna suauisq̄ hui⁹
futura portio: q̄ beata hūc gestātia viscera. de q̄ scribit̄ lętet̄ ge-
psal.103. nitor materq̄ tua: lętat̄ de⁹ ī opib⁹ suis. Sic cōtra scelestus neq̄
& sordid⁹ hō: minister ē/ p quē sterilē aridāq̄ līquēs mensurā
puerb.16 edonai/ zadic ad supa retrahat̄: vt legit̄. & musitatio sepat du-
cē/ vñ sęculū obruit̄/ & creatoꝝ subuertit̄ ordo/ idcirco nos p̄
monēt maiores dicētes. Sēp tm̄ obnoxiū culpę se existimet hō
quātū & cōdignū p̄mij: cui⁹ sensū explanās Rabi Symō fili⁹
Elazar īqt. qa tā sęculū q̄ & hoīm quis scd'm opationū exube
rātiā iudicat̄. si vnū etenī qspiā meritū pegerit opus/ is vtiq̄ se
pariter & mūdū ad grāe meritū disponit/ Q, si scel⁹ patrauerit
miser qdē efficit̄ ip̄e vniuersūq̄ ī criminis noxā flectit. cernis
itaq̄ modū q̄ vnica colūna Zadic. vocata toti⁹ scl'i molē susti-
neat. ꝓpt̄ qd' scriptū ē. & zadic. i. iust⁹ fūdamētū ē mūdi &c̄.
Habet & vbiq̄ metrū hoc boni cognomē. vt illud. dicite iusto
qm̄ bon⁹/ tract⁹. n. q de supnis decurrūt oraculis: īmo & q de
fortitudinis timorisq̄ mēsura in fluxibilē hāc machinā erūpūt/
si p iusti tēplū incedūt oēs ī bonū & rei cōmodū declināt. q̄ ꝓ-
pter rite (īqūt sapiētes) enūciat/ q nihil a supis mali demādari
mich.16 statuit. qd' aūt legit̄: qa malū descēdit a deo tetragrāmatō de cel
larijs extra sphiristicā fabricā exñtib⁹ audiēdū ē: pł̄es qppe fla-
gelloꝝ thesauri ibi exñt: q̄s malū vocitari placuit: crebro nāq̄
hi tēplū īvadūt edonai/ ac in mortaliū feri irruūt sęcl'ū / ad cui

figurã scribit. qa malũ descẽdit mees edonai ac si malũ descẽde re velit/non quidem ex deo/sed ex re quæ cum deo/ideo non le gitur. descendit me Edonai: quod de deo sonat: sed mees Edonai. procedit ad hoc etiã/qd' ĩ ope principij lex ipsa exponit: & vidit de⁹ qm̃ bonũ &c̃. & ĩ opis postremũ scribit. Ecce bonũ valde &c̃. vbi ĩ codice Berescis raba sapiẽtũ prisci explanãt Bonũ valde. i. mors. ex q̃ accipe/& mortẽ/quã. s. iusti metꝝ ꝓseq tur/bonũ vitãq; cẽseri: iusti. n. (ĩ q̃ũt) & postq̃ obdormiuere ĩ viuẽtiũ enumerãt cœtu. Ad qd' etiã accedit: lignũ sciẽtię boni & mali: nã quũ edonai sacrariũ/sciẽtię lignũ appellatũ/a boni oracl'o plenitudinẽ cõtrahat/qcqd ĩ entib⁹ ꝟsat (haud min⁹ ĩterit⁹ q̃ vita) id ĩ bonũ verti decernim⁹. & si ꝑ iusti dimẽsionẽ fistulares ĩ Edẽ iusticię/sciẽtięue lignũ minime scaturiũt meat⁹ tũc id ip̃m edonai tẽplũ: exterioꝝ: q̃ pessima dicũt lues/fungit munere: vñ horrisono ꝓcellaꝝ fulmine sęculũ ꝓterit vastat & dissipat ꝓut ęq̃ iudicij ratio expostulat. Quãobrẽ cõsulte lignũ sciẽtię boni & mali eiusmõi metrũ/ꝓferri cõuĩcim⁹. hĩc de Mose/quũ huic boni oracl'o dedicat⁹ extiterit ꝑhibet lex/& videbat ip̃m qm̃ bon⁹ erat: vñ vt aiũt & dom⁹ circũq̃q; lucẽs effulsit. Nec te lateat/edonai tẽplũ vt pl'im vocatũ Elohĩ/quũ ĩ vniuersi fabricã ĩtẽderet metꝝ boni cõsuluisse/q̃ adamussĩ cũcta suis formis effĩxit atq; ꝑegit. ad cui⁹ sẽsũ ĩ ope prĩcipij scribit. & vidit elohĩ qm̃ bonũ. ¶ Promit & nõnũq̃ dimẽsio ista שֶׂכֶל טוֹב Sechel Tof. i. ĩtellect⁹ bon⁹ &c̃. hui⁹. n. auxilio ad fulgidũ ꝓ ĩtuitu speculũ deferimur patetq; semita ꝑ quã a noĩs Tetragrãmatõ veritate sapiẽtiã asseqmur: ac ꝑtinaci legis mãdatorũq; cultori metrũ hoc/bon⁹. s. ĩtellect⁹/se comitẽ offert: vt ex illo patet. ĩitiũ sapiẽtię est timor dei tetragrãmatõ: bon⁹ ĩtellect⁹ omnib⁹ factorib⁹ eoꝝ. & magnũ qdẽ hui⁹ ẽ mysteriũ: ĩtelligẽs rẽ (seu ĩ ꝟbo) ĩuenit bonũ. sic & mẽsurę tali quũ se exhibuisset dauid dicere cõsueuit/ledauid maskil. i. ad dauid ĩtelligẽtẽ/oĩs deniq; ꝓlatio ĩtelligẽtiã referẽs ĩ id ip̃m cõuertit oracl'ũ: & q typicũ gr̃ę nouerit sẽsũ: qd velit ĩtellect⁹ bon⁹ dat gr̃am facile ꝓspicere poterit. dissonãt aũt ĩtelligẽs & prudẽs: ꝙ de fõte prudẽtię ebibit prudẽs: d' bono aũt primo & vltimo vescit ĩtelligẽs.

mich. 18

geñ. 1.

exodi. 2.

geñ. 1.

psal. 110.
ꝓuerb. 16

titulus
psalmi. 32

ꝓuerb. 13

¶Legitur denuo dimensio hæc nomine שָׁלוֹם SALOM
i.pax.quũ enim(vt prẽhabita pandũt) probitate rectitudĩneq̃
honusti sint israelitæ/ cunctis præmiorũ opibus templum ex-
uberat Edonai.contrarium vero agentes: contraria perpetiũtur.
Q̃ si rursum ad pœnitentiam hos iustorum quispiam reiunxe-
rit:illorumq̃ per plexa direxerit/tunc pacis oraculum/ bonum
templi Edonai ad deũ Tetragrãmaton se interpretem exhibet/
eaq̃ concíliat: & omni resecto discrimine in vnum conflat atq̃
componit/propter quod ad horam quidem vnum profertur te
tragrãmaton nomen.& quia benedictio nulla demittitur/ nisi
psal.23 hoc ipso pacis oraculo duce/scriptũ est, Tetragrãmaton virtutẽ
populo suo tribuit: Tetragrãmatõ benedicit populo suo ĩ pace.
vbi sapientiæ primarij:nullum(inquiunt)receptaculorũ nouí-
mꝰ sic oĩformẽ bñdictionẽ cõplectẽs:sicut ipa cõplectit pax:q̃
nume.6 summus bonorum largitor condonauit israel:vt legitur. con-
uertat deus faciem suam ad te/& statuat tibi pacem. Quoniã ígi
tur extremum inter eximia specula obtinet pax: sacerdotalis ide
o benedictio & quotidiana semper oratio in postremo pacẽ cõ
memorat.huius enim imperio accedunt/suoq̃ nutu abeũt/qui
cunq̃ venturi sæculi vitæ cõmites effici desiderant. ¶Hic ve-
ro mysticum illud priscorum aduerte: dum Mose (inquiunt)
penetraret ad supera cõspiciebat altissimum elementaribus lit-
teris coronas ãnectere:cunctatusq̃ ipse conditor Mosen:nun-
quid tua in vrbe fũditus pax ipsa euanuit? respondens ait. quis
nã vernaculus pace salutare dominũ prẽsumpserit? attñ(inqt)
creator non ab re duxissem:quid mihi auxilij præbuisses? con-
nume.14 tinuo Mose exorsus/nunc(inqt)magnificet potestas dñi Edo
nai.& paulo infra legitur. peperci secundũ verba tua:sed viu⁹
ego &c̃,quasi velit viuificasti me verbis tuis.hæc illi.eiusmodi
nanq̃ pacis metrum/dum Eden incolat Edonai in ipsum viuẽ-
di virtutem trãsfundit.¶Q̃ validum igitur & vehemẽs est pa
cis robur:quod & superis opitulatur:vt scripta ostendunt.qui

pacem operatur in sublimibus suis. homo itaq; fidus legis mandatorumue custos/supercœlestia (vt ita dixerim) pace agmina conciliat. cui innititur illud. aut tenebit fortitudinem meã faciet pacẽ mihi/pacem faciet mihi. ¶ Inditur huic aliquando cognomen זִכָּרוֹן Zikoron. i. recordatio. ibi enim memoriæ remittitur quicquid in singulis mundi operibus boni latitat: & cuiusmodi recordatio hæc fuerit ea lege iudicium subeunt vniuersa: quare anni exordium recordationis (seu memorialem) diem lex ipsa appellat. Anni siquidem exordium typice templum refert Edonai. Recordatio vero oraculum pandit El hai. Quoniam igitur anni primordijs iudicij in nos fieri executionem abditus sapientiæ ordo statuit: & cuncta mortalium gesta examine conspectui offerri Edonai: ideo nostris tunc precibus in metrum vergimus El hai/orantes memento nostrum ad vitam rex cui complacuit vita: scribeq; nos in libro vitæ propter te Elohím vitæ El hai. Ast quia dimensio ista in memoriã reuocat quęcunq; obliuione operiuntur: hinc in anni primordio orationem absoluimus dicentes. qui recordaris fœderis. id enim metrum & fœderis & recordationis aditum monstrat. Inde & Dauid huic aspirans oraculo: psalmus (inquit) in Dauid ad memorandum. Idem ait. recordatio oblationis: & oblatio recordationis: quæ meminit iniquitatum: inde nanq; adulterinæ mulieris pœna rependitur: si quidem hęc zelotypiæ oblatio est quæ (inq;) zelotypia hunc locum inhabitat. vt legit zelus Tetragrãmaton exercituũ facit hoc. ¶ Non ignores tamen p memoratiões & reuisitationes idem importari. Ast reuisitationes in manu sunt Edonai: memorationes vero agũtur duce El hai. Quum itaq; geminis his sese metris congluntiãbus tota mundi machina ad perfectionis perducatur culmen: bifariam mundi opifex horum exemplo diem sabati iussit/per זָכוֹר zochor i. memento/in typum diei/oraculiq; El hai/& per שָׁמוֹר Samor. i. custodi (vel obserua) in mysticũ noctis tẽpliq; Edo-

yſa. 27.

leuiti. 23.

psal. 38.

nume. 5

4. regũ. 19

exodi. 20. deuto. 5.

naí; bínas enim huiuſmodí decalogus dictíones profert.

RICIVS

¶Hic trinitatis myſterium attende: diadema enim (vt in ſequẽtibus audies) patrem/ſapientiã filiũ primogenitũ/ prudẽtiam dei ſpiritũ vocat; & hęc tria in præcípua quadam vnitate cõſiſtere affirmat.

TEXTVS

¶Pro cuíꝰ doctrína animaduerte/altiora tria lumína: díadema (inq̃) ſapientiã: prudentiã in vnitate conſiſtere: quũq; deuíciuntur pariter & inhærent: ſphiriſtica delubra vnionẽ cum menſuris ſex inferioríbus aduſq; eandem El hai: fundamentũ ſabatũq; vocitatã init prudentia. Quare a prudentiæ globo ad metrũ El hai ſeptem ſphiriſtica lumína comperímus: in cuius myſticum ſex dierum mundí creatio exiſtit. Septima vero ſabatum eſt; quod ordine/fundamenti oraculo coęquat: cui & nogeñ 2. men protulímus El hai. íccírco par eſt ípſi benedictionem ſanctuariq; locũ ſabato accõmodarí: vt ſcribitur. & benedíxit deus Elohim díem ſeptimã: ſanctificauit íp̃m quia ín eo ceſſauit &c̃. Qui iure ígitur ſabatũ ſeruauerit: ís veluti quadríga ſedeſq; cenpſal. 131. ſetur oraculí Tetragrãmaton: vndę & quies ſabatũ enunciatur. vt íllud. hæc eſt quies mea ín ſempiternũ. ac fere ín homine/ vt exodi. 20. rex ín ſolio/reſidet altíſſímus. ad quod facit íllud. & quieuit ín yſa. 56. die ſeptíma. Quamobrẽ ſabatí cultor diligentíſſímus exiſtens & totíus legís cuſtos vocabitur. ſcríptum enim eſt/ beatus homo quí faciet zos. í. hanc/ & filíus Adę qui appræhendet eã/ quícunq; ſeruat ſabatum nec ípſum contamínet &c̃. audiendũ ínſuper: q; qui ſabatorum noctíbus ſuo perfruitur thoro modeſtos & iuſtícia prędítos fílios propagabit.

RICIVS

¶Non díurna ſed veſpertína in ſupos mẽtís cogitatio cõiugali vſui iuncta prolem iuſtam probamq; creabit; díurnã enim cogítationem eiuſcemodí copula ſecum non patit̃. TEXTVS

Quia iusti oraculũ sabatũ est: ꝑpetuęq; posterioris ij̃ sęculi vitæ cõpotes euadũt/nã sabati exemplar metrũ est El hai: in qd̃ vt sapientibus placuit cõuertit̃ illud. Qui fructũ suũ dabit in tẽpore suo. cui astipulat̃ & ꝓpheta/Eunuchis (inqens) q custodiũt sabata mea &c̃. Nõ existimes aũt in israel ex hoc proceres Eunuchos esse/solosq; rite sabata celebrare: sed q ad Eunuchorũ similitudinem quãdã iustos ꝓpheta cõmonuerit: qui coniugalem vsum sex psal. 16 ysa. 56.

RICIVS

¶ Vbi solũ sensuũ vires sese exercẽt/q̃ sex opatiuis & rerũ mobiliũ dieb⁹ cõtinent̃.

TEXTVS

operatiuis diebus fręno coercent: sabatorũq; noctib⁹ matrimoniale petũt cubile: custodire. n. qd̃ ibidem legit̃ fœmineũ sexũ proponi/vt scribitur. de omni qd̃ dixi muliebri pręcustoditus esto/ꝓ cuius ęnigmate dici cõsueuit/memẽto/diei est/custodi vero/noctis. Hoc igit̃ iustis dogma seruãtibus/mox luminũ spõdet pater (ĩqens) & ꝑducã illos ĩ mõtẽ sanctũ meũ (ĩ delubrũ. s. El hai) lętificaboq; eos ĩ domo orationis meę ĩ tẽplũ. s. Edonai: q̃ gemina oracula/memẽto/& custodi/designãt: sed sabatũ ꝓphanãs tãq̃ altissimi dei cultus recusator enũciabit̃/siqdem ab imis superiora petentes primã arboris stirpẽ sabatũ offendimus: quapropter & id ipsum/mundi fundamentũ appellari licuit. Qm̃ vero mentales spiritus/ El hai ducente metro/a lumine euolãt Edonai: ideo sabati die/vt ęnigmatice sapiẽtes ꝓferũt/ alia suꝑaddit̃ homini aĩa/q̃ ĩ sabati exitu aufert̃: vt typice ĩnuit illud &. ĩ die septima cessauit: & aĩauit. id aũt/q nõ hebetat lumine mysticũ plane nũc ꝓspiciet & penetrabit. ꝑ sabati itaq; dimẽsionẽ inferioribus cũctis sphiros postremũ annectit̃ Edonai metrũ: q̃obrem septima dies sabatũ dicit̃: quia ꝑ descẽsum a prudẽtia ĩ sphiristicã areolã id septimũ offẽdit̃: & qm̃ duo sphiristica luĩa sublimiora/subditis dimẽsiõib⁹ sex agglomerat prudẽtia: ideo prudẽtię delubꝝ: dũ a postremis ad supiora cõscẽdis iudicũ. 13 ysa. 56. exodi. 31.

ſeptimum cõnumeratur, huius denicꝙ ſæculi metrum El hai ſe
ptena præfert: futuri vero prudentia: per quam libertas omnis
exactaꝙ erumpit redemptio. Inde iubent ſapientes: precantem
orationi redemptionem adiungere: nã redemptionis El hai: ora
tionis vero Edonai abditum repreſentat. Quamobrem oratio-
nem exoriẽs: dũ profert: domine labia mea aperies. mentem p
viribus in redemptionis oraculum intendat: & qua lege Edo-
nai templo ſit conglutinãdum excogitet: ex hoc enim gloriam
ſibi intulit ſapientum priſcus: Semel (inquiẽs) redemptionem
orationi appoſui: omnes nancꝙ ſupernos collegit meatus in re
demptorem iſrahel/ cuius inde vigor in Ede requieuit Edonai:
ſiccꝙ ſphiriſticum vir iſte cœnobium in vnũ totum conſeruit.
Sed quoniam redemptionis atꝙ orationis occultũ/ idem ꝙ &
myſticum El hai atꝙ Edonai ac memento/ & cuſtodi propa-
lat: ideo exprimunt priſci. Si bina dũ taxat ſabata adamuſſim ce-
lebraret iſrahel/ actutum illius capturæ vinculum ſolueretur.
¶ Q; ſi ambigens dixeris. cur igitur qua die ſapiens vir iſte ora
tioni redemptionem annexuit/ de exilij ergaſtulo exemptus nõ
ſit iſrael: vnicũ numero hominem (ſcias oportet) tantum iunge
re poſſe quantum ſolius indiuidui hominũ portio exigit/ nam
ſi vnanimus iſrael geminas has rite cõponeret dimenſiones om
nium continuo ſumma comitaretur libertas. ¶ Ignorandum ta
men non eſt Edonai metrum redemptorem etiam nõnunꝙ vo
citari: dum. ſ. illi redemptio ipſa inhæret: quũ ꝙ ab oraculo El
hai deleget/ vt iuſtos/ a malorũ ſupplicijs flagellorũꝙ turbine
ꝓtegat & eripiat. Itidem tunc מַלְאָךְ הַגּוֹאֵל redemptor
ANGELVS profertur. quod expreſſit Iacob dicens. ipſe an-
gelus qui me de omni malo redemit &c. legatum nancꝙ dele-
gantis nomine cognominari fas eſt. ¶ Sed quatenus hoc magis
eluceſcat mentis huc aures deflecte. Iubilei metrũ ſeptimũ obti-
nens ſuperius/ redemptionis libertatiſꝙ ſummę oraculũ extat:
per quod vitæ ſicut ereptionis facultatem nanciſcit menſura El

genẽ. 48.

hai: Ab ęgypto/ eiuſdem iubilei imperio (intercedente Elhai) liber exiuit iſrael; cui ĩnititur illud vahemiſcim aſcenderunt filij iſrael de terra ægypti: nõ enim legendum eſt vahemuſim quod armati ſonat: ſed Vahemiſim qđ quinquaginta inſinuat. vt ſcribitur iubileus ipſe eſt annus hahemiſim. i. quinquagenarius. legitur rurſum/ & redemptio ei ſit ac in Iubileo exeat: inſuper & ĩ omni terra poſſeſſionis veſtræ redemptionem date terrę. Sũma denięp hæc omnia complectens eſt: & in anno huius iubilei reuertimini ſinguli ad poſſeſſionem ſuam. Sabatũ ergo Elhai dimenſionem referens ſeptimum eſt inferius/ iubileus vero ſeptimũ ſublimius. at nos iubileum in ſeptem ſabata annorum/ ſabatũ in dies ſex/ & in ſeptimũ ſabati. ſ. diem abſoluimus. Quorſum aũt octaui metri initiũ Iubileus enumeretur/ id de Tetragrãmaton prolatum Elohim tractatus exponit: altũ quippe (vt audies) myſticum hoc decernit. ¶ Nec te lateat Iubileũ ac venturi ſæculi vitam magnũ ſabatum vocitari: qđ ſeptimum occupet ſuperius ordinem: Elhaiq; ſabatũ ſeptimũ inferius: cui prudentiæ delubrũ omniformes elargitur opes/ immenſęq; libertatis ac vitæ dona munificentiſſime porrigit. Si ergo vitæ ac redẽptionis te comitem efficere concupiſcis/ memento vt ſabatum/ qđ veſtibuli more futuri ſæculi magnifice ſabati aditũ pandit exactiſſime celebres. ad quod cõcordat vocabiſq; ſabato oblectationem (ſabatũ. ſ. quod nobiſcum) & ſancto Tetragrãmaton glorificatũ (ſeptimũ. ſ. quod altius) vbi declarant maiores/ & ſancto deo glorificatũ. i. dies ꝓpitiationis/ quęuis enim propitiatio de iubileo ꝓfilit: per quem indulgentia in templũ migrat Edonai. Dinoſcere aũt operęprecium/ q; etſi (vt maioribus placuit ſapientibus) ſabatum nobis quid ſit conſtet nulli tamen ꝓphetarum ſabati merces innotuit: eximium etenim quid bonorum exiſtit ac e ſex principij diebus abditum lumen/ in quod nec omnis creatura ꝓpriũ figere meret intuitũ. ¶ vigil igitur eſto ne trinam epularem ſabati refectionem prætereas: quæ-

exodi. 136.

leui. 25.

leuiti. 25.

yſa. 58.

vnionis typum/cũ noſtroq; ſabato magni ſabati nexum præ-
fert.nam huiuſce triplæ refectionis ſabati die obſeruator altiſſi
mi pene nominis vnionem facere cenſetur.iuxta myſticum il-
zacha.14 lud,deus vnus eiuſq; nomẽ vnũ:in tribus.ſ. & ſeptem:de trib⁹
inſup anguſtijs gog magog merito eruet:harũ vna rurſus ſa-
bati epulationum nomen concernit Edonai:quod/eadem die
cum altioribus vinculum aſſumit.Secunda nomen aſpicit Te-
tragrãmaton.tertia in oraculum declinat prudentiæ:quæ ſubli-
mioni delubro Eheie conſerta manet. pro quo depromit illud.
yſa.58. & vocabis ſabato oblectationem &c. & illud. fluuiuſq; exiuit
geñ.2. de voluptate ad irrigandum hortum &c.ſummum enim vni-
onis vinculum denũciant voluptas fluuius hortus:quapropter
trinam hanc ſeruans epularem refectionẽ nõ ſecus q; decẽ ſphi
riſtica lumina in vnũ cõglomerãs decernit.iuxta tẽpla Edonai
Tetragrãmaton:Eheie/totus denic⁹ ſphiriſtic⁹ (cõciliãte ſaba-
to/metroue El hai)conflabitur ordo. ¶ Idem etiam oraculum
El hai. בְּרִית BERIS.i. fœdus in lege ſcribit:omnis.n.le
gis dictio quæ fœdus ſonat:vnum de tribus ſphiriſticis lumi-
nibus inſinuat.ſ.El hai:Edonai:bina.i.prudentiam. At fœdus
prudentiæ fœdus eſt oris/fœdus linguæ/fœdus labiorum.ſcri
bit.n.quia per os horæ eloquioq; tecũ excidi fœd⁹.Fœd⁹ vero
El hai/fœdus dicitur pacis:fœdus ſabati/fœd⁹ arcus.Inſtituit
& nobis mundi conditor circũciſionis fœdus vt per ipſum/El
hai conſortes efficiamur.Fœdus autem Edonai/fœdus cõcer
nit legis/quę inter El hai prudentiæq; fœdus iũcta conſiſtit:&
quum El hai atq; prudentiæ metris templum hæreat Edonai:
id ipſum ſibi fœderis cognomen adaptat:iuxta ęnigma fœdus
linguæ fœduſq; effuſorij .Idẽ circũciſionis oſtẽſio aperit.vt il
lud ſapientũ prodit.Si circũciderit & circũciſi membri pręputiũ
mẽbri coronã non patefecerit p nihilo circũciſio ipa reputabit:
mẽbri.n.circũciſio oſtẽſio coronæ/abditũ repreſentat Edonai:
quũq; defuerit oſtenſio/primũ vtiq; ſphiriſticũ oraculũ p qd ĩ
Tetragrãmaton edẽ ingredimur deeſſe iudicabit. Enũciat etiã

dimensio ista. אות Oss.i.signū eo q̄ inde ostenta & signa ī seculo īnouēt: quare nimirū si in ęgypti exitu/ quū orationi annexa fuisset redemptio q̄b plura effulserint portenta atq̄ prodigia, cui cōcordat illud. & vidit (vel respexit) deꝰ Elohim filios israhel & cognouit Elohim/nec nō illud. & recordatus sum fœderis mei. Dicitur etiā sabatū (quod & El hai metrū refert) signū/vt scribit. Inter me & filios israel signum ipsa est inperpetuū. Similiter & circūcisio/quę hāc ipam sphirā Elhai ostēdit/signū nuncupari didicimus. vt illud. circūcidite carnis prę putiū vestrū &c. Sic pariter & arcus signū noīatur: quēadmodū scribitur. arcū meū dedi in nube eritq̄ in signū fœderis &c. fœderis aūt arcus/vt antea expressimꝰ/fœdꝰ denūciat El hai. q̄ tiens ergo signi ,plationē audies Elhai dimensionem intellige: qđ recordationis mysteriū exponit: siquidē oēs ęculi filios idē in memoriā reuocat El hai. At fœderis sabati & circumcisionis signū/huic tantū filios conciliat Israel: signū vero fœderis arcus in oīa q̄ terrarū cōplectit orbis applicat. ¶ In huiꝰ denicq̄ oraculi typū lex ipsa nomen exprimit שבועה Scefua.i. iuramētū: quis.n. dictio/iuramētū referēs/ ,platione adęq̄t dictioni Sciuea.i. septē: quo pacto ,ptulit & Abraā Euimelech Seua.i. septem (inquiens) agnas manu mea susscipe: ideo locū vocauit Beersceua.i. puteus septem/ quum ibi iurauerint ambo. Scriptū est & rursum/appellauitq̄ eos sciuea.i. septem/ ideo nomen est vrbi Beersceua. nulla autem hic facta est cōmemoratio iuramenti/quod legitur antea/eo quod vrbs ipsa de mysterio pendet septem/locus vero putei de mystico Scefua.i. iuramēti. ¶ Vt autem planius ęnigma hoc pateat: aduerte q̄ qui cunq̄ accingitur ad orandum/se ad septem oraculorum penetralia confert: quæ septem mundi dierum archetypū pandunt: vbi totū a metro pendet Elhai/qđ sabati mysticū aperit. Idē aūt sūt sabatū & septīa dies ī quā (septimū ī cq̄) vt dixim iuramētū omne cōuertit: vt legit. & in die septimo cessauit & animauit;

exodi. 2.

exodi. 31.

geñ. 17.

geñ. 9.

geñ. 21.

geñ. 26.

exodi. 31.

quo fit/vt qui dei nomen accipit iuramento:per animam quidē
1.regū.25 iuret & vitam/vt illud.viuus deus/ & vita animæ tuæ &c. et
enim animæ tuę vitā decernit nomen El hai:p quod in vniuer
sum animarum chorum quæ ab Edonai euolant/terrę vitę mu
nus diffunditur. Qui igitur deierare præsumpserit/deum qui
dem El hai/& septem pariter sphiristica lumina aspernat & de
spicit. Ast q̄ sensu ꝓferat iuramentū badonai.i.in deū/votū ve
ro ladonai.i.deo/inferius dicenda explanabunt:votū enim ma
gni sabati exemplū præfert septimi. s. quod sublimius existit:
iuramentum vero sabati quod inferius. ¶ Mensuram etiam istā
nomine חֹק Hok.i.statutum lex ipsa depromit: cuncta enim
summus rerū opifex instituit/omniaq̄ termino ac mensura ab
excelso suo pendentibus nomine discreuit. Solū nanq̄ huius
modi admirabile nomen absq̄ limite limitem omnē transgredi
tur.cui quadrat illud.finem posuit tenebris & omnē finem ipse
psal.118 scrutatur. Scriptum est etiam,cuiq̄ consumabili vidi finē latius
nimirum mādatum est tuum:acsi dixerit/vniuersa creata termi
nū subeūt solū metrū vocatū mizua.i.mandatū/quod in sphiri
stica areola ab inferioribus ad supiora primū: & a superioribus
ad inferiora postremū offenditur:nullo siquidem termino fine
ue claditur: sed cuncta circūambiens singulis quidem termi
nū dimensionem q̄ apponit/cui mandatū ideo dicitur: q̄ ipsi
nutu quæq̄ promūtur altissimi opera.vt illud,lex ipsa atq̄ mā
data lex enim scriptam innuit legem:mandatum vero voce pro
mulgatam insinuat. ¶ Sed quū in lege audies חֻקָּה Hyka.
exodi.13 quod statutum fœmineum sonat/vt legitur/ & custodietis es
hahukakasos.i.institutionem hanc:accipiendum est oraculum
Edonai:quēadmodū Hok.oraculū El hai.quoties igitur in le
ge scripturę obuias Hok.seu Hyka.ꝓfundū ibi/ quod tituban
tem nutantemue cogitationem statuit/mysticū latitare perpen
das. ¶ Crebrius quoq̄ eiusmodi delubrū lex הָר Har.i. mon
tem appellat. At multiplex est montis acceptio/nam oraculum

El hai mons pandit Zion: mons moria indicat templum Edonai: mons vero Esau seductrix mẽsura est israel. Mons aũt zion lumini congruit/eo q̃ inde id ipsum primo effulserit. vt scribitur. de zion summa pulchritudinis deus Elohim apparuit. Et q̃q̃ creatorũ pari modo oĩm/Edonai templũ vestibulũ habeat̃ montis tñ zion inundatio in montẽ stillat moria/qui Ierusalem Edonai vocatũ ĩhabitat/p̃ quẽ vires ac opãdi celeritatẽ nãcisci nomẽ Edonai. vt illud Benedictus de⁹ de ziõ inhabitãs ierusalẽ &c̃. i. deus intercedente zion inhabitat Ierusalẽ. vt legit̃. sicut ros hermõ qui descendit super montes zion/quoniã illuc mandauit Tetragrãmaton benedictionem &c̃. Montes quidẽ zion oracula sunt victoriæ atq̃ confessionis/a quibus oleũ bonũ super montẽ defluit zion/indeq̃ in Ierusalem. Mons vero Esau extra a sinistris rigidus luctator eminet/vt mysticũ illud. bellũ est deo a generatiõis generatõe/& fabricę mõtis zion altaris q̃ is in monte moria dedicationi/obstat: quousq̃ periodus tempus ue/quo vĩ dictę supplicĩ ingerit̃ ipsi Edom accedat: dũq̃ vindictę. s. amictibus operiunt̃ montes zion(Tetragrãmaton inq̃ zeuaos: Elohim zeuaos)quos saluatores pronũciari legimus. iuxta illud. & ascendent saluatores in montem zion vt iudicent montẽ Esau flagitiosi: Esau nepotis. s. Emalech: quo bellum est deo: quiq̃ crassator rigidus contra montẽ zion vocatus Samoel princeps Esau: qui & pacis fœdus dirũpere conatur: quo/monte iudicato dei(vt mox subiungetur)erit regnatio: q̃ mysticũ est montis moria: ænigma Ierusalem: abditumq̃ & penetrale Edonai. ¶ Hic nec silentio inuoluere licet: quatuor imperio Edonai/cohabitanti sue glorię regno/ipsiq̃ Ierusalẽ sug geri turmas: quadrigãq̃ & solium/oraculum deferentes Edonai: quę mõtes erarat cognominari legim⁹. vt illud. eritq̃ in nouissimo dierũ/paratũ erit mons domus dei in capite montium in capite. s. quatuor turmarum gloriæ. Quadrat & huic illud. oĩes q̃ in orbe resident: & incolę sunt terrę quũ eleuabit̃ vexil-

psal. 49.

psal. 134.
psal. 132.

exodi. 17

abdiae. 1.

ysa. 2.

ysa. 18.

Iũ mõtiũ videbitis &c̃. Stabit.n. vexillũ Edonai/cui altare dica uit Moſe ꝑpugnãs Emalech in vertice ipſorũ mõtiũ: quatuor videlicet animalia ſuꝑ quatuor turmas. Sunt & inſuꝑ montes vt gebaniti ſcilicet caliginis/ alĩq; huius generis plures exteri montem omnes circũdantes moria. cui id ĩnitiũ. Sexagĩta ſunt reginę & cõcubinæ octuaginta/ puellęq; innumerę: vnica eſt colũba mea immaculata &c̃. Scribit etiã. Ieruſalẽ circũdat mon tibus. ¶ Aduerte præterea: quum Iſrahelitę exeunt Ieruſalem montemq; zion: q; eorum pedes in montibus caliginis/ cæte rorũq; agminũ ab extra degentiũ illidunt: nuſq;.n. niſi in mõte zion/ in Ieruſalem/atq; in monte moria vallo tuti coercentur Iſrahelitę: a periculiſq; & incurſibus protegũt. vt illud ſonat. ponite honorem deo anteq; accedant tenebrę: anteq; offendant pedes vr̃i ſuꝑ mõtes caliginis &c̃. Notũ aũt fecit altiſſim⁹ mõ tem Seir in hæreditatem ſibi vendicaſſe Eſau: eo q; ſqualidis horridiſq; ſentibus/ & ſordibus pollutus eiuſmodi mons exi ſtat: quem piloſi dæmones (quos ſceleſti Eſau ꝑpago colit) inhabitant: dęmonem vero eum ſibi adſciuit Eſau: qui ſpretus in dęmonum turba atq; ſerie/iuxta humum ſedem ſortitur: cui quadrat. Hi ſunt filĩ Seir horrei habitatores terræ. quo circa ſcriptum eſt de Eſau. Et abiuit in terrã a facie Iacob fratris ſui: & idem innuit/ en paruulũ dedi te in gentibus contemptus es valde &c̃. alĩ nanq; gentiũ excelſioribus reguntur ducibus: vt illud: ecce princeps Iauon (i. greçorꝫ) venit: & prĩceps regni pa ras (.i. perſarũ) ſic de reliquis ſeptuaginta nationibus iudicãdũ: ſic & Iſmael xĩ. ſibi præſides deſtinat: ſolus Eſau humiliores dęmonum duces hæreditatẽq; aſſumpſit/ & quod de Eſau legi tur. ſi vt aquila nidum tuum exaltaueris &c̃. ideo eſt quia prin cipem habet globis martis animã noĩe Samoel: qui ipſis dęmo nibus vim roburq; ĩpartit/ ſeptuaginta tñ principũ cœnobio/ qui ſuo ſemper ordine conſiſtunt/is miniṁe inſcribitur: idcir colegitur. bellũ eſt deo in Emalech: qui nepos eſt Eſau de ge-

canti. 6

pſal. 124

Hiere. 13

geñ. 36

geñ. 36

abdias

dani. 10

Hiere. 40

exodi. 17

neratione in generationem: generatione generatione/ idem typice refert quod & illud. deus memoria tua in generatione & generationē &c̄. & illud. hæc est memoria mea in generatōem & generationē. idē īpi⁹ prīceps Samoel diabol⁹ est/ exactorq; in supis aduersus israel. de quo/ dū libertatis tēp⁹ ꝓperat legit̄. si in altū vt aqla cōscēdas te inde deponā dicit de⁹. Nominam⁹ īterdū & mēsurā istā צִיּוֹן ziō: nā zion & ierusalē mysticū cōp̄hendūt El hai atq; Edonai memorādū & custodiēdū. Quę & aliqñ כָּל Kol. i. om̄e vocitatur. Nā qcqd ab altiorib⁹ scaturit oraculis/ in hoc colligit̄ metrū: aq̄ & in Edē migrat Edonai. ¶ Legit̄ Itidē nōnūq̄ עֵת Es. i. tēpus. vt ex ex illo elicit̄. ipsum om̄e pulchrū fecit ī tēpe suo: aliud nāq; tēp⁹ est boni/ aliud mali/ vt illud. tēpus est generādi tēp⁹ moriendi &c̄. quū. n. tēpus hoc est oraculū Edonai/ boni qd̄ est El hai mensuræ adhęreat/ boni appellationē obtinet: qd̄ quū ab ipso seiūct⁹ fuerit id tūc Edonai tēpi exteri⁹ suggerit: q̄re & malū tēp⁹ vocabit̄. ¶ Promit̄ similiter & idem El hai cognoīe זֶה Ze. i. hoc q̄ & Edonai eidē annexū nuncupari solet videlicet zos. i. hęc. Profert̄ q̄q; oraculū tale אֲבִיר Euir. i. robust⁹ Iacob/ qa a prudētia ad volatū roborat̄ accipit̄: iuxta mysticū maioris atq; minoris sabati: vocat̄ aūt robust⁹ Iacob nō robust⁹ Isac vl̄ Abraę/ eo q; eiusmodi sphiristicū lumē ab oraculo effulget Iacob qd̄ linea media ꝓnūciari consueuit. Multotiēs etiā id vocat̄ Euir israel: vt legit̄. Ideo dicit dñs de⁹ exercituū robustus israel. Exprimit̄ etiā sepissime cognoīe חֶסֶד Hessed: hoc est gr̄a īferior triptita. n. gr̄a est: prima qdē de altiori fonte erūpens gr̄a dicit̄ sublimior: cui nihi iudicij miscet̄: sed misericordijs vndiq; gratiaq̄ refulget: quæ gratiæ bonę nūcupari solet: cui quadrat illud. & gratia mea nō auferet̄ ab eo &c̄. & illud. quoniā rex cōfidit in deū ī misericordiā altissimā nō labet̄. Alia gratia est mūdi: gr̄a s. Abraę/ vt legit̄. da veritatē Iacob: & gr̄am abraę &c̄. qm̄ vero

psal. 101.
exodi. 3.
abdias. 1.
eccle. 3.
2. regū. 7
psal. 21.
mich. 7.

timor Isac: hoc est iudicij mensura/ nonnũq; se gratię Abraę cõ
abach. 3. serit: eiq; obstat: vt scriptũ est: & ibi absconsio fortitudinis ei⁹.
exodi. 15. vtq; exillo elicitur, dextra tua confr ngit inimicum &c. ideo gra
tia Abraæ nequaq; sincera/ sed complicata iudicio asseritur.
Tertia fideles gratiæ dauid exprimitur: gratię. s. oraculi El hai:
que a gratijs bonis & gratijs Abraę defluẽtes quum dimensio
ni applicent Dauid: & ipsę gratiæ dicuntur Dauid. ¶ His igit
auditis scito mensurã El hai veluti purgatricem examinatricẽq;
suscipiendarum reijciendarũq; supplicationũ/ quas oraculũ por
rigit Edonai constituit: ibi enim cũ ingenti ianitorũ turmarũq;
multitudine decernit/ q; si equas dignasq; vt admittantur cog
nouerit/ de libro offerãtur Tetragrãmaton: inanes vero ac futi
les a facie protinus detrudunt altissimi. ¶ Sunt aũt in templo
El hai quędam lachrimarũ portę: quæ ter in die reserari consue
scunt/ quas lacrimabiles introire preces minime renuit. Sed hic
aduerte/ q; cũq; singularium preces crebro seiuncti fundantur
inanes: a nullo tamen ianitorum prętorũq; deprecantis pariter
multitudinis diuelli potest oratio. id autem quod de oratio
ne diximus audiendum est/ cũ in attributo sibi solo atq; ierusalẽ
degat Israel/ nam & si frequentes innumericq; dũ exulant/ oran
tes extiterint: temptatores crassatoresue gentiũ prędes nedum
singulorũ sed multitudinis orationi astant: vt eam rapiant fundi
tusq; deuorent: & annihilent. Quapropter ex maiorũ instituto
omnis oratio extra terrã israel/ RICIVS ¶ De cœlesti inten
tio est. TEXTVS Ierusalem versus dirigi debet/
alioqn nulla altissimi cõspectũ accedet oratio. ¶ Collige itaq;
q; probã iustamq; orationẽ prospiciens suscipit El hai de manu
Edonai: vnde in vnum ipsi metro conflatur Edonai: p quod al
tioribus se oraculis omnibus exinde quouscq; locum adeat pru
dentiæ inserit/ quo deinceps adhęret sapientię & cui cognomẽ
inditur voluntas. Quãobrem in obsecrationis introitu exordiri
consueuim⁹. Edonai labia mea aperies: in exitu vero vt sint vo

lentati eloquia oris mei/p qd' in apicem altiorem.ſ. coronam vocatam infinitū conſcendimus. ¶ Vniuerſum itaq; ſphiriſticū chorum componit ordinata diſpoſitaq; precatio: eundem enim altitudinū nexū eloquijs parit oratio: quē peragunt holocauſta operibus: vt illud. & labijs noſtris perſoluemus thauros. &c. ¶ Hactenꝰ de oraculo El hai: nūc vero ad alia diuina nomina/ iuxta gradus altitudinū pendenda ſupno explorato auxilio accingamur.

OVO HAEC NOMINA IN TERTIA ET quarta altitudinum ſerie collocata legi didicimus אֱלֹהִים צְבָאוֹת Elohi Zeuaos. i. deꝰ exercituū: יְהוָה צְבָאוֹת Edonai Zeuaos. i. deus Tetragrammaton exercituum. quæ quidem ambo pro vno interdum proferuntur. iuxta illud. deus Tetragrāmaton: deus Elohim exercituū exaudi orationem meā: & ſeiuncti quā doq; ſingulum eorū cōmemorat: vt habet cū dicit. deus Elohim exercituū conuerte nos/ luceat facies tua & ſaluabimur. & ſimiliter cū legitur. Tetragrāmaton exercituum nobiſcum robur nobis deus Elohe Iacob. Nos aūt eadem in ſumma vtrūq; collocamus: eo q; ſe mutuo/ amplectūtur & pandunt ac parata ſunt ambo inundationes ab altioribus ſphiros per canales fiſtulas ſcatentes tranſfundere in menſuram El hai: ac probe iuſteq; ſua munera rebus cunctis impartiuntur: a latere quidem gratię vnum a latere aūt iudicij alterum. In El hai enim metrum & iudiciū & miſericordiam & gratiam tranſferunt. Nec Tetragrāmaton zeuaos oraculū: altiorem quidem gratiā q; Abraæ gratiam & mundi vitam in delubrum haurit El hai: dimenſio vero Elohim zeuaos ad id fortitudinem iudicium ſupplicium trahit atq; timorē. Quare cōſulte vocata eſt El hai menſura. Kol. i. omne/ quia iudiciū ſimul & miſericordiam complectitur. Quoniam igitur metro El hai amicus erat Dauid rex iſrahel: quarto pſal. 84. pſal. 80. pſal. 45.

ſ. quadrigę pede/miſericordia illũ gratia & iudiciũ comitabant vt ex illo elicit. Et ipſe rufus & bonꝰ viſu &c. Nã q̃tenus Rubẽs/in hoſtes altiſſimi luctatorẽ acerrimũ extitiſſe indicat. q̃tenus vero oculis pulcher/pietiſſimi ducis iſrael aſpectꝰ inuit. quũq; bonus viſu exprimit: q; mentis acumine legis penetrauerit adita inſinuat. Iuxta illud. Bona eſt mihi lex oris tui. Ab his igit geminis oraculis tã ſuperũ q; caducorũ exercitꝰ pendent: vniuerſaq; ſęculi certamina ide trahũt originẽ: zelotypięq; myſteriũ pariter erũpit. vt ſcriptũ eſt. zelus tetragrãmatõ zeuaos facit hoc. Inde vaticinñ, pphetę abliguriũt ſpiritũ. vt illud. ſic dicit deus tetragrãmaton zeuaos &c. Solus pphetarũ monarcha quia altius volantẽ ſe nomini adaptauit tetragrãmaton: functꝰ nõ eſt noie tetragrãmatõ zeuaos/illi. n. exercituũ ſpecula ĩtueri opꝰ nõ erat/ſiqdẽ vt tradũt ſapiẽtes: ſolus Moſe fulgentiſſimi ſpeculi fruebat intuitu/legit. n. ore ad os alloquor ip̃m: aliorũ vero pphetarũ cõuẽtus ſpecula cõtẽplabat nõ fulgida. vt illud ſi q; ſunt pphetę veſtri Tetragrãmaton in ſpeculo ei ĩnoteſco/ĩ ſomnio alloquor ipſum: ſimiliter & illud. & in manu prophetarũ aſſimilo &c. Nã quẽadmodũ tres ſacris in litteris ordines cõſtãt: lex. ſ. pphetę/& agiographi: ſic & tria graduũ diſcrimina in ſupis altitudinibus cõpimꝰ. Fons videlicet flumẽ & piſcina. Moſe igit ip̃m recõditarũ aq̃rũ fontẽ obtinuit: vnde & pphetica eiꝰ cognitio lucida claraq; extitit: pphetę aũt depreſſiores fluminis ſcatebras attingentes vaticinandi ſp̃m ſimulacris ĩmixtũ proſpiciũt: torrentis in morẽ quẽ turbidũ ac cœnoſum terrę limus & argilla effecerũt: agiographi vero de piſcina haurientes ebibũt: quę collectã minuſq; purã aq̃rũ cõgeriẽ contrahit & includit. His ergo velut epitomate cõpręhenſis: hęc duo (qđ ſupereſt) nomina exactius mox compilare proponimus.

¶ Nomẽ itaq; אֱלֹהִים צְבָאוֹת Elohim Zeuaos appellatũ menſura eſt a ſiniſtris iacens: quæ a prudentia atq; timore quamlibet fortitudinem iudiciumq; aſſumens: tam in ſupe-

pſal. 118. — quũq; bonus viſu exprimit: q; mentis acumine legis penetrauerit adita inſinuat. Iuxta illud. Bona eſt mihi lex oris tui. Ab his

4. regũ. 19 — igit geminis oraculis tã ſuperũ q; caducorũ exercitꝰ pendent:

Hiere. 7 — vniuerſaq; ſęculi certamina ide trahũt originẽ: zelotypięq; myſteriũ pariter erũpit. vt ſcriptũ eſt. zelus tetragrãmatõ zeuaos facit hoc. Inde vaticinñ, pphetę abliguriũt ſpiritũ. vt illud. ſic dicit deus tetragrãmaton zeuaos &c. Solus pphetarũ monarcha quia altius volantẽ ſe nomini adaptauit tetragrãmaton: functꝰ nõ eſt noie tetragrãmatõ zeuaos/illi. n. exercituũ ſpecula ĩtueri opꝰ nõ erat/ſiqdẽ vt tradũt ſapiẽtes: ſolus Moſe fulgentiſſimi

nume. 12. — ſpeculi fruebat intuitu/legit. n. ore ad os alloquor ip̃m: aliorũ vero pphetarũ cõuẽtus ſpecula cõtẽplabat nõ fulgida. vt illud

oſee. 12 — ſi q; ſunt pphetę veſtri Tetragrãmaton in ſpeculo ei ĩnoteſco/ĩ ſomnio alloquor ipſum: ſimiliter & illud. & in manu prophetarũ aſſimilo &c. Nã quẽadmodũ tres ſacris in litteris ordines cõſtãt: lex. ſ. pphetę/& agiographi: ſic & tria graduũ diſcrimina in ſupis altitudinibus cõpimꝰ. Fons videlicet flumẽ & piſcina. Moſe igit ip̃m recõditarũ aq̃rũ fontẽ obtinuit: vnde & pphetica eiꝰ cognitio lucida claraq; extitit: pphetę aũt depreſſiores fluminis ſcatebras attingentes vaticinandi ſp̃m ſimulacris ĩmixtũ proſpiciũt: torrentis in morẽ quẽ turbidũ ac cœnoſum terrę limus & argilla effecerũt: agiographi vero de piſcina hauꝛientes ebibũt: quę collectã minuſq; purã aq̃rũ cõgeriẽ contrahit & includit. His ergo velut epitomate cõpręhenſis: hęc duo (qđ ſupereſt) nomina exactius mox compilare proponimus.

¶ Nomẽ itaq; אֱלֹהִים צְבָאוֹת Elohim Zeuaos appellatũ menſura eſt a ſiniſtris iacens: quæ a prudentia atq; timore quamlibet fortitudinem iudiciumq; aſſumens: tam in ſupe-

ris q̃ in imis luctat̃ bellũq; ꝓ Tetragrãmaton zeuaos instruit & exercet: cui quadrat. visitabit zeuaos super exercitũ excelsi in excelso & super reges terrę in terra &c̃. Cum enim gentis alicuius ĩteritum aut regni desolationem mandet altissimus i: in primis illius in sublimibus principem torquet: vt in Pharaonis cũ israelitis certamine contigit. Legit̃ enim tulitq; sexcentos currus electos & omnes currus ægypti &c̃. ac si sexcenti non ęgypti/ sed ex superis currus existãt. princeps enim ægypti iunctus erat cũ samuel: vnde sexcentũ præter ægyptiacos sibi currus adiunxit. Nam vt inter mortales contentio tunc fremuit: sic & acerrimo inter se agone ysa. 24. exodi. 14.

RICIVS

¶ Q; si angelorum conflictũ daniel'. x. ꝑspicias: huius quoq; archanum penetrare poteris.

TEXTVS

conflixerunt & supera. Quare operæpreciũ erat triplici amicto genere indui nomen Edonai: amictu. s. regni pulchritudineq; imperij Iacob: amictu gratię ex latere Abraę: qua ꝓtegeret israhel: necnõ belli ac fortitudinis amictu ex latere Isac ad propugnandas ægypti in superis phalanges: vt mysticum illud. vagissa. vaiauo. vagyet. i. & perrexit: & venit: & declinauit. quę p̃tacta tria designant indumenta. exodi. 14

¶ Vocat̃ & eadẽ dimensio הוֹד hod. i. dec⁹ (vl'laus) vt legit̃. Tibi deus est magnificentia & fortitudo/ pulchritudo victoria & dec⁹ (vel laus) hãc enĩ appellationẽ sibi huiuscemodi vẽdicat metrũ/ dũ ab oracl'o fortitudinis cõtrahit/ vt hostes ꝓfliget/ certaminis victor eu adat/ altissimiq; dilectos tueat̃ & ꝓtegat. cui ĩnuit. vehodi. i. dec⁹ (vl'laus) mea cõuersa est sup̃ me ĩ ꝑditiõe. 1. ꝑali. 29

Quoniam igitur victoriã mirandorũq; opera/ & hæc ipsa ministrat: Ideo huc confessio oĩs conuertit̃: & quęcunq; in psalterio a Dauid expressa confessio in gemina hæc sphiristica lumina erigitur. ¶ Placuit quoq; maioribus eandem vocitari Edocti sapientum: edocti (inquiunt) sapientum locupletius pacem disseminant in sæculo: cuius vtiq; typicũ non latet eos: qui reconditarũ rerũ doctrinis insudant. ¶ In cuius mysticũ dimẽsionis intellectũ/ secũdã sanctuarij domus colũnã statuit Salamo: quã vocari libuit. בֹּעַז Boaz. quẽadmodum in victorię mysteriũ aliã dictam יָכִין Iochim erexit: sonat .n. dictio Boaz. in robore: eo ꝙ de fortitudine robur/ de prudentia virtutẽ assumit. Inde scatent seraphin angeli: quos sex aligeros vocari nouimus: quibus & nomẽ congruit seraphin: ꝙ flãmę impetu vorent omnes q sine congruo venerandi cultu quadrigę intuent̃ opus/ negociantur q; in hasmel: & singulos sacris abutentes diadematis nominibus torrent atq; perurunt. ¶ Hæ rursus (victoria inq̃ & confessio) legi solent שְׁחָקִים Sehakim. i. cœli cõtundentes/ seu nubilosi: q vt sapiẽtibus visum est inane pabulũ iustis contundũt atq; ministrant. Ros enim Hermon vt nouisti super montes stillat zion. Quotiens deniq; scriptum inuenitur cœli Somaĩ/ id superiorum duorum nominum El elohim magnificentię. s. & fortitudinis mysticum proponit̃. In quorũ vti aquarum medio firmamentum consistit Tetragrãmaton: prolatum Edonai. Quotiẽs vero scribitur cœli Sehakim nominũ Tetragrãmaton: Elohim zeuaos/ victorię. s. & confessionis archã insinuat. In medio quorum concilians vtrunq; est nomen El hai. De Somaĩ igitur Sehakim/ inundat defluxus/ de sehakim
ysa. 45. in el hai: de el hai in Edonai. cui ĩnititur illud. Gutate somaim desuper: & Sehakim stillent iusticiam. ¶ Hæc eadẽ noĩa Tetragrãmaton elohim zeuaos victoriam. s. & decus refert עֶצֶם
exodi. 24. Ezem assomaim. i. substantia cœli. vt illud. & sicut substantia

3-8/

cęli in serenitate: horum enim substantia & robur de loco manat dicto somaim, & sapientia quidē edocti haud ignari sunt/eiusmodi mensuras ipsius somaim substantiā reipsa existere quibus substantiæ omnes vim hauriunt. ¶ Te autem non prætereat substātiam seu os collocari in dorso hominis nomine luds/q & radix hūanæ cōpaginis et vigor cōsistit ex eoq; cor/hepar cerebrū/et ipsa genitalia ducūt originē: & eiusce substātia de eūctica spermatis pticula editur: quūq; ex ipō interitu cōpago hōis dissoluitur/eiusq; dissipantur artus/ossa marcescunt/hæc ipsa substantia corruptionem putredinemue non patitur/igne non vritur/mola non contunditur/nec quouis ictu conteritur/sed manet nec esse desinit in sęcula. hæc eadē/dulcedine & gaudio fruitur post obitum iusti/& dira supplicia patit post interitum impij: hęc ipa de substātia somaī radicē habet trahitq; originē ¶ Sunt quippe geminę dimensiones (vt antea tetigimus) loc⁹ vnde vaticinandi oracula singuli prophetarum nāciscūtur. sol⁹ Mose prophetandi spiritum a nomine susscepit tetragrāmaton. Ne tamen existimes reliquos solius angeli ducatu ꝓphetię munera attigisse: cū plures (scias oportet) a sacris voluminib⁹ āgelis iunctos commemorari/quos prophetarum quidē cœnobio nequaq; inscribi asserimus: sed omnibus radius effulsit tetragrāmaton humilioribus tamen quatuor ducentibus sphiros/ Edonaī .s. Elhaī/Elohim zeuaos/Edonai zeuaos: quæ idē sunt ꝙ regnum/fundamētum/confessio/victoria. quotiens igit prophetæ altissimi tetragrāmaton eloquia se audire pronunciant: q̄tuor id solū p̄dictis itercedētibus cōtigere existīa. Mose vero actutū ipsū tetragrāmatō nullo mediatore applicuit: in fulgidū enim speculum ei⁹ ferebatur intuitus: aliorum vero in quoquo modo turbidum nomen Edonaī .vt legit & apparui Abrahæ/ exodi. 6.
Isac/Iacob/in El scaday. i. deo cui sat est/nomine aūt meo minime cognitus eram illis. vbi aurē propheticos radios quādoq; per angelū eluceścere scripturæ dicunt: vt illud Abrahæ. & cla-

zach. 4. mauit ad eum angelus dei de cęlis: & illud Zachariæ rñdensq; angelus q locut⁹ erat in me &c. & plura huiuscemodi (ne quid temere ac impetuose in hoc cogites) alias de his alta sapientiæ mysteria perpēdēs. quod vero in magna glosa leuitici tractat⁹ hebraice vagichra raba censent sapiētes: & clamauit inquiūt ad Mosen nō sicut scribit̄ de Abrahā: & clamauit angel⁹ dei ad Abrahā: angel⁹ quidē clamat & sermo loqtur: sed apud Mosen ait creator. ego ipse sum qui clamat ip̄e qui loqtur hęc illi: quorsum aūt hęc vergāt mox explano. Quēcūq; prophetarū ante vaticinij p̄dictionē p̄parari ornariq; oportet: quā pręuiā adaptationē aut ipsi sibi aut dei angel⁹ ministrat. At Mose ad ꝓphetica delubra se idoneū atq; sp habilē cognouit: vt habet̄ State & audiā qd mādabit vobis deus tetragrammaton. ¶ Te aūt nō p̄tereat q; in deū tetragrāmatō ꝓ filioꝝ gñatiōe dep̄caturi accedūt:
1. regū 1. in victorię & laudis tēplū (quēadmodū orauit & Hana) mentē cōuertere oportere: vt inde & nomē Elhai/a q̊ & in Edonai ꝑiter oraculū vnde cęli qdē/& terrę agmīa pendēt: vigoris copiam contrahāt & educāt: ab eo nāq; omnis in herbas/& plātas in arbores & virgulta atq; in animātiū q̊rūcūq; gña virtus diffundit̄ et effluit. ¶ Nec vnum q̊q; te lateat: in trib⁹ vltra naturę morē ī petrādis mūerib⁹ filioꝝ .s. vitę/& alimēti: necessariū esse adusq; sup excelsū signū/inaccessibile inq̄ Eheie oraculum
4. regū 20 cōscēdere: vitę qdē vt illd̄ Ezechię. Ecce ego addet sup dies tuos &c. nō enī scribit̄ addā sed addet. Filioꝝ aūt vt illd̄ Hanę:
1. regū. 1 & orauit sup deū tetragrāmatō: scriptū nanq; nō est orauit ad
psal. 54. deū: Alimēti q̊q; vt scribit Iacta sup deū qd̄ tibi dandū exoptas (seu curā tuā) & ip̄e te enutriet &c. Sic & qcqd īploras a supis nō ī sphira qdē ac nomīe q̄ sibi asciuit petitio sistere licet: sed patrē luīnū diadema inq̄ sublime: a q̊ vniuersa ducunt originē cū ipsa accōmodati noīs voce adire vnde rurs⁹ descēdens altitudinūq; extremū repetere oportet. Quo rite pacto efflagitati cu
psal. 144. iusq; voti cōpos efficieris vt scribit̄ Prope est de⁹ om̄ibus inuo

cãtib⁹ ipſũ/oĩb⁹ q vocãt eũ ĩ veritate. Inᷓdũ gemĩa hęc oracła

מַהְקוֹם הַעֲצָה MaKomhaeza hoc eſt locũ conſilij eximij ſcilicet p̃torũ appellari didici⁹ vt legit Quare tetragrãmatõ ze uaos cõſulit & qs ſubmouebit (ſeu ifirmabit) quãcp̃ cõſilij pru dẽtia ſit: hui⁹ tñ cõſũmatio et exit⁹/victorię et cõfeſſiõis tẽplũ ihabitat: cui ĩnitit (verbũ verbo reddẽs) & vocabit nomẽ ei⁹ ad mirabilis ſeu latẽs cõſiliator: El fortis: pater ętern⁹: prĩceps pa cis & c̃. latẽs. n. ipa ſapiẽtia ẽ: cõſiliator prudẽtia: El magnificẽ tia: fortis fortitudo: paᷓ ętern⁹ pulchritudo: prĩceps pacis fũda mẽtũ qᵈ victoriã & dec⁹ ĩuoluit. Scribit aũt/& qs ſubmoue bit/eo q ſolũ prudẽtię vigor: cui dicit: quis voti vĩcula ſoluere valet: pphetaꝝ igit chor⁹ quũ grãde hoc myſticũ nouerit exci ſũ iã ſublimioris p̃torij iudiciũ mulcere cõſueuit: vt ſcribit Iu ſt⁹ dñatur timori dei elohĩ. Hoc inſup tenẽdũ: duob⁹ oraclis vi ctorię & cõfeſſiõis ãgłus qdã aſtat: q in abſoluta magni p̃torij ſup filios ſcłi iudicia p̃fect⁹ decernit: cuicp̃ gemini ſcribę obſeq um reddũt. is ſigdẽ cõpos eſt ſtatuta iudicia ãtecp̃ irruãt ſęculũ demere: aut iuxta pœnitẽtiæ opa ĩ melius cõuertere. ¶ Quib⁹ in tẽplis ali⁹ rurſũ p̃ſes ẽ noĩs tetragrãmatõ ĩperio ſubdit⁹: q ce lariorꝝ diuitiarũ cp̃ cõplũ curã exercet cui & alij ſubſũt miniſtri qb⁹ ĩpẽdit anĩas p̃torij impijue iudicio/& ĩter gẽtes gladio ex tĩctas ſuſcipe/& his illas ĩ arcis reponere. Sũt et eorũdẽ alia ora cłorũ loca cõſolationũ calix dicta: a qb⁹ ſolamẽ et robur ad me ſtos eiulãteſcp̃ demittit. Cõpimus iſup alibi ĩ eiſdẽ tẽplis cellas calix fremitus vocitatas: vnde flagitioſis atcp̃ ĩdignis vĩdictę ca lamitas ĩgerit. Sũt illic p̃terea repoſitoria nimirꝝ plã p̃cioſis ami ctib⁹ repleta: qb⁹ aĩę ſupmi pr̃is cõſpectũ accedere merẽtes opi unt ¶ Exiſtũt etiã ipis ĩ oraclis penetralia: qb⁹ ſapię cultores ad hęrẽt: qb⁹ iᷓcedẽtib⁹ abſtruſa ĩ ſupis penetrãt adita/atcp̃ viſiões & nocturnas ꝓſpiciũt imagines: p q̃ inſõniacp̃ & ęnigmatica colloquia comprendens reſeruit patefecitcp̃ Daniel. Nec non alia complura de quibus aliquid ſequentia indicabunt gran dia dimenſiones iſtæ myſteria implicant & inuoluunt.

yſa. 14.

yſa. 9.

yſa. 14

¶ Tetragrãmaton vero zeuaos dextrę rotæ mysticum referẽs

נצח Neza .i. victoria siue ęternum cognomine legit vt
1. palipo. 26. scripta innuũt. Tibi tetragrãmaton ẽ magnificentia: fortitudo: pulchritudo: victoria: cõfessio: qđ victorię inçp oraculũ gratiã elargitur israel. vt illud. Nunquid deficiet laneza .i. inęternum gratia eius? tria. n. prouidentiæ emicant lumina misericordiæ oculus dicta: gratia. ſ. / pulchritudo / victoria: quorũ quũ effulserit radij: ac in sphiristica sese rite cõspexerint ierarchia: vniuersa lætatur exultatçp machina: exacta enim tunc vndiçp dei opa consistunt. ¶ Hoc itidẽ metrũ Neza / Tetragrãmaton / Zeuaos quũ infer[illegible] subsistit / secundũ mortaliũ facinora plerũçp iudicij supplicijs exeqtur: Qđ si id ipsum per canalium decursus eã quæ altius residet (oculũ. ſ. misericordiæ ac voluntatis / verticem coronæ inhabitantiũ) originem qua iocũda Israel statuuntur iudicia / petierit: & si in crimina laberent Israelitæ: minie tamẽ ipsorũ decretorũ tũc retrocederet tollereturçp immunitas: eo çp diadematis delubrũ hominis limites trãsgreditur: nullaçp alteritate tangit: nec pœnitentia mœrorecp flectit: sic exaduerso quidem cõtrarium cõtinget: eo nãçp sub pulchritudinis stirpe inferius iacẽte (hominis more) pœnitentia ipsũ diuertere retraherecp datur: is etenim existit locus: cui nomẽ est homo / vt illud. & similitudo hominis aspectus super ipsũ desuper.
ezech. 1.

¶ Iudiciariæ quoçp / hoc in templo plures constitutæ sunt ędes vnanimes israel causidicæ existentes Nezaim .i. victoriæ seu æternitates vocatæ. Ad huiꝰ etiã archetypum dextram nomine Iachim .i. prępparat colũnã Salomo fabricauit & erexit: & çp
3. regũ. 7. duarũ Iachim. ſ. & Boaz columnarũ mystici nõ est ignarus çp lege earũ munere (ducẽte Elhai / Edonai regantur mẽtes / spiritus / & animæ ad nutũ percipere / decernereque poterit: nosset quo duis corporũ mũdi ipsorũçp meatus nec nõ humanæ compaginis artus dũ inundationis scatebræ nomini conserũtur. tetragrãmaton vnde sibi figurã & speciẽ vendicare. vt illud innuit.
deut. 32.

Ipse te fecit teq; preparauit. ¶ Tu itaq; hæc pensita & pectore serua. plura quippe hic abdita q̃ calamo depromere nephas esset mentis compos assequi valebit: nam timentibus deum reseranda sunt dei archana.

יְהוָה

¶ QVINTVM ex sacris nominibus quo (veluti columna) supiores inferioresq; fulciũtur sphiros est nomẽ tetragrãmaton cui alia quidẽ sancta nomina (vt arboris trũco frõdes ac ramos) inserta cõperimus: cui⁹ pulchritudo & virtus oĩm in se flectit intuitũ: quo & cuncta persistendi fũgunt̃ munere. Quodq; variũ & venerandũ multifariã in lege scribitur. nam plerũq; sine alteri⁹ nominis adiectione legit̃: vtpote. Loquutus est tetragrãmaton Mosi: & dixit tetragrãmaton Mosi / & alibi frequentius persępe etiã aliud sanctorũ nominũ ei annectit̃. vt illud. In die qua fecit deus tetragrãmaton: de⁹ Elohim cęlũ & terrã: in toto enĩ opere principij solum legit̃ nomẽ Elohim: sed quũ de creationis cõplemẽto lex ipsa sermonẽ accipiat / ibi hę sunt generationes cæli & terræ &c̃. tunc primũ effertur tetragrãmaton Elohim / nam tetragrãmatõ sphiristicũ chorũ totũ adunat & cõplet iccirco quãdiu factionis actui res ipsę subiacuere / scriptũ dũtaxat nomẽ inuenies Elohim: quæ cũ terminũ cõsũmationemq; applicuere nomẽ legit̃ tetragrãmatõ crebro nãq; vt prętulim⁹ Elohim nomẽ induitur Edonai / quare & ipsi Edonai pro tpe appellatio cõgruit Elohim quod librãtes prisci (in exordio inquiũt) mũdũ creauit per metrũ iudicij: quũq; illũ iudicij metro cõsistẽtiã seruare non posse cognouerit: mensura misericordiæ iudicij dimẽsioni connexa prętunxit. vt illud. In die qua fecerat tetragrãmatõ Elohim cælũ & terram. Quotiens igitur in sacris literis tetragrãmaton audis / exactũ ibi opus in quod iudicij pariter & misericordiæ spirãt oracula perpende. ad quod quadrat illud. Formatoris ĩtegra sũt opa qm̃ om̃es viæ ei⁹ iudiciũ &c̃. Iudiciũ hebraica profert locutio misepat / ex din. i. omnimode

exodi. 13
exodi. 6
genesis. 2
genesis. 2
genesis. 2
deut. 32.

iudicio/& misericordia cōgerit. iudiciū nāq; misepat metrū ini
uit Iacob: qm̄ vir īteger int̄ duo habitat tabernacl'a: tabernaculū
s. abrabę & gr̄ę: tabernaculūq; Isacac oīode iudicij: vt scribit̄ ip
sū misepat ē dei Iacob. īsinuat idē typice rect⁹ buccīę clāgor te
tragrāmatō: Taratātarizatio buccīę Elohī: qd' & hoc facile ac
psal. 46. cipit̄: Ascēdit Elohī ꝑ taratātareū clāgorē: tetragrāmatō ꝑ vo-
cē tubę. Nōnūq̄ aūt biptite ip̄m tetragrāmatō iūctū nōi Edo-
habacuc/ nai legim⁹: plęrūq; enī tetragrāmatō subsequit̄ Edonai: iuxta
in fine. illud Tetragrāmatō edonai fortitudo mea. ad hoc tñ aures ad-
hibe: quotiēs eiusmōi bina noīa iūctim scriptura commemorat
noīs tetragrāmatō sonū in elohī trāsferri ꝓlationē: nā & eisdē
quib⁹ & nomē elohī legit̄ pūctis: qd' ideo fieri cēsem⁹ q̄tenus
ad horā (int̄cedēte tetragrāmatō) prudētia regno oraculoue E
donai ānexā agglomeratāq; sētiam⁹: haꝝ etenī dictionū nex⁹
a sup̄mo exordio ꝑ totā sphiristicā trāseūdo areolam in edonai
metrū inūdationē manare p̄tēdit: sed quū edonai nōi subnecti
genesis. 15 tur tetragrāmatō vtpote: Edonai tetragrāmatō ꝓlatū elohī qd
dabis mihi &c. tūc ab imis exorsi/ ea q̄ alti⁹ ad volūtatis vsq; o-
riginē petī⁹. nec a mēoria effluat edonai elohī (vt pri⁹ enarra-
ui) iusticiā/ cohabitātēq; altiorē gl'am/ sil' et iusticiā ac īferiorē
cohabitātē gloriā designari: q̄ dū colligūt̄ in vnū/ vniuersa tūc
zach. 14. opib⁹ machina om̄iq; bonoꝝ largitate reficit̄ in qd' vergit illd'
Deus tetragrāmatō vn⁹ nomēq; ei⁹ vnū ¶ Nōnūq̄ etiā tetra
psal. 117. grāmatō legim⁹ additū nōi El. i. de⁹/ vt illd' El tetragrāmatō
& luceat nobis: qd' quidē sic iūgit̄/ vt inde sublimiori gr̄a ma-
gnisq; misericordijs in tp̄e audiat̄ totā mūdi fabricā regi/ om̄i
ꝓtin⁹ fraudis abacto stimulo iudicioq; secluso: sicq; sphiristica
tūc oracl'a mirā ꝓmerētur celsitudinē: cęlestes serenātur globi:
terra fulgēti luīe arridet: micāt aera: æquora exultāt: animata
quæq; applaudunt: atq; vniuersa dei opera lętantur & vndique
fœlici suo congratulantur munere. ¶ Scribitur & interdū ip-
sum tetragrāmaton appositum nomini El/ atque Elohim: quē

admodũ El Elohĩ Tetragrãmatõ ip̃e noscit &c. & illd̃/psalmus in Asaph El: Elohĩ Tetragrãmatõ locutus est & vocauit terrã. dũ igit̃ hęc siciũgi cernis sublimi triiudicũ p̃torio sup̱ soliũ sedẽte ꝓ cui⁹ q̃ opis necessitate mũdi machinã siue in bonũ siue ĩ malũ/siue ĩ mortẽ aut vitã agi circũuoluiq̃ ĩtellige triiudicũ inq̃ magnificẽtię: fortitudĩs: pulchritudĩs. Offẽdim⁹ & multotiẽs nõ q̃dẽ in lege/sed ĩ ꝓphetaꝝ & agiographicis volũib⁹ tetragrammaton noĩ adiectũ zeuaos: vt nobis innotescat ipsũ tetragrãmaton eximioris p̃torij adminiculo suũ iudiciũ misepat/siue emolumẽto siue dãno & impedimento fuerit/in creata trãsfũdere: cui ĩnititur illd̃: & exaltabit̃ Tetragrammatõ Zeuaos in iudicio. s. misepat/ac El sanct⁹ sãctificabit̃ in iustificatiõe. ¶ Nectũturq̃ aliqñ inuicẽ hęc tria noĩa/vtpote Tetragrãmatõ Elohĩ/Zeuaos conuertere nos fac vt luceat facies tua et saluabimur. q̃ nobis vtiq̃ gr̃ę ac misericordię iudici timorisq̃ metrũ pãdit̃ destĩatis sibi oracl'is assistere: vt victorię tẽplo tetragrãmaton cõfessiõis delubro elohĩ (q̃ q̃tuor. s. sphiristica hęclũina) ęque metrũ ĩduũt Elhai: tria enĩ ĩplicat nomẽ zeuaos victoriã. s. cõfessionẽ & fũdamẽtũ: q̃b⁹ oĩb⁹ postea dimensio opperit̃ Edonai. Tu igit̃ dilecte mi fili vbicũq̃ nominũ istorũ copulã atq̃ discrimina offenderis in lege sacrisq̃ literis/mẽtis aciẽ luminisq̃ intuitũ alti⁹ fige vt quorsum illorũ vergat typicũ perpẽdas. quod si pegeris latentẽ abstrusũq̃ scripturarũ tramitẽ: nec nõ sacra legisq̃ penetralia/ & intima diuinarũ rerum adita ꝓspicies: altissimũ supplicationib⁹ tuis placabilẽ mitemq̃ reddes/et ĩ mortaliũ ac superũ cõspectu grãm vẽdicabis ĩ sęcl'a ¶ Ne tamẽ titubans quispiam contendat sciscitetur q̃ quo valido argumento tantam nomini tetragrammatõ celsitudinẽ ãnuere præsumamus vt ęternorum scilicet deciduorumq̃ globũ in de manare persistereque statuam⁹: sciat in his solidã & inuictã cabalisticã non deesse certitudinẽ: qua cõpotes facti fulgida super hoc indicia de lege excerpta proferre demonstrareq̃ valeamus: q̃b⁹ haud sec⁹ q̃ sensibili auspicio ratio ip̃a satiari poterit.

psal. 49.

ysa. 5.

MVNC ITAQVE DE SACRI TETRAgrãmaton characteribꝰ: quãtũ noſtri voluminis ꝓpoſitum ſuſtinet aliquid exponẽdũ aggrediamur. Prima igitur huiuſce dictionis litera eſt iod ⁊ mẽtalis .ſ. pũctus in quẽ nullíꝰ creatorũ intuitũ ferri cõtingit/nec de eo puſillo fas eſt homini cogitationẽ voluere/ vt ſide ſtet ꝓcipiat: ſed & ſi ipſius eſſentiæ limitẽ aſſeq nequeat. hoc ipſũ Iod elemẽtũ/ſapientiæ latebra dicitur .vt illud. Et ſapiIob. 28 entia mea ain(.i. de nihilo)inuenitur: qua & tota mũdi cõſtructio promitur. rurſus idem Iod abſq; termino volũtas & cogitatio vocari legitur. Nec te prętereat myſticũ Iod noīs tetragrãmaton ſecũdã ſphirã cui nomẽ eſt ſapiẽtia referre/ipſũ vero diadema infinitũ vocatũ/ſcias nõ charactere Iod ſed ſuo tm̃ apice denũciari. ¶ Secunda vero litera noīs Tetragrãmatõ .ſ. he. ה metrũ oſtẽdit prudentiæ vnde in omnia quæ inferiꝰ ſunt ſphiriſtica oracula vitæ inundatio demittitur: cuiꝰ ampliorẽ tractatũ in proprio capite expectabis. ¶ Tertia prædicti nominis litera ſcilicet vau. ו. ſex mõſtrat ſphiros iuxta ipſiꝰ referentis elementi numerũ: tres quidẽ ab eius characteris dimidio ſurſũ/tres a dimidio deorſũ. Surſũ qppe/magnificẽtia: fortitudo: pulcritudo. Deorſũ aũt victoria: cõfeſſio: fũdamẽtũ: ac ꝓfũda admirãdaq; deinceps in his Tetragrãmaton characteribus audies: quo nimirum lętabit cor tuũ. ¶ Quarta iterũ litera he. ה. ſcribitur ac in ſphiriſtico choro extremũ .ſ. regnũ denũciat per qđ noīs altiſſimi vnio abſoluit: quũ inde rerum diſcrimẽ deorſum exoritur ¶ Nomẽ ergo Tetragrãmatõ decẽ ſphiros cõplectit: ex eoq; vniuerſa ſancta dei pendent noīa. Quapꝓpter puſillus tu q cinis es homũcio: nũ quid tantũ dei oraculũ abſumere in vanum depromerecq; audebis? nõne arboris trunco agitato eius cõmouebuntur rami/fructꝰ cadent/concutient & folia/Solum quippe magnũ põtificẽ idipſũ in ſanctuario cõmemorare licuit/extra vero mimime. ¶ His ꝓſpectis memẽto (vt ſtatuũt ſapientes)

nephandissimum fore quenquam sacratorum nominum abolere: at eorum cognomina vt misericors/clemens/& huiusmodi complura diluenda pro voto relinquuntur. ¶ Indelebilia sunt sancta nomina. Eheie/Tetragrammaton/Ioh/El/Eloha/Elohim/Tetragrammatõ Zeuaos/Elohim Zeuaos/Scadai Edonai. Ipsi autem Tetragrammatõ reliqua sanctorum nominum inserta sũt: qb⁹ supni duces veluti cathenæ ãnodati ãnuli pẽdẽt ¶ Delebilia vero cognomina vt sanctorum nominum organa diiudicantur: vnde septuaginta nationibus/quæ septuaginta principum reguntur imperio vis roburque imperditur: vtque principes (excluso Eheie/Ioh/Tetragrammatõ/plato Elohĩ) cæteris sacris nominibus annexi sunt: sic & horum principum populi cognominibus affixi sunt: quæ sanctorum nominum clientes & pedisequæ extant.

¶ Scias autem nominis El (quod signifer est gratiæ) cognomina atq; organa esse/magnus/gratificus/potens/misericors/tardus ad irã siue clemẽs/locuplex gratiæ/sanct⁹/gratuite opans/ignoscens. ¶ Nomẽ vero bellica gerens arma. s. Elohĩ/subministrãtia habet cognoĩa/robust⁹/iudex/sine indulgẽtia iudicãs fortis/vigoros⁹/vehemẽs/vir bellic⁹/visitãs peccata/retributionẽ persoluens. ¶ Nomen Tetragrãmaton cui examen iudicio misericordiaque contextum ascribitur cognomina sibi vẽdicat: horribilis/sustinens iniquitatem/transiens super delicta/verax/alt⁹/sublimis/custodiens gratiam habitans æternum/sanctus. ¶ Sed te non lateat omnium quadrigarum/totiusque machinę vinculum tribus his nominibus consistere: quorum duo videlicet El Elohim/rursus pendent a tertio scilicet Tetragrammaton: El quidem a dextris/a sinistris Elohim/in medio Tetragrãmaton/in quod tendit illud. Vidi Tetragrãmatõ sedentẽ sup̃ solĩ eius/& vniuersi cęlorũ exercit⁹ astãtes sup̃ ip sũ a dextris ei⁹ atq; sinistris &c. cęli enĩ hac in clausula mysteriũ dicũt El Elohĩ/idẽ enunciat et Dauid/El/Elohĩ/Tetragrãma⸗ 3. regũ. 22 psal. 49.

ton locutus est & vocauit terram. Itidem insinuat lex El/Elohī Tetragrammaton ipse noscit. Trium igitur horum nominum cuilibet nouē præscripta destinantur cognomina: quib⁹ mūdi rector in singula pro cuiusq; promptitudine iudicium exequit̄. Qualis etenim suscipientis habitus mensuraue fuerit/ talis & a superis dimensio sua in id ipsum munera transtūdit. Israel autē peculiarem sibi præsidem habet nomen Tetragrammaton. Gentium vero duces cæteris nominibus cognominibusq; ipsi tetragrāmaton alarum & amictuum vices referentib⁹ adhærent: pro quo quadrat illud. & te elegit Tetragrammaton vt ei sis in populum peculiarem ex omnibus populis. & illud. quoniam ps dei Tetragrammaton est populus suus. nec non & illud. quoniam nomen tuum vocatur super ciuitatem tuam & populum tuum &c. Supernorum enim ducum septuaginta geminas sibi in hac machina deligit partes/ loci quidem vnam/ nec non populi eiusdem loci alteram/ iuxta typum septuaginta cognationum filiorum Noe. At deus Tetragrammaton sibi asciuit populū israel vrbēq; hierl'm/ de⁹ nāq; tetragrāmatō haud vnquā nisi regali toga bellicoue paludamento opertum se gentibus prodit: haud sec⁹ ac inter mortales rex suis astare adesseque ducibus atque ministris solet. Conuentui vero israel vt inter vernaculos familiaresque non nisi amictibus interioribus indutus deposita trabea regalique toga offertur & apparet/ non tamen intectus prorsus & denudatus: ast sanctis viris monarchisque Israel nudus quouis reiecto cognomine (veluti coniugis amplexibus inhærens) astat & quiescit. quod innuit. Et sponsabo te mihi inæternum. quod declarat illud Expoliauit me tunica mea quo pacto induar illa/ lauī pedes meos quomodo eos sordidos restituam &c. Dum enim exules sunt israelitæ cognominum (quibus gētiū inhærēt duces) tunica induit altissim⁹ q̄re sordibus cohabitans gloria inuoluitur. Sed in nouissimo tempore quum eo vnde abiuerat cohabitans gloria regredietur cogno-

deut. 14.
deut. 32
daniel 9.
gene. 10.
osee. 2.
canti. 5.

nominum alarũque amictu expoliabitur deus tetragrammaton iccirco claro oculorum intuitu hunc cernet Israel. vt scriptũ est. nec alabitur (vt ita dixerim) doctor tuus vltra erũtque oculi tui videntes doctorem tuum. arbitrandum tamen non est/eo tempore perire delerique septuaginta eiusmodi in superis duces: alioquin diminutam sublimis quadrigæ effigiem diceres/hanc siquidem ordinate septuaginta circumambiunt præsides: qui (vt conscij sunt recõditorum sapientes) pariter suis cum septuaginta coronarum monilibus formam conflant: quam sacrę litteræ hominem proferunt. vt illud. melius est inniti deo Tetragrammaton quam confidere in hominem &c. Ad ipsum enim Tetragrammaton vniuersus horum principũ inhiat chorus/vt inde existendi virtutem hauriant: qua & prouincijs & populis/quibus sunt præfecti/alimenta & vitæ commoda imparti antur. Quamobrem prophanũ ac turpe asseritur in horum quẽ piam spei intuitu vergi: quum ipsi nequaquã (sicut nec sancti Israel) sui sint iuris: sed misericordia dei agantur tetragrãmatõ.

¶ Horum vero ducum quatuor decernuntur proceres: qui delinquentem Israel supplicijs/cladibus varijsque procellarum agitant fluctibus: & interstitium obstaculumue inter tetragrammatõ populũque ipsius statuunt & erigunt: quique vocari solent cortices ac pręputium. ¶ Quarum summopere quidem duræ sunt tres: quarta vero ipsi tetragrammatõ propinquior tenuis mollis & exilis existit: quas omnes Ezechielis apparitio denunciat. Quum autem ad deum rursus vertitur Israel/pro tẽpore denuo ecclesiam Israel in contubernium resumit deus Tetragrammaton/& quemadmodum corticum vis imperiumque tollitur in superis/sic nec in sæculo gentibus noxam damnaque inferre valebunt: quinimo adminiculum obsequiumque omẽs terræ incolæ cœnobio reddent Israel: sed de his hactenus.

¶ Vnum tamen ex tribus nominibus El/Elohim/Tetragrammatõ silentio supprimendum non duxi. Quoties ergo asseri

ysa. 30.

psal. 117.

mus El gratiã & miſericordiã/Elohĩ dirũ iudiciũ atq; timorem
preſeferre exiſtimã dũ nõ eſt/hic vndiq; timorẽ atq; iudiciũ: il/
lic ſincerã gratiã exiſtere: ſed gratia timorẽ/timoreq; gratiã im
plicari inuoluiq; exiſtĩa/& ſolũ hypbolicũ diadema nullaten⁹
iudicio pauoreq; tãgi: ſed miſericordia grãq; vberrime affluí re
dũdariq; ppende. Sapĩæ vero oracl'm ſublimiorẽ ꝓtinus inſe/
quẽs coronã: quãtũ ad ſupiora intuitũ erigit tãtũ & miſericor/
dia pollet: vt aũt inferi⁹ deſpicit in metrũ ꝓrũpit iudicij. Quod
ſi ad prudẽtię (qd' ſubſtat delubrum) id ipſum retuleris gratiæ
miſericordiæque appellationem reſumet & induet: & quo
longior a diademate ſuperno fit receſſus: eo magis dimenſionis
iudicij prædominium intenditur. ¶ Ex his denique geminis
ſapientiæ prudentiæque oraculis: quum reliqua ſacra nomina
ac eorum cognomina prodeant: quicquid lat⁹ obtinet dextrum
a vena ſcatet ſapientiæ: quodque in ſiniſtri ſerie collocatur a tẽ/
plo remeat prudentiæ. Quare dextris areolis miſericordia gra/
tiaq; omnibus congruũt & inſũt ſiniſtris vero iudicium & ti/
mor: media autem iuxta Tetragrammaton oraculum exiſtentia
gratiæ ſibi timoriſque æqualitatem aſciuerũt: In nullo tamen
eximiori corona excepta/nec gratia ſolum/nec timor funditus
reperitur: ſed vnicuique ſecundum id quod in eo exuberat indi
tur appellatio. Quod ſi ipſum Tetragrammaton iudicij cogno
mine plęrunq; vocari audies: hoc ideo fieri exiſtima: non quia
potius in eo ſit iudicium: ſed quia vti iudex in ſui muneris exe/
cutionẽ aliorũ adminiculo officioq; fungit. Hinc quicqd ſup̃
mum diadema ꝓmit androginoſi vt ita dixerim ſortiri effigiem
decernũt. Vnde ſanctuarij Archæ cherubĩ totiuſq; a Salomone
quadrigæ cõtextæ typũ dinoſcere intueriq; dat. Tu vero hoc
ſtabili ſemper ſub pectore ſerua. Grande enĩ fidei legiſque me/
dulare hic myſticum latitat. ¶ Aſt ſi commiſtionis proportio
nem in quouis metro perſpicere exoptaueris arrectis auríb⁹ qd
ꝓferam audi. Quemadmodũ de quadrigæ partíb⁹ prætulim⁹

ſic de mũdi elemẽtis inuentes aſſerimus. Ignis nanq; Aer aqua & terra hyperbolice dantur & ſuperis. In tria enĩ/& vnũ tanq; aliorũ ſuſceptricẽ baſim/ipſa elemẽta ꝓſcindimꝰ: ſic & tria poti ora dei dicimꝰ oracla: eorũq; ſedẽ; Quartũ. Cõgruit etenĩ ignis oraclo Elohĩ: dimẽſioni El Aqua: Metro Tetragrãmatõ Aer: intra p̃dicta vtraq; conciliator & medius: Edonaiq; tẽplo quod totius ſphiriſticę machinæ cœnobiũ ſtatuit terra aliorũ ſuſceptrix competit & adaptatur: vtque in terris tale caducorũ quodlibet/qualis prædominantis elementi vigor exigit/opus exercet: ſic & in ſublimibus talis in metrũ Edonai: qualem iſtorum trium nominum præſtat exuberãtia effectus cauſatur & editur. Ipſum enim oraculum Edonai/quantum in ſe ſua ſuſtinet virtus vndequaque iudicium eſt/capit & non impartit/quẽ admodum præcellens diadema funditus miſericordia extat/elargitur & minime ſuſcipit: capax tamen eſt templum Edonai in ſe gratiam omnem iudiciumq; ab altioribus ſtillãtia colligere Quare rationabiliter per quæ iuſtorum intrat oratio ianua veſtibulumque dicitur: ſed hæc quidẽ ſufficiãt. Quod ſi ad hęc quæ modo attulimus de metro huiuſcemodi in primo capite prælibata conferas: iocunda ſapientiæ/ingentiſque myſterij abdita penetralia reſerare dinoſcereque poteris. ℂ His itaq; trãſactis cognoĩa quędã alia enodãda ſtatuimꝰ: q̃ & ſi tãtæ celſitudinis vt p̃tacta modo/nõ extiterit: ineffabilẽ tn̄ ipſiꝰ tetragrãmatõ quoq; mõ ſublimitatẽ pãdere/ac ratũ q̃ faciliꝰ in ſupa ꝓuehamur iter p̃bere videnť. Cõſueuit igiť cabaliſtarũ cœtꝰ cognoĩe ipſũ Tetragrãmatõ dicere Linea media qa ãplũ id vexillũ eſt: cui ſupiꝰ iferiuſq; et a lateribꝰ vtriſq; totiꝰ q̃drigę ãnectiť ordo a q̃ & vniuerſa ſãcta noĩa pendẽt iuxta lr̃am Vau ¶ ipſiꝰ noĩs Tetragrãmatõ q̃ in lineæ ſpeciẽ depingiť. ℂ Cognoĩať et idẽ Lignũ vitę. i. lignũ cui prudẽtię oracl'm dictũ vita cõiũgiť: q̃re & in medio horti id cõſertũ lex dicit. de q̃ rurſꝰ lex ſcripta edita cẽſeť, ſolꝰ n. moſes ipſũ tetragrãmatõ ſerenũq; ſpecl'm applicuit

Quaproppter eius domus fidelem hunc creator enũciat: qualis nec primus quidem perstiterat Adam. ¶ Non ignores autem oportet vniuersam legem nominis Tetragrammaton effigiem prębere. ¶ Quamobrem si litera etiã sola dępta superadditaue fuerit: nephas censetur hanc dei Tetragrãmaton legem vocari Nam & lex/sicut & Tetragrammaton ex dextro atque siniſtro iuxta prohibentia imperantiaque mandata contexitur. Septem insuper sphiristicis oraculis compræhensa lex est (vt nos commonent prisci) septem dicentes vocibus tradita lex est.

¶ Solet præterea in vniuersa lege dimensio hæc אמת EMES ideſt verum seu veritas nuncupari: quemadmodum enĩ in medium scilicet Tetragrammaton omnia declinant extrema ac latera: sic & dictio EMES extremis atque his quæ in medio literis congeritur. Nam sigillũ altissimi (vt maioribus placuit) est EMES ideo dictum: quia ipsum Tetragrammaton (veluti iudex in cuiꝰ siniſtris satellites & accusatores in dextrisque tutores atque fautores assistunt) decisum iudicij terminum statuit: sic & inter Aleph/Mem & Tau literas quibꝰ dictio cõflatur EMES a dextris quidem ab Aleph adusque scilicet Mem fautrices placabilesque a siniſtris vero/a Mem scilicet adusq; Tau diras & crimino sas disponi cernimꝰ. ¶ Inditur etiã metro huic cognomen תפארת TIFEERES ideſt pulchritudo: quia solum Tetragrammaton cunctis sphiristicis nominibus cognominibusq; veluti honustus amictibus fũgitur ex q̃rũ cõnexionis ornamento pulchritudo ipsa emergit. Et si iuxta cabalisticũ dogma prudentiæ metrum פאר PEER ideſt ornatus dici soleat: non tamen TIFEERES ideſt pulchritudo cognominatur. Ipsa enim prudentia togarũ potissima: qbus decorat̃ Tetragrãmatõ existit: ideo peculiare illi cognomẽ est Peer. Aſt pulchritudo solũ Tetragrãmatõ inhabitat: cui q̃drat illd̃. Tibi deꝰ Tetragrammatõ est magnificentia; fortitudo: pulchritudo.

1. Pali. 29

¶ Legitur quoque Tetragrammaton cognomine דַּעַת DAAS idest sciam. vt illud. deus Tetragrammaton in sapientia terram fundauit: parauit cælos in prudentia: in scientia sua erupti sũt abyssi &c̃. Nam quemadmodum omnis scissura aut eruptio inter duo lateralia effici solet: sic & huiusmodi inter sapientiam & prudentiam / dextrumque & sinistrum prodire decernimus. siquidem ipsa vt sublimior corona solum Tetragrammaton oraculum assequitur: quemadmodum & literæ Vau ו mysticũ ostendit. Magnificentia autem & fortitudo in destinato sibi loco consistunt: nec scandunt altius. Quare & septuaginta gentium duces geminis his dimensionibus affixi sublimiora petere nequeũt. Ast Israel quod sibi (manuducẽte linea media) vẽdicat Tetragrammaton ad primarium diadema: cui desunt limites alata mente spiritualibusque pennis euolat. Qm̃ igitur id ipsum diadema infinitũue eiusmodi DAAS. sciam scilicet cõgreditur: ideo a laterib⁹ ipsi⁹ sapientiæ prudentiæque residet oraculum: quemadmodum & magnificentiam / fortitudinẽ / victoriam / confessionemque laterales consistere offendimus / vt contexta hæc formula (verbi causa) enũciat & ostendit.

puer. 3.

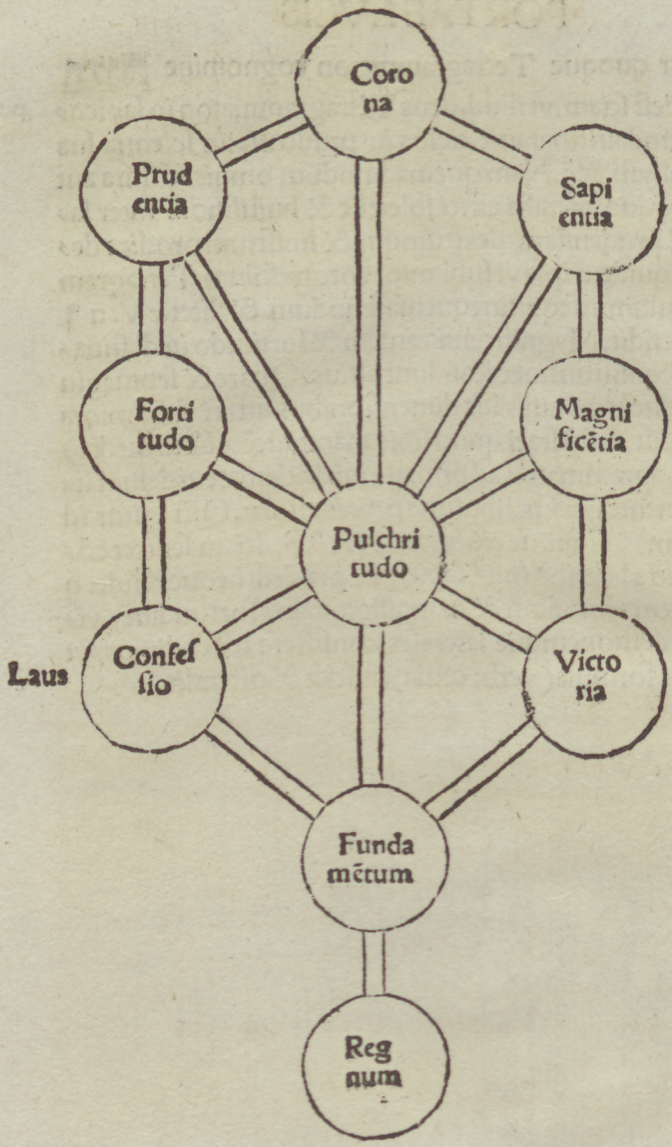
Coro
na
Prud
entia
Sapi
entia
Forti
tudo
Magni
ficẽtia
Pulchri
tudo
Laus
Confes
sio
Victo
ria
Funda
mẽtum
Reg
num

HVic insup metro destinat Iacob & Israel: pro vt fortitudi ni Ysac & Leui: Magnificentię Abraham atq; Sacerdos attribui cōsueuerūt: q. s. in Iacob & ei⁹ semīe toti⁹ superū qua drigæ effulserit imago. De Abrahā enī sordidus prodijt Ismael Isac scelestū genuit Esau: vnus vir integer Iacob/ in quo serpentis venenū (ac massę fermentū ferme euacuatū fuerat) nitidum filiorū germen produxit: qui vnanimes (vt maiorū est sentētia) spopōderūt. audi Israel de⁹ Tetragrāmatō de⁹ noster: de⁹ Tetragrāmatō vnus. ¶ Quaten⁹ aūt hoc vna cū ceteris sapientiæ abditis eluceſcat attētus ausculta & examina. Neminē quidem latere debet duodecī cęlestia signa statui/ quib⁹ duodecī mēsiū circumuoluit annus/ & quēlibet mensiū peculiare sibi signū deligere: signorumq; vnū quodq; certo ex duodecī sigillis Tetragrammatō accōmodari. quæ (inquā) sigilla in vexilla quatuor partiuntur/ & in quatuor tempora anni menses scindunt. In vexillares quoque Tetrarchas quatuor duodecim trib⁹ Israel absoluuntur. Primo vexillo sigillorū Tetragrāmaton dictionis huiusce litera prior. s. Iod inscribitur. Secundo anterior character he: tertio Vau: quarto elementū posterius pingitur he. singula enim literarum tria Tetragrammatō sigilla defert: vt vero planius hæc omnia accipias: inferi⁹ tibi positā effinxi tabellam quā si iterato oculatæ mētis intuitu perspexeris/ grandia ineffabilis sapientiæ mystica penetrabis.

L

ו ה ד

וְלֵהּ וְחַהֲל וְהֲלֵהּ: הֲהֲלוֹ חוּלֵהּ הוּלֵהּ: לוֹהֵהּ לְהֲוֹלֵהּוֹהּ:

Aries / Taurꝰ / Gemī : Cācer / Leo / Virgo : Libra / Scorpiꝰ / Sagitariꝰ :

Niſſan / yar / ſiuan : tanus / af / elul : tiſcri / marheſcuan / kiſleſ :

Iuda / giſachar / zebulū : reubē / ſymō / gad : efraim / menaſce / bīniamī :

TV igitur hæc mente agita recolligęq; oīes tā ſublimioris quā deciduæ machinæ exercitus ſuis in operibꝰ exiſtendi munere ſanctiſſimi Tetragrammaton imperio duci. ¶ Vocatur & plęrūq; hæc dimenſio נוֹרָא Nora .i. horribilis eo q; in media línea hac gratiæ iudciū coęquat : huiuſmodiq; cognomē primus protulit Iacob : q hoc (vt antea cōmemoraui) ſibi me-
gene. 28 trū adſciuit. Scribitur enī. Et vidēs ait q; horribiliſ eſt locus iſte Quemadmodū & Abrahæ portio magnificentia / & yſac fortitudo aſſeritur : qd' & impcatoria nra teſtaī oratio : deus inquiēs Abraæ : deus yſac : deus Iacob : deus magnus fortis horribilis. ¶ Sępiꝰ etiā oracl'm hoc cognomīe dicit מִשְׁפָּט Miſepat .i. iudiciū miſericordia grāq; cōgeſtū : iudiciarię ętenī noīs Tetragrāmaton ędes Miſepat (vt Edonai pariter prętoriū Zedech ideſt iuſticia) vocantur. Quapropter ſolo Edonai nomine iudicium peragēte nihil miſericordiæ gratięq; admittitur : d enī in ſe gratia prorſus exutū exiſtit & expers : & ſi qñ tñ grāe pticeps efficiaī / id totū illi Tetragrāmatō munere pmittitur : tantum nanq; gratiæ in eo / quātū donat Tetragrāmaton exiſtit. ſi quidem tria (vt prius edocuímꝰ) ſūt oracula : quorū ſupmū Eheie funditus miſericordia plenū eſt. Mediū tetragrammaton gratię iudiciū adęquat. Extremū vero Edonai vnde quaq; iudiciū porrigit & emittit. Quū igitur in crimina prorūpit Iſrael / ſuperni

ה Primo quatuor literę Tetragrãmaton

יהוה יהוה יהוה יהוה. Scd'o ſigílla tetragrãmatõ in q̃tuor vexílla díuiſa Capcornꝰ/Aq̃riꝰ/Piſces. Tertio duodecĩ ſigna in q̃tuor ſolſtitia ptita Teues/ſceuat/adar. Quarto duodecĩ mẽſes ſcd'm q̃tuor tpa ãni dan/aſcer/naftoli. Quĩto duodecĩ tribꝰ iſrl'ĩ q̃tuor vexillares turmas ptitę

claudunt meatus/nec templo Edonaí Tetragrãmato ngratíæ quicq̃ impẽdit: ſicq̃ inanis & vacua dimẽſio relinquit Edonaí. Quare tũc ſequiẽs rigidas inter mortales ſeditiões cõmouet: cruentas clades efficit: famẽq̃ & peſtíferas lues miníſtrat: nec a flagellorũ impietate ſe reuocat/donec pro ſcelerũ culpa merítas reatus pœnas intulerit: qua de re nos admonẽs lex/cuſtodíaris inquit afacíe eius ne pręuariceris in ipſũ: quoniã nõ ſuſtinet ipſe delícta veſtra. Quũ autem rurſus ſe corrígat ínſontẽq̃ reſtituat Iſrael/tũc canales mutuo inſeruntur ſcatebrę: quibus ab eo qd' ſublímius eſt prætorío miſericordía in templũ demadatur Edonaí: quo ſit vt fauſta fœlíxque vniuerſa fluxibílium machína exultet: quibuſcunque ínferiorum fruatur opíbus/cognatique ſuperis mortales effecti placída quíete incolumes perſtẽt in ſęculo exodi. 23.

¶ Perſępe etiã metrũ hoc pronomine eunciatur אַתָּה ATA .i. Tu: tribꝰ enĩ pſcríptis oraclís Edonaí Tetragrãmatõ Eheie tría correſpondẽt cognomina Ego Tu: Ille. Ego. templo competit Edonaí. vt íllud. Ego occidam: & víuere faciam vulnera intuli & ego ſanabo. Pronomen vero Tu. dimẽſioní congruit Tetragrammaton. iuxta íllud. Tu horrríbilis. Ille autem delubro accommodatur Eheie/deſiderans (inquit) grãtiam ille eſt. deut. 32.

¶ Rurſus. Et ílle miſericors dímittens peccata. Ratío aũt quare

templũ Edonai ſibi aſciuerit pronomẽ ego/eſt qa ipſũ propius aſſiſtit Iſrael/ac nullo intercedente ſingula illorũ opera cernit & curat: ſed Tetragrãmatõ quoniã a remotiori mortales parte ꝓ ſpicit ac iudicat/ideo pronomen ſibi vendicat ATA. per quod cũctis in obſecrationib⁹ noſtris emolumẽta votaq; ſupplices ex orando petimus. quoniã aũt metrũ Eheie nõ minus angelicæ q̃ humanę intelligentię quaſcunq; ſine limite vires tranſgredit ei pronomen deſtinatur ille/quod ſolũ abſentẽ diſtantemq; deſignat. Nec prophetarũ ſummus ſapientumq; magiſter Moſes huius vnquã accepit eloquia niſi intercedente Tetragrammatõ quinimo nec prudentiæ limina tranſire valuit. ſi quidẽ (vt tradunt maiores) quinquaginta prudentię ianuæ in mũdo conſtitutæ ſũt: quas/vna ſecluſa omnes applicuit Moſe. Trinis itaq; hiſce oraculis/tria hæc accõmodantur nomina: Eheie .ſ. hu: Tetragrãmaton: Ata: Edonai: Eni: quę ſane magnalia abſtruſaque ſapientię archana propinant & tradũt: quæ tu librãdo examina & pro viri⁹ perpende. Hactenꝰ quinq; ſacra dei nomina peraraui̇mus. nunc vero ineffabili miſericordia duce ad reliquorũ quinq; enodationẽ ſuccincti progredimur

אֱלֹהִים

SEnariũ inter ſancta dei nomina ordinẽ metrũ ſortit Elohim ideſt deus: quod (vt prehabita cõmemorãt) præfectus iudicij ſibi ſiniſtro latere ſedem ſtatuit: a quo ſiue funeſtũ ſiue lętũ iudiciũ ſuper filios irruit ſæculi: huic plures iudiciariæ quidem affixę ſũt domus: quarũ ſingulæ rato ſolidoq; iudicio munus ſuũ exequuntur & peragunt. Quapropter ſi iudiciũ in rei emolumentũ inde exiuerit/tũc enũciabitur deus nomine Tetragrãmaton aut El. Quod ſi in noxã detrimẽtumq; conuertitur/nomen ſibi expoſtulat Elohim. Quoniã vero creata omnia prętoriũ id iuxta cui⁹q; prõptitudinẽ effingit eiſq; ꝓuidet: ſolũ ideo paſſim in ope principij nomẽ Elohi lex exprimit & inſert: nulli

enim eorum quæ sũt elargitũ est quippiã: nisi quatenus ius suũ secundũ duas & triginta sapiẽtiæ semitas exposcit/ semitas inq̃ qb⁹ formatiõis liber suũ exordiũ aperuit: quasq̃ duo & triginta nomina Elohĩ in opere principij cõmemorata referũt: a principio scilicet aduscq̃. & vidit deus Elohim oẽ quod fecerat: & valde bonũ erat. vbi placuit maioribus valde bonũ/ & mortem ipsã insinuare. Attamẽ solo duri iudicij metro (vt antea tetigimus) mũdus persistere nequit: ideo mox lex ipsa Tetragrãmaton adiecit nomini Elohĩ: vbi istę sũt gñationes cęli & terrę/ qñ creatæ sũt in die qua fecit Tetragrãmaton Elohĩ cęlũ & terram Misericordiæ nanq̃ oracl'o metrũ diri iudicij Elohĩ placat atq̃ demulcet: si enĩ iudicij isti⁹ imperio (vtpote) relictus fuisset nepos Ahrahæ Lot/ haud vnq̃ fugã arripere potuisset: sed ipsum pariter cũ Sodomorũ turba sulphure⁹ deuorasset ignis: ideo cũ extra deduct⁹ fuisset Lot: eũ admonuerũt ãgeli dicẽtes/ ne post tergũ respexeris. Ast illũ manuducẽte Abrahã huic quidem metro addicto gratiæ oraculũ protexit. ¶ Te aũt nõ effugiat duas potiores in supis iudiciarias esse domos/ quarũ eximior est hęc ipsa dimẽsio Elohĩ: quæ אמת Emes. i. deus verax/ ac durũ iudicij metrũ vocari cõperitur: prætoriũ vero inferi⁹ cui pariter dici solet: superi⁹ tẽplũ est Edonai/ quod sublimioris ptorij iudiciũ exequitur: quare id ipsũ crebro Edonai appellari cõsueuit Elohĩ. Inde quicũq̃ siue angel⁹ siue homo iudiciũ explet huic nomẽ q̃drat Elohĩ. vt illud. Ad ipsũ elohĩ veniat causa vtriusq̃ & illud. Elohim nõ detrahes. hinc & septuaginta gentiũ duces qui a totidẽ coronis sanctuarij tẽplũ in medio extans ambientibus pendent/ vocari libuit/ Elohim: Eherim. i. dij alieni: eorum nanq̃ singulis virtutẽ sanctus impartit Tetragrãmatõ qua sub ditione eius redacta nationẽ regere valeat. At solus Israel ducẽ habet Tetragrãmatõ. Quapropt̃ in primis mãdatorũ illi iquit Ego sum deus Tetragrãmatõ de⁹ tu⁹ &c. ne sint tibi dij alieni corã me &c. totius enĩ legis stipitẽ gemina hæc mandata asseri-

gene. 2.

gene. 19.

exodi. 22

exodi. 22

exodi. 20.

exodi. 20.

mus/quæ dũtaxat(vt docent maiores)totus Israel nulli⁹ inter-
pollatione ore fortitudinis accepit altissimi. ¶ Accedit & huc
michæ. 4. illud prophetæ/omnes populi ambulant vnusquisq; in nomine
dei sui:& nos ambulabim⁹ in noīe dei Tetragrãmaton dei no-
stri in sempiternũ. ¶ Appellationem insuper obtinet Elohī ve-
nientis seculi metrũ/characteribus tñ & nomẽ exaratur Tetra-
grãmaton ac ideo voce promit Elohī/quia fortitudinis oraculũ
prętoriũue sublimi⁹ inde iudicãdi virtutẽ nãcisci: qm̃ vero mi
sericordia implicat & inuoluitur/eisdẽ qbus & Tetragrãmatõ
elemẽtis inscribit. ¶ Vocat & rursꝰ eiusmõi mẽsura גְּבוּרָה
GEVVRA .i.fortitudo/qa vim ingerit flagitiosis hostesq; p
pulsat altissimi/nec vlla tã effera vis existit:q̃ cõtra dimicare re-
sistereq; ausit. ¶ Inuenit & nõnunq; vt supi⁹ ꝓtuli/eadẽ supre
mũ prętorium scripta: cui etiam indit nomen זְכוּת Zechus
hoc ẽ meritũ/ꝙ ibi oĩa mortaliũ merita cõmemorent atq; deli-
cta. ¶ Appellat & interdum צָפוֹן Zafon.idem quod sep
tentrio seu recõditũ sonãs .Nam quũ a viuido clemẽtiæ fonte
gratiæ metrũ locupletissime bonorũ hauriat opes:vt inde flagi-
tantibus elargiatur cõmoda tũc talia q̃cũq; emolumẽta in sep-
tentrionis latere metrũ sinistri attingẽtia ibi sistũt/morãq; ducũt
quaten⁹ æquũ de supplicãte examẽ subeat:vt si petitionis cõdi-
gnus extiterit ei⁹ adimpleant vota/sin sec⁹ nequaq;:& quicqd
amabile & iocundũ in iudicij oraculũ trãsigitur ibi in aglonis
cellarijs thesaurisq; recõditũ iacet:quousq; placabilẽ sibi dimen
sionem hãc obsecrãs exoret. Quare nulla intercapedine illic di-
iob. 37 uitiarũ vbertas ac vniuersa expetita commoda latitãt:vt insinuat
illud.de Aquilone aurũ venit. hinc statuũt maiores/ꝙ qui auri
puer. 3. opulentiam exoptauerit vertatur in Aquilonẽ.vt scribit Lon-
gitudo dierũ in dextro eius/& in eius sinistro diuitiæ & honor.
¶ Nec prętereundũ est/vasta in Aquilonis plaga domicilia cõ
sistere quæ sordidi angelorũ tumultus inhabitãt/vbi & multi-

formes voragines/horrẽdi latentesq; ſpecus/& innumericq; ab ſtruſicq; hiat⁹ effodiũtur acutis vepribus implexa: pungentibus tribulis inſtrati: pernecantibus mõſtris referti: efferarũq; cęteris beluarũ cõuentib⁹ muniti: quæ vnanimiter prodeunt/acies inſtruũt/vires exercẽt/ calliđe iuadũt/accurrũt impellũt et aſtãt vt quotiẽs ſeptẽtrionale exiuerit iudiciũ/ad regna euertenda/,p uincias deſolãdas imperia proſternẽda/moxq; diro ,pcellarũ tur bine ad mortaliũ ruinã perniciẽ clademq; erũpant: atq; ſtatutũ miſeris flagellũ nobis inferãt & expleãt. de quib⁹ Iheri. profert de Aquilone malũ: quapropt̃ in delictorũ veniam ſacrificia lex miniſtrare decernẽs/ ſolũ ad Aquilonis partẽ ĩmolare inſtituit Iccirco in nouiſſimis/quando magni tortuoſicq; draconis extra cortinam altius Aquilonis plagã incolentis (qui ſordido ac per necabili veneno Euam detorſit/mortem intulit Adæ/quicq; ſup pliciorum omnium miniſter ac dux exiſtit) imperiũ lumẽ extin ctum fuerit: quemadmodũ propheta ore ſpõdet altiſſimi/& ip ſum (inquiens) Zephoni ideſt Aquilonarem procul faciam a vobis/tunc omnis in Aquilone deſinet immolatio & cultus. ſed hæc compendioſe perſtricta quæ longiorem expeterent orationem/diligentius trutina/frequentiuſque retolue.

hiere. 1.

ioel. 2.

¶ Deſignat & rurſ⁹ itidẽ metrũ cognomẽ פחד Pahad ideſt timor/ga horrẽda eruũtur inde iudicia/perurẽtiſq; ignis flam/ ma emittitur: qua plærunque ignis vrens ſanctiſſimus legitur hic/ in timoris inquam mẽſura/ plures nimirum inuĩ fundan/ tur lacus ęterni proflict⁹ baratra: ac profũdam gehennam ideſt inferni habitacula/quæ a tenebrarum caligine nox appellari ſo/ lent/vt ſcribitur. quiuis vir gladio accingitur ob timorem in no ctibus. et illud. non formidabis de timore nocturno &c. Hanc vt p̃habita tãgũt ſibi vẽdicauit yſac: qđ uis enĩ impandi ſceptrũ roburq; poſſidet fortitudo timoris. vt illud. Imperiũ & timor ſecũ eſt faciẽs pacẽ in ſublimibus ſuis &c. Ignorare autem non licet/eiuſmodi oracl'm Elohĩ & ſi cognomẽ ei inſit ignis vrens

cantí. 7
pſal. 90

Iob. 25

vnica tñ ſimplicicꝫ facultate obuios pugnãteſcꝫ effectus miniſtrare interimere/& viuificare/diſſipare & tueri/confodere & ſanare. Quẽuis inſup nuncĩ apparitorẽue iudicij iſtius exequutorem cognomine Elohĩ nũcupari fas eſſe perpende &c. Hec ſatis de noĩe Elohĩ pro mẽtis indagine facere reor: quæ ſi pectori affixa ſeruaueris iocũda vticꝫ & abdita legis ſapientiæ reſerando perſpicies.

אֵל

SEptimũ ſanctorũ nominũ eſt Ēl .i. deus gratiæ & miſericordiæ prẽſes/quẽ & comitem habuit Abrahã: iuxta illud. gene. 21. Et vocauit ibi in nomine Tetragrãmatõ El ſeculi &c. Hic dinoſcere operępreciũ eſt. magnũ ſenatorũ cõuentũ Elohĩ decem ac trigĩta iudicij cõtinere acies: quæ iudicialia pręcorij decreta ſiue damno ſiue cõmodo cedẽtia explent. Quapropter omnẽ bonorum largitatẽ: quã a delinquentibus prohibẽti thezaurizantes coaceruãt: ac eam denicꝫ hęreditabũt iuſti in nouiſſimo .ad qđ puer. 8. dictũ eſt illud. vt hęreditare faciam dilectos meos Ies .i. aliquid quæ quidem dictio ſuis characteribus triginta & decẽ numero cõponit/hæ turmę dũ (ſic decernente iudicio) culpã ſupplicio abſoluere proponũt: ſi iuſtorũ quiſpiã mẽſurã El vndicꝫ gratia fulgentẽ adire nouerit: irruentẽ impetũ/excandeſcentẽcꝫ iudicij irã demulcere: in iocũdacꝫ & læta emolumẽta trãſferre valebit. Huius ſiquidẽ iuris eſt bona etiam his qui bona nõ peragunt impendere/quẽadmodũ & oraculi Iacob mos eſt illis dũtaxat miche. 7. bonorũ munera impartiri qui vera bona ſunt & ipſi. cui innititur illud. dabis verum Iacob & gratiam Abrahæ.

לְרוֹר

IN ſanctorum nominũ ſerie octauũ/ aliud voce aliud/aliud quibus texitur literis perſonat & exiſtit. ipſius enim eadem ſũt elemẽta quæ & nominis Tetragrãmatõ prolationẽ vero & puncta dictioni Elohĩ ineſſe videmus. id metrũ refert prudẽtiæ ac in tertio ſublimiũ oraculorũ ordine collocatur & totius ſphi-

ristici chori nodus efficitur: ideoq; characteribꝰ conflat vt Tetragrāmatō qa & misericordiæ (diademati inq; altissimo) affigit. Labijs aūt sonāt Elohī/quatenꝰ iudicij ptiċeps extat: siquidem in dimensionē quācūq; inde iudicij vigor trāsfundit/eiꝰq; sedes fortitudinis tēplū statuit: dictū Elohī. ¶ Ignorare autem noli q; seorsū lectū nomē/interdū prudentiā/sępiꝰ fortitudinē regnūq; plęrūq; denūciat: quū vero adhęreat nomini Zeuaos siniſtrā tūc colūnā fortitudini iūctam ostēdit: at qñ pfert Elohī viuus (seu vitæ) metrū insinuat fūdamēti/tēplūq; regni/quod fomento abligurit vitam: Sanctissimi quoq; nominis: in mūdi creatione id ipsū prudentiæ oraculū designat: q fulciūtur roborant: suūq; erigūt intuitū quęcūq; septenariū sibi numerū adaptant. Inde enī ad fūdamentū vsq; septē cōcernunt sphiros: Inferioribꝰ nāq; sex supiores tres eiusmōi adunat prudētia: tēplum enī secludimꝰ regni/quod omniū tenet extremū: sublimiū igit nouē sphiros vinculū prudētia statuit: q̄rū vt denuo series innotescat nomina sūt. Corona: sapiētia: prudētia: magnificētia: fortitudo: pulchritudo: victoria: laus/seu decus: fūdamentū. Quū igitur fūdamentū enumerari audies/illud inferiꝰ accipe/quemadmodū prudētiæ delubrū septimū altiꝰ collocat. sex quidem prudētia tribꝰ ānectit: fūdamētū vero altioribꝰ nouē decimū apponit. Tu aūt hęc cogita: duo quippe q̄drigę artus hęc sūt: quibus in vnū quadriga tota cōgerit. iuxta typicū illud. Vnū in tribꝰ: vnū in septē: quoties itaq; septenariū nūerū legis: septē sphiros a fūdamēto ad prudentiā siue cōtra retrogradiēdo intellige vt scribit. Quoniā sex dies fecit deus cælū & terrā &c. non enī legit in sex diebꝰ: sed sex dies. Sūt & alij dies prophani sex: q corticū instar fūdamēti metrū exteriꝰ circueūt et ambiūt: intrinsecꝰ vero septē sancti sūt omnes. ¶ Huius igit exacta cōceptio ore tenus doctrinā eruditionēq; dari expostulat: & horū exēplo dicant maiores in sabati exitu benedicere ei: qui separat inter sanctū & prophanū: inter lucē & tenebras: int Israel & gētes: int q;

libello formationis.

exodi. 31

diem septimũ & sex factionis dies &c. vni etenĩ isrl' celebrandũ
exodi. 31. sabatũ relinqtur: iuxta illud. inter me & filios israel signũ ipsa
est imppetuũ. Sic & in ebdomadarũ septẽ omer: iubileiq; enũe
ratione a fũdamẽto ad prudentiã quinq̃gesimũ referentẽ ꝓgre-
dimur: quinquagĩta enĩ ianuę creatæ sũt: quinquagesimo qui-
dem ãno etiã tradita lex est: quĩquagesimo ãno iubileus statuit̃
eodem quoq; anno de ęgypto exitus admittit̃: & quicũq; in ꝓ
priã cognationẽ possessionẽq; liber regreditur: q̃ deniq; oĩa ꝑ
regni cũ fundamẽto copulã emergũt. ¶ Nec te latere oportet
per prudentiæ metrũ/scriptũ Tetragrãmaton prolatumq; Elo
him tres sublimes pandi sphiros ac supni diadematis lucẽ efful
gere vnde in fundamenti oraculum stillat inũdatio/cui⁹ denuo
trãsuehuntur munera in regnũ Edonai: qua de re prudẽtia pa-
riter & templum Edonai בְּאֵר שֶׁבַע Beer Sceua. i. puteus
septeni legitur. Prudẽtia quidẽ eo ꝙ transfudit in septẽ: Regnũ
vero quia a septẽ contrahit & haurit. Gemina igit̃ hæc sphiristi
ca sũt lumina: quorum interpollatione sup̃mi diadematis mũera
fũdunt̃ ad ima: quare dũ in regni templũ præuaricat̃ israel suas
ysa. 50. contrahit scatebras prudentia/aridũq; relinquit̃ oraculũ Edonai
cui quadrat illud. ꝓpt̃ delicta vr̃a dimissa ẽ mater vr̃a &c. qua-
ꝓpt̃ quũ scriptũ offẽdas tetragrãmatõ (ꝓlatũ elohim) edonai/
prudẽtiã cũ regno audi. ¶ Indit̃ aũt & plęrunq; eidem metro/
cognomẽ prudẽtia quia veluti int̃pres ipsũ est int̃ eminẽtiores
inferioresq; sphiristicas dimẽsiones atq; aditũ præbet/quo exi-
miã coronã æternitatẽq; auspicemur altissimi. ¶ Hanc oris lin-
guas adũbrare eruditi cabalistarũ enũciãt: in qd' illud formatio
nis libelli cõuertit̃. excidit (inqt) fœdus int̃ decẽ digitos man⁹
fœdus. s. oris/& inter decẽ digitos pedũ: fœdus. s. circũcisiõis
¶ Accomodatur & interdum eidem metro cognomen יוֹבֵל
Iouel. i. iobileus eo ꝙ oĩs inde manat libertas/atq; redẽptio &
hæc a q̃uis aliaꝝ sphiros septẽ ob mortaliũ facinora se ipsã (vt ita

dixerim) corrugat recollígitq; vnde vasta ruina: lugubríscq; desolatio irruit in sęculũ: sed quũ ipsi prudẽtiæ inferiores adhęrẽt summa passim per orbem libertas diffunditur: & enĩ in nouíssimo futura est ætas/ qua iusti prudentiæ delubrum (quæ posterioris sæculi abdita designat) ínibunt: quare tunc procul omnis aberit afflictio/ in quietem transígetur labor/ in solatiũ luctus/ in lucem tenebrę: eximiis síquidem prudentia (coronæ tunc agglomerata) erit penetralibus/ quæ nulla prorsus inficiuntur cali gine/ nec vlla vnquam mestícia languoreq; tanguntur: sed iocundæ misericordiæ exorabilisq; redẽptionis habitaculũ exístũt perpetuo. ℂ Quamobrẽ hæc ipsa prudentia בְּחִלָּה .i. hęreditas Iacob cui nulli sunt límites vocari solet/ quę fluminis quoq; latitudo legitur. ex septuaginta enim ducibus/ nullus est lictorũ/ satellitũ/ aut crassatorum/ cui eiusmodi delubrũ adire liceat: qua propter nullo exactore offenditur: nullaq; timoris angustía/ sua clauditur amplitudo. profertur & idem metrum a sapientibus cognomine תְּשׁוּבָה .i. Pœnitentia/ seu conuersio. hinc euolant mentes/ quẽadmodũ ex pulchritudíne spiritus ex regno animæ: quæ mens (inq;) spíritus & anima donec in oraculũ remeent prudentiæ mutuo se nexu complícant & inuoluũt. hęret nanq; anima spíritui: spíritus menti: mens quidem prudentiæ: q; si peccatrix anima excisionis culpam subiuerit/ tunc anima abscínditur a spíritu/ & nisi se corrigat pœnitẽs/ futuri sęcli expers efficit: at si denuo expiata ínsontem se reddat/ vnde euulsa fuerat spíritui rursus ínseritur: & in prudentiã venturique sęculi vitam regreditur: quapropter conuersio pœnitentiaue iure prudentia cognomine legitur. ℂ Consuecuit etiam iuxta cabalistarum dogma eadem ipsa dimensio צֶדֶק ideſt IVSTICIA vocari superior/ eo q; inde primum exoriat iudiciũ

deut. 16 hęc iuſticiã aſpicit inferiorẽ iuxta myſticũ Edonai Tetragrãma ton prolatũ Elohĩ. Iccirco p̃cepit lex iuſticiã iuſticiã perſequere ¶ Eandem eminentiorẽ cohabitantem gloriã appellãt. Nam donec mãdatorũ legiſq; cuſtos eſt iſrael: hæc in totã ſphiriſticã areolã erũpit/exindeq; regnũ (cohabitãs. ſ. gloria inferior) qui buſcũq; bonorũ opib⁹ viſitat mundũ. Quod ſi huius contrariũ geſſerit/gloria ipſa nubilũ illi tũc rerũ euentũ porrigit. iuxta il-
deut. 4. lud. Scito hodie & cõuerte ad cor tuũ/qm̃ Tetragrãmaton eſt ipſe Elohĩ in cælis deſup/& ĩ terra deorſũ &c. Accedit ad hoc
ruth. 4. & illud. Vocabãt eũ vicinę dicentes/natus eſt filius noemi &c. His enĩ locis/hui⁹ nati inſerta radix eſt: nã inter geminas eiuſmodi cohabitãtes/peculiarẽ is ſibi hæreditatẽ decreuit: quemadmodum legitur. Ciuitas Dauid eſt Zion tu vero conſidera.

¶ Vocitatur inſup prudentiæ metrum hoc מְקוֹר חַיִּים .i. Fons vitæ. Id enĩ (vt antea cõſtat) per vniuerſa vitæ p̃mia a ſublimiori miſericordiæ machina/hauſta trãſſudit. ¶ Dicitur
canti. 4. & idem rurſus propitiationes indulgentięue. in ea quippe libani typus relucet. vt ſcribit. Mecũ de libano ſponſa. gratia etenim decreuit altiſſimi vnicũ in anni volumine diem ſtatui/in quo delictorũ abſtergant ſordes candidũq; ſe præbeat iſrael: quẽ & propitiationũ diem lex ipſa appellat/eo quod prudentia die illa regno cõnectitur: quapropter turpitudinẽ omnẽ ob mortaliũ facinora regni oraculũ inficientẽ abluit deletq; prudẽtia. Iccirco geminę hę mẽſurę protectrices merita cõmemorant Iſrael. q̃re
leuit. 23. propitiationum plurali enũciatione dies illa legit̃ propitiationis quidem matris ſublimioris/nec nõ matris inferioris. ſcribit enĩ matrẽ prudentiã vocabis. Qm̃ igit̃ eiuſmodi die Iſrael emũdati onibus prudentia incũbit/ideo thori vſũ propitiationis die prohibet lex: qui tamẽ ſabatorũ atq; alijs celebrãdis diebus admittit̃
gene. 20. cui⁹ vtiq; myſticũ minime latet ſapientes. ſcribiturq; Soror quidem mea filia patris mei hæc eſt/nõ autẽ filia matris meę & facta ipſa eſt mihi mulier &c. In quod mẽtis aciẽ conuerte/talis

nanq; ꝓpitiationū diei penetrale clauſula refert. ¶ Idem quoq; prudētiæ delubrū Veniens ſęculū appellam⁹. Hæc.n. (vt plę-rūq; tetigim⁹) ꝓpetuæ vitæ fons eſt per quē aſſiduis in anni ex ordio dieb⁹ decē p̄camur. Memēto noſtrū ad vitā venientis .ſ. ſęculi. Veniēs aūt ſęculū ideo prudentiā vocāt: quia inde nulla intercapedine venit & locuplex erūpit defluxu⁹: & quāuis homi nū delictis hāc reuocari ſtatuamus: nō eam tamē fūditus cōtra hi cenſemus: ſed gutatim ne mūdi tota obruat ſtructura/ & vn-dequaq; irruat deſolatio per externos ſtillare meat⁹ aſſerim⁹ At quū iuſtis operib⁹ ſe exonet Iſrael: ſūma bonorū largitate lętat orbis: ſupna paſſim & decidua plaudit machina/ q̄ fauſta nimi rū & ſoſpes exiſtens affatim denicq; fœlix euadit. ¶ Huic prę-te rea magna Buccina dicit. vt illud. in die illa cū buccina ſeu tuba magna clāgor erit &c. Iubilei nanq; hęc ſibi nomē adaptat: quo tubæ increpitu exacta terrę incolis capturæ nūciatur ſolutio: ſūmaq; auditur libertas. ſublimior enī omnib⁹ gentiū ducib⁹ re ſidet prudentia: quapropt ſolo iſti⁹ imperio de gentiū preſſura eripitur Iſrael. q; ſi ꝓcunctatus fueris: cur et in ęgyptiacā redē-ptionē buccinę clāgor nō præceſſerit: ſcias oportet ægyptiorū oneri ad tēpus ſolū ſubactos fuiſſe Iſraelitas. Præſens vero ca-ptura in q̄ vniuerſi gentiū preſides: omneſq; terræ cognatiōes truculēter angūt ſuppeditātq; plębē iſraelitica/ eximię poteſtatis eget fulmine: magnęq; buccīę ſonū petit: quia tñ inter gētium monarchas ęgyptior; dux culmē obtinet/ altitonātis ideo vigo rem in oſtētis prodigiiſq; patrādis erumpi oportuit. ¶ Solet & quādoq; idipſū metrū fortitudines vocari. ſcribit.n. qs: loquet fortitudines Tetragrāmatō audire faciat omnē laudem eius. At fortitudinis appellatio ſingulariter prolata metro quadrat timo ris: quia crebro iſraelitis delinquētibus ipſa fortitudo ſatellitum offendiculis (vt ita dixerim) reſiſtere nō valet/ ac ſi nō oēs eā in-colēt fortitudines. Indefeſſa vero prudentia vi nulla obtunditur nec vlli vnq; principū ipſius limina petere licet: cūctis enī robo

yſa. 27.

pſal. 106

ris hæc vallat̃ generibus: qbus offensa noxaue oĩs euellit̃ inui
psal. 32. cta manu oĩa subrogat: redimit: & capturę cui⁹ q̃ vĩcula soluit
¶ Collaudatio etiã nõnunq̃ prudẽtia hæc cognoĩe de ꝓmitur
nam (vt prius exarauim⁹) quẽadmodũ obsecrationes precesq̃
effũdimus in nomẽ Edonai: sic & laudũ decus oracl'o impendi
mus prudentiæ: ex qua miranda p̃claraq̃ effulgent gesta quib⁹
iure merito ineffabilis prębenda laus est. altius igiur oratione tẽ
dit laus: hæc siquidem in regnum: illa in prudentiam dirigitur
orare enim quod orantis exigit inopia omnibus commune est.
Laus vero sapientiæ præcipuis solum. vt illud. Rectos decet
collaudatio ¶ Cæterum oraculi huius typum primum he. s. ה
nominis Tetragrãmaton refert: quemadmodũ & sed'm eiusdẽ
Tetragrammaton he. s. ה templum insinuat regni: qua enĩ rati
one prudentiæ delubrum oraculis prouidet septẽ / eadem & re-
gni dimensio (iuxta naturæ cuiusq̃ habilitatem & prompti-
tudinem) creatorum singulis bona impartit: illud altioribus tẽ
plis / hæc inferioribus vestibulũ extat: illud laus: hęc oratio: il-
lud propitiationes / propitiationes & hæc: hæc octena / octenũ
& illud. illud Abas alumnusue minor a quo totus sphiristicus
alitur ordo: hæc Abas alũnusue posterior vnde angelica pabu-
latur machĩa: sol / luna / cælorũ / syderũq̃ exexcit⁹ / & cũcta ter-
restria agmina ꝓ cuiusq̃ naturæ meta viuẽdi persistendiq̃ vires
assumũt: quare sanctissimi Tetragrãmatõ sigillum geminis his
nominibus committitur: nam prudentia cui primum ipsius Te
tragrãmatõ he ה inditur / characterib⁹ scribitur qbus & Tetra
grãmatõ cõtexitur: voce autẽ punctisq̃ sonat Elohĩ: at regnũ
pũctis quidem adęquat̃ nomini Tetragrãmatõ characterib⁹
vero & ꝓlatiõe exp̃mit̃ edonai: sese itaq̃ duo hæc oracl'a respi
ciũt: & vbiq̃ referuntur in lege / dũ scribitur אֲדֹנָי לְדוֹד
Edonai / Tetragrãmatõ ꝓlatũ elohĩ / seu tetragrãmatõ ꝓlatũ E
lohĩ / edonai: quorũ copula spiristica vnio tota absoluit̃ / eritq̃
de⁹ tetragrãmatõ vnus & nomẽ eius vnũ. sed de his hactenus /

nũc reliquorũ dei nominũ explanationẽ aggredimur.

יהוה

Nonũ ſanctorũ nominũ eſt Ioh, in cuius intellectũ recollige nomẽ tetragrãmaton ſphiriſticã hierarchiã totam in vnũ cõſerere: altiora enĩ lumina denũciat lra Iod ſuo quidẽ apice deſignat coronã/ & ipſius reſidua molis ſapientiã indicat. Prudẽtiam vero quę cũ geminis ſuperioribus vna decernitur/ notat he primũ nois Tetragrãmaton bini igitur priores tetragrãmatõ characteres ſphiriſtica tria lumina pãdũt ſublimiora. Tertia aũt litera Vau ſex cõtinet oracula/ tria quidem a medio ipſius ſurſum magnificentiã .ſ. pulchritudinẽ/ fortitudinẽ/ tria rurſus ab eius medio deorſũ victoriã .ſ. laus ſeu decus/ fũdamentũ. extremã quæ decima eſt ſphira eiuſdẽ Tetragrãmaton he vltimũ demõſtrat/ gemina itaq; priora tetragrãmaton elemẽta tres ſupremas inuentia dimenſiones per ſe diuinũ nomẽ iſtud Ioh cõponũt. poſtrema vero duo nihil ſeorſũ conſtruũt: q; ideo ſit: qa menſuræ tres altiores inferioribus ſeptem lumen propinant: nec luminis quicq; ſublimioribus porrigũt poſteriores: quanquã igitur dictio Ioh metrũ præſertim indicet ſapientiæ/ totã tamẽ miſericordiæ machinã tria inquã altiora lumina pariter exponit Quãobrẽ ſi vires accinges vbi ſacris in lris nomẽ audis Ioh, pphęticæ ſapiæ theoriã nimirũ aſſeq; poteris. ſcribit. ỹbi cauſa in lege. Qm̃ manus ſup ſoliũ Ioh pugna ẽ deo in Emalech &c: ſceleſtus .n. emalech de ãtiq; pdit ſerpẽte illiq; inſerit g. ſ. ſerpẽs dũ veneno ſauciaſſet Euã plãtã trũcauit adã/ ſeiũxitq; ducẽ/ et licet deiceps ſup mõtẽ ſinay vnde tolli lues aſſerit pſiteritiſrl: haud quaq; tñ lũę macula euanuit: quũ igit acceſſerit Emalech lũarẽ maculã auxit/ tetigitq; palmã femoris Iacob: q fractũ eſt regnũ dom⁹ dauid: q̃re ſerpẽtis (vt cernis) vulnere inſultuq; Emalech poſtremę nominis Tetragrammatõ Vau & he illeſę ſunt literæ: incolumibus tamen perſiſtentibus prioribus Iod & he eo q; in ſublimioribus degãt/ q nullũ e ducibus aduolare pmittit. exodi. 17.

Manus igitur ſup ſoliũ eſt Iod.he.ſ.Ioh ad bellũ Tetragrãmaton in Emalech. Tu itaq; ad hæc ꝓſpice & quoties nomẽ offẽderis Ioh diligẽtiſſime examina/latẽtia te ſapiæ arcana venaberis ¶ Quadrat etiã interdũ nomini Ioh/dictio יֵשׁ Ieſc.i.aliquid ſeu eſt:prior enĩ dimẽſio hoc eſt diadema ſublimi⁹ vocari legit אַיִן Ain ideſt nihil,quia in huius contemplatione cui⁹q; mẽtis oculi caligãt/linguæ obmuteſcũt/vox oĩs ſilet/& ãnihilatur Quare ex characteri⁹ nullũ elementum י Iod(apice excepto) diadema ipſũ indicare aſſerit.Secũda vero/coronam ſuccedens ſphira vocata ſapientia ſui quoq; modo eſſendi veritatem pandit

gene. 28. Iccirco ipſã יֵשׁ Ieſc.cognomine vocari licuit:quã prim⁹ aperuit Iacob/vere/inquiens/Ieſc ideſt deus Tetragrãmaton in lo

ibidem. co iſto,condecẽs aũt magis hęc erat ipſi Iacob:q; Iſac/& Abraę quia ſpondens Tetragrãmatõ Iacob ait,& dilataberis in orientem in occidentem/in ſeptentrionem & meridiem &c.vbi nulli poſſeſſionis ſtatuunt limites:quod alĳs quidẽ patribus minime

puer. 8. promiſſũ legimus.Idem metrũ aſſequitur venientis ſęculi vitę compos Iſrael.vt ſcribit.hæreditare faciã dilectos meos Ieſc: & theſauros illoꝝ implebo &c.triginta quippe & decẽ mũdos miſericordiæ machina inuoluit:quos maiores in iuſtorũ præmiũ deſtinatos eſſe diffiniunt. ¶ Comperit & plęrũq; eadẽ noĩata dimẽſio:ſapientia:nõ aũt hanc vbiq; ꝓlata ſapientia refert:nam

3.regũ.4 crebro decimã tẽplũ,ſ. regni ſapiẽtia denũciat,vtpote,de⁹ Tetragrãmatõ dedit ſapiẽtiã ſalomoni &c.Excelſior vero ſapiẽtia cui Iod ipſi⁹ Tetragrãmatõ litera q̃drat & ipſũ omniũ ꝓpheta rũ magiſtrũ Moſen latuere,ſiquidẽ & ipſe nec omnes prudentiæ ianuas/nedũ ſapientiã altius prudentia reſidentẽ nouit:de q̃

iob. 28. ſcribit.& ſapientia de aĩn inuenitur &c.nã de⁹ Elohĩ intellexit viam ei⁹ & hu.i.ille nouit locum ei⁹ &c.ſola quippe prudẽtia vocata Elohĩ in viã ſapientiæ aditũ patefacit & oſtendit:& ſol⁹ הוּא hu: hoc eſt corona ſupior huius ſapientiæ locum intuet de qua etiã legit Tetragrãmaton in ſapiẽtia fundauit terrã &c,

ſtudiũ igiſ adhibe/vt quoties ſapientiæ nomẽ audis quã ex geminis iſtis ſapientijs litera ſonet accipias. ¶ Omittendũ aũt nõ eſt/q̃ altior hæc ſapientia nunq̃ ſeiungiſ a prudentia: quæ duę ſimul eximiis coronæ miſericordiæq̃ cõſerũtur oraculis: quũq̃ inextricabili ſe cõplicẽt nodo nullaten⁹ ſui quicq̃ cõmutat nomen Ioh. humilior vero ſapiẽtia hoc eſt vltimũ he nomi is Tetragrãmaton delinquẽte iſrael abducitur a litera vau: quare ipſũ in alti⁹ ſe colligens Vau ו operitur & occultatur, vt illud. Qui abſcondit faciẽ eius a domo Iacob. ¶ Placuit & eandem cabaliſtarum ſapientibus רָצוֹן Razon .i. voluntatem vocitari. nã initũ trahendi votũ in ſphiriſticã dependẽtiã apparitionemq̃ a ſupno diademate eſſe cenſetur: at quo calle eiuſmodi crũpat efluxus/id protinus omniũ creatorũ aufugit intuitũ. ¶ Eſt & eadem volũtas/qua mundi innouatur machina patrantur mirãda/oſtenta effulgent/prodigia emergũt atq̃ portenta.

¶ Dicitur & aliqñ conmenſuratio eadem עֹמֶק Omek ideſt profundũ cogitationis/iſtius ſiquidẽ volũtatis inſcrutabilis eſt abyſſus cui funditus termini abſunt/pro quo dicitur De profũdis clamaui. & iterũ: profũdę nimis ſunt cogitationes tuę Quare & מַחֲשָׁבָה Maheſcaua .i. cogitatio: hęc ipſa legiſ cogitabilis. ſ. pũctus qui initiũ voti defluxus in creatiõis opere typice demõſtrat/hic & noĩs Tetragrãmaton literã Iod (quæ ſacrũ diadematis tẽplũ introcluſa inhabitat) oſtendit: ac ſup eodem pũcto ſincerę miſericordiæ machina in infiniti protendiſ enũciatur aũt plurali ſenſu cogitatiões: quia duo & trigĩta ſapientiæ ſũt calles ſup̃mo diademati affixi/quos nemo niſi a fonte hauriat prudẽtiæ ſpectare diſcernereq̃ valet: hauriẽs aũt nõ originis quidẽ aquæ immergitur/ſed foris aſtãs Aq̃rit hydriæue hauſto potatur liquore: iuxta quod infert ſalomo. profundũ ꝓfundũ mi (.i. quis) inueniet ipſũ &c. profundũ ꝓfundũ ſapientiã inſinuat & coronã: quis vero prudentiã Eandẽ præterea

pſal. 129 pſal. 91.

eccle. 7.

quęuis dictio latentiã designãs innuit & refert. vt illud. Iatent a me & nõ cognosco. ꝓfertur etiam hæc eadem יִרְאָה Girea id est formido. formidandũ enĩ cuiꝯ est q in hyperbolicũ hunc fontẽ conuertitur ne latius euagetur quã cogitandi ius ꝓmittat sicut de Mose legitur / quẽ in aspectu dei Elohĩ ingens cõcussit terror. scriptum enĩ est. Initiũ sapientiæ est timor dei Tetragrã
ꝓuer. 9 maton. & rursus. Finis mãsuetudinis est timor dei: nec nõ illud
ꝓuer. 11. Timor dei est ipsa sapientia. Scias aũt timorẽ in duos proscindi
ꝓuer. 15 in interiorẽ vnũ: exteriorẽ alterũ: interiori quidem horribilẽ ho nustũꝯ altissimi expauescim⁹ aspectũ: exteriori vero supplicĩũ formidam⁹ pœnæ: is sublimior ẽ amore / ille posterior: is pagen da legis mãdata spõte amplectit: ille ꝓflict⁹ horrore euitãda re linquit. tuũ igit ẽ gemina hęc timoris gña oportune discernere

¶ Eandẽ ꝗꝯ mẽsurã ꝓfert lex cognomine עֵדֶן Eden .i. vo luptas. fons enĩ hic fũdata est & origo per quã a superno diade
gene. 20 mate manãt ac defluũt vniuersa: cui initiũ: & fluui⁹ exit de Eden ad irrigandũ hortũ. fluui⁹ quidẽ vt ante deprõptim⁹ prudentiã designat: sapiẽtiã Eden: hort⁹ regnũ quẽ cæteris inꝯcedentib⁹ sex irrigat prudẽtia. accedit ad hoc mysticum illud in capite En
ysa. 64. omdin vbi ingũt ocul⁹ nõ vidit elohĩ nisi tu. Adã igit vbi erat: erat qdẽ in horto: nec existimes idẽ denũciare hort⁹ & Eden. le-
gene. 2 git enĩ. & fluuius exit de Eden. i. de voluptate: hęc illi. tu autẽ si te dignũ cõstitueris ꝓfunda hęc abstrusaꝯ eloqa oreten⁹ audies

אֶהְיֶה

DEcimũ sanctarũ dictionũ nomẽ est Eheie: capitis adaptatũ coronæ: cui⁹ intelligentiã nemo assequtur nisi ipsũ: id mi se ricordiæ machinæ dux est: quẽ veluti centrũ cõbinatiões circũ ambiũt duodecĩ / cõbinationũ instar circũambiẽtiũ nomẽ Tetra grãmatõ his vna cũ centro tredecĩ misericordiæ oraculi respon dent: nã (vt in ꝑhabitis aperui) ad hanc euolãtes machinã ꝗus iudicio culpabiles, pflictusꝯ debitores definiti fuerĩt / ineffabili

tamẽ huiꝰ miſericordiæ largitate omnẽ ꝓpulſãt noxã: ꝓtinꝰ ꝓ cellarũ auertũt turbinẽ: nec omnẽ nubilę fortunę impetũ accedere ſinũt: quare & iſraelitæ quũ in ęgyptiaca ꝓſſura redẽptiõis ꝑmio ęque exornati nõ fuerint nomẽ effulſit Eheie: q̃ iſraelitarũ cõuentũ petẽs moſe Eheie (inquit) me miſit ad vos. quoniã igitur ꝓphetica priſcorũ ſapiẽtũ ſynagoga ſnblime delubrũ eheie oraclm tetragrãmatõ regnũq; Edonai cõnectere cognouit: q̃ cũq; pœnę formidinẽ: rigidaſq; ſyderũ minas in omi euẽtu excutere cõſueuit. in qd' vergit illud. El tetragrãmatõ & luceat nobis &c. q̃ties enĩ vultꝰ lumẽ in ſacris codicibꝰ cõſcriptũ cernes ſupnę miſericordię ꝓmulgationẽ itellige: ideo ſacerdotalis ꝓlegẽ ſtatuta bn̄dictio. eluceſcere (inqt) faciat tetragrãmatõ vultũ ſuũ tibi & gratificet tibi. & illd' q̃q;. multi dicũt: qs oſtẽdet nobis bonũ: eleua ſup nos lumẽ vultꝰ tui tetragrãmatõ &c. ¶ Idẽ etiã metrũ Eheie (vt ſupra tetigimꝰ) apex lr̃ę Iod inſinuat. ¶ Itidẽ mõſtrat ꝓnomẽ הוּא Hu. i. ille eo q; in ſupnis reſidẽs latibulis nulli ſe corã offert. Adamuſim aũt accipe q̃ inceſſu hæc miſericordię dimẽſio cęteris ſe pãdat oraclis: vtq; iudicii metrũ in lege ſe tranſferat in grãm/ore ori eruditionẽ tradi expoſtulat. ¶ Id inſup coronę delubrũ ob inſcrutabilẽ eiꝰ celſitudinẽ legit אַיִן Ain. i. nihil. iuxta illd'. leuabo oc'los meos ad mõtes me ain veniet auxiliũ meum. inde enĩ cuiuſq; lãguoris medela/& meſtoꝝ ſolatiũ gaudiũq; erũpit in tẽplũ edonai: nun נ. ſ. recto in nun ן obliquũ: ſiqdẽ nun rectũ miſericordię machinã: obliquũ vero regnũ deſignat. ¶ Vocatũ etiã reperit metrũ coronæ קֶדֶם Kedem. i. anterius ſiue oriẽs. id. n. entiũ primũ oĩbus eſſẽdi exordiũ miniſtrat: cui ĩnitiẽ illd'. & plãtauit tetragrãmatõ elohi hortũ in Eden michedem. i. de oriẽte &c. plãtatio. n. eſt in horto: hortus in voluptate: quæ denique ſimul de oriente erũpunt: q̃ties ergo Kedem ſacræ ꝓmunt lr̃æ qd altũ ibi latitare penſita, vtpote quum vetuſta illa (turris .ſ. babylonis) diuiſiõis ꝓpago ab oriẽte receſſiſſet ac ſibi nomẽ aliud cõdere ꝑſũpſiſſet,

exodi. 3.

pſal. 117.

nũe. 6.

pſal. 4.

pſal. 120

gene. 2.

gene. 11. vt legitur. & faciamus nobis nomen &c. in multilingues nationes mortalium partitio emersit: quarum tamen ad id temporis vsq; eiusdem terræ zonæ habitatio vniformisq; sermo extiterat
gene. 11. vt scribitur. erat autem terra labij vnius & sermonum eorūdem quunq; proficiscerentur de oriente inuenerunt planiciē in terra sinar & habitauerunt in ea &c. Tu itaq; considera & huius exēplo vbiq; prolationem Kedem examina: miranda quippe & abdita legis mystica compræhendes.

¶ Dici autem consueuit oraculum Eheie כֹּהַר ideſt Corona. Nam vt regium caput circundat diadema: sic mensura hæc sphiristicum ordinem complectitur: cui haud secus cælestium/quam deciduorum agmina inhiant & aspirant.

¶ Rursus & eidem accomodari solet לִבָן Caput Laban .i. Albi. Albificat enim hæc & candida reddit quecunque scelera delictaque israel. potissimum siquidem (vt constat) in coloribꝰ genus ipsa albedo est. Postremum vero ea quæ tetra infectio cernitur: quare vt caput candoris coronæ dimensio statuitur: sic & extra caput offenditur locus quem caligo sūma inhabitat: in qđ vertitur illud. Qui inter sanctum separat & prophanū inter lucem & tenebras. ¶ Est & alius Laban scilicet Aramæus versipellis & hominum insidiator: quos in atrum caliginis metrum assi due ducere molitur: is sane patriarcham Iacob eiusque progenem & stirpem (vt sui est moris) radicitus euellere studuit: At
gene. 30 potestas altissimi cuius se sedem statuit Iacob vna cum virgularum virtute in quibus cortice ablato candor enituit ipsum & suos eripuit a cunctisque protexit periculis. Qui igitur typicum candoris caput nouerit: is & reconditum Lebana (ideſt lunæ) principium & finem auspicari poterit. Vetustus & enim serpēs de Laban Aramei virtute pendens in lunam (ob primi hominis delictum) sordem iniecit: siquidem is primus scilicet Adam vrgente pręputio/ligno vescebatur dum bonum & malum extite

rat Quod si vna duntaxat hora huic morã exhibuisset/qua sibi portionem locumque de re petita præputium vendicasset: ipsũ vtique lignum boni non mali appellationem subiisset: quo ei ad votum pabulari et indelebilem assequi vitã licuisset: iuxta mysterium ligni vitæ associati scilicet ligno scientiæ dum bonum solum admittitur. vt legitur. Vide exhibui corã te ipsam vitam & bonum mortem ipsumque malum &c. deuĕ. 30

Mira itaque ac solida in seruandis dei mandatis israelitarum est virtus: siquidem vbi prior Adam horam expectare nequiuit: tribus annis moram contrahit israel. scriptum nanque est tribus annis sint vobis pręputiati &c. trifariq; nanque pręputij parietes sũt: & in quarto anno omnis eius fructus sanctꝰ sit in laudes deo Tetragrãmatõ &c. Ieuiti. 19.

Quartꝰ enim paries (vt superius exaraui) tenuis extat: anno aũt quinto comedetis fructum eius quatenus vobis eius frugum siat additio &c. Quod si fructũ in re quinta manducasset & Adã haud vnquã tantæ pœnæ supplicium illatum fuisset sæculo.

¶ Quotiescunq; igitur in lege dictionem Laban/aut inde ꝙpiam dependens audis: mentis aciem dirige: intentoque examine perpende an candidum insontemque Laban/aut flagitiosũ nequamque Arameum literæ personet intellectus.

¶ Memento autem non solum diadema/ sed tria pariter oracula eminentiora a sanctissimo dei nomine complexa/ humanam in hoc sæculo/intelligentiam aufugere: in futurum vero nobis eorum locuplex admittitur cognitio.

¶ Decem has itaque claues recollige/ quibus multiformia abstrusaque cellaria/ & archana thesaurorum penetralia: quorum paucis nimirum admittitur aditus: introire valebis. singula igit decem præsentis voluminis capita reuolue/ exordítamq; sacris cognominibus legem contexe/ sacra quoque diuinis nominibus adde cognomina/ sanctaque nomina circunquaque nomini consere Tetragrammaton: nec leui cognomina intuitu cur-

simue pertranseas/quin singula cui ex sacris nominibus ac spiritistico accomodentur & congruant cœnobio discernas: quod si fidens ardenter peregeris: sublimiũ legis penetraliũ consors euades/ineffabilium dei archanorum particeps efficieris/eorumq;
psal. 90 ascriberis numero quibus diuina spondent eloquia Roborabo ipsum quoniam cognouit nomen meum. Huic igitur tanquam reserandæ arcis vestibulo epithomati lętus insiste: vt quæ deinceps altissimi nutu enodare conabor promptius intuearis. Nos itaque condignos imperscrutabilis altaque clementia constituat vt pertinaces expetitæ doctrinæ cultores: & ipsius legis amore probati executores persistere valeamus: & in nobis demũ quod
ysa. 54 scriptum est effulgeat. Filij tui edocti deo: & multa filiorum tuorum pax erit. Amen.

Excusa in officina Millerana Augustæ Vindelicorũ, quinto Idus Iunias, Anno salutis humanę
M. D. XVI.